

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 1 oktober 2007*§ 3 Interpellation om upphandlingspolicyn (nr 2007:29)*

Anförande nr 1

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande! Jag ber att få hänvisa till det skriftliga utdelade svaret.

Anförande nr 2

J a r i V i s s h e d (s): Tidigare i år hade vi att fatta beslut om upphandlingspolicy. Då hade det redan under den förra mandatperioden påbörjats ett ärende som handlade om vilken upphandlingspolicy som staden skulle ha. Sedan blev det val, och majoriteten byttes. Den nya majoriteten skulle så fatta beslut om upphandlingspolicyn.

Man gjorde ganska kraftiga förändringar – jag skulle vilja säga försämringar – av den policy som det låg förslag om tidigare. Man hade bland annat lagt till frågor om avknoppning och utmaningsrätt. Man hade tagit bort alla former av sociala krav och antidiskrimineringsklausuler. Man hade också försämrat miljökraven i upphandlingspolicyn. På det sättet blev det ett helt nytt förslag.

På den tiden opponerade vi oss mot att man inte initialt skickade ut detta på remiss, utan avsåg att behandla det direkt trots att förslaget var så kraftigt förändrat.

Det blev en minoritetsåterremiss här i fullmäktige. Då skickade man ut det på remiss till ett antal nämnder. Vi fick närmast intrycket att det var till de nämnder som hade sammanträden så att det passade att skicka ut remissen. Mot bakgrund av det har jag ställt frågor till Kristina Axén Olin:

Anser du själv att hanteringen av ärendet Policy för upphandling och konkurrensutsättning har skett på ett korrekt sätt? Varför har inte miljö- och hälsoskyddsnämnden och andra nämnder som berörs av policyn fått möjlighet att lämna synpunkter? Jag vill lägga till att det ju i stora delar var ett nytt förslag. Det har de inte fått möjlighet att lämna synpunkter på.

Anförande nr 3

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande! Vi har diskuterat detta flera gånger. Jag anser att vi har följt kommunallagen och hanterat ärendet riktigt. Det är naturligtvis komplicerat när ett ärende remitteras av en gammal majoritet och vi vinner valet och skriver våra förslag till beslut. Efter diskussion och återremiss har det därför varit på en ny remittering och vi har fattat beslut i fullmäktige.

Vi har haft en diskussion här om antidiskrimineringsklausul. Nu har vi även ett förslag till ny sådan ute på remiss. Den är just nu ute i tre stadsdelsnämnder och tre centrala nämnder – det som är brukligt för KF/KS kansli att remittera till.

Vi får anledning att återkomma med vår upphandlingspolicy när remissen har kommit in och vi ser vad man tycker om vårt förslag till ny antidiskrimineringsklausul.

Jag är säker på att frågan kommer att leva vidare länge. Jag anser att ärendet är helt riktigt hanterat.

Anförande nr 4

J a r i V i s s h e d (s): Det är välkommet om detta kan arbetas in i en framtida upphandlingspolicy. Om man ska passa på att göra ytterligare medskick vill jag säga att något som jag saknar är miljökrav och sociala krav. Stockholm är en stor upphandlare av varor och tjänster i regionen. Det som Stockholms stad ställer krav på måste företagen i stor utsträckning anpassa sig till. Jag tycker att det är mycket anmärkningsvärt att man inte längre i upphandlingspolicyn ställer krav på kollektivavtal eller kollektivavtalslika villkor.

Det är speciellt anmärkningsvärt eftersom din partiledare, Fredrik Reinfeldt, har bekänt sig till att stå bakom kollektivavtalen. Det var ett stort inslag av de nya moderaterna. I det här ärendet hade man inte ens tid att vänta på de kommunala kvarnarna som skulle mala. Man ville direkt ta bort krav på kollektivavtalslika villkor.

Det är beklagligt att man skruvar ned kraven på det området. De som levererar till Stockholms stad ska inte konkurrera med sämre försäkringsvillkor och att inte ha avtalsenliga löner. Om Moderaterna har bekänt sig till att stå bakom kollektivavtalet vore det snyggt om man gjorde det också i praktiken och inte bara i retoriken.

Anförande nr 5

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande! Vi har som sagt redan diskuterat detta flera gånger här i salen, och vi blir inte överens i alla delar. Jag upprepar det som jag har sagt flera gånger. Varje nämnd beslutar själv om kriterierna vid sina upphandlingar. De bedömningar som varje nämnd fattar kan inbegripa miljökrav och annat, om nämnden så önskar.

Anförande nr 6

J a r i V i s s h e d (s): Det vore en fördel om de låg i upphandlingspolicyn. Jag vet inte om det alltid är nämnder som fattar beslut i de här frågorna. Många gånger kanske man har delegerat det vidare till en rektor till exempel som prioriterar pengar till skolan i stället för till städningen. Rektorn kanske inte är så van upphandlare. Då kan det komma in ekonomiska brottslingar. Jag är fackligt aktiv inom städbranschen i Stockholm. Tyvärr säger branschföreträdare att den offentliga sektorn många gånger fungerar som en anabol steroid till de oseriösa bolagen. Att man ställer krav på kollektivavtal och kollektivavtalslika villkor gör att skattepengar inte går ned i fickorna på ekonomiska brottslingar.

§ 5 Interpellation om vallöfte om jobb i offentlig sektor (nr 2007:38)

Anförande nr 7

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 8

A b d o G o r i y a (s): I ditt svar står det: Vi gick till val på att stärka arbetslinjen, och vi fick väljarnas förtroende för denna politik. Nu levererar vi på våra löften.

Ett löfte som du själv gav var att jobbgarantin ska införas inom fem dagar. Vad har hänt med det löftet, som du gav under valrörelsen?

Du säger vidare: Genom vår politik har utanförskapet minskat.

I remissvaren från stadsdelsnämnden och Länsarbetsnämnden visar siffrorna att långtidsarbetslösheten har ökat. Jag gör tolkningen att om långtidsarbetslösheten ökar så ökar utanförskapet. Hur kan detta gå ihop?

Det står tydligt och klart i Moderaternas program: 150 000 nya jobb i Stockholm, Göteborg och Malmö. 20 000 av dem ska vara satsningar på kommunal verksamhet som skola och vård. Du säger till interpellanten att han har misstolkat detta. I sista meningen i det stycket säger du: Nya jobb i skolan innebär inte nödvändigtvis fler anställda i kommunala skolor. Jag undrar: Var finns nyanställningarna?

Avslutningsvis säger du om de administrativa tjänster som har tagits bort från skola och omsorg – det är mellan 500 och 700 – att det inte kommer att leda till att bördan på den befintliga personalen kommer att öka. Jag vill ha en förklaring till vem som i framtiden kommer att utföra de administrativa jobben.

Anförande nr 9

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande! Det är intressanta frågor att diskutera. En del av Abdo Goriyas diskussion handlar om Jobbtorget. Det ska vi diskutera senare i kväll, så de delarna går jag inte in på nu.

Det som Roger Mogert ville diskutera med mig i den skriftliga interpellationen handlade om en rapport som vi gav ut i valrörelsen och som visade att vi med moderat politik skulle få 10 000 nya jobb till den här regionen.

Herr ordförande! Det kan hända att 10 000 nya jobb inte stämmer i dag. Men jag är stolt över att kunna erkänna att vi snarare underskattade vad vår politik skulle leda till. I dag är det 22 000 nya jobb i den här regionen. Vi har mer än fördubblat det som vi lovade stockholmarna i valrörelsen.

Vi har ett rekordstort nyföretagande. Under andra kvartalet i år startade mer än 3 000 nya företag i Stockholm. Det är en fantastisk ökning jämfört med förra året. Arbetslösheten har sjunkit med 27,5 procent.

Herr ordförande! Med det anser jag mig mer än väl ha hållit vad jag lovade stockholmarna i valrörelsen. Men jag fortsätter gärna, även om jag blir beskylld för att ha levererat mer än vad jag lovade i valrörelsen.

Anförande nr 10

A b d o G o r i y a (s): Jag kan konstatera, Kristina Axén Olin, att du inte har svarat på de frågor som jag ställde. Självklart kommer vi att diskutera Jobbtorget senare i kväll. Jag hänvisar till det som du själv har skrivit i svaret på interpellationen.

Du kommenterar inte utanförskapet. Siffrorna talar sitt klara språk. Långtidsarbetslösheten ökar. Många människor står utanför den ordinarie arbetsmarknaden och hamnar i utanförskap. Jag frågar igen: Var har nyanställningarna i de kommunala eller privata skolorna ökat? Vi får samtidigt rapporter om underskott. I 80 procent av grundskolorna har resurserna minskat. Var finns de nya tjänster som du pratar om?

Anförande nr 11

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Som jag sade till Teres Lindberg vid det förra sammanträdet skulle jag inte vilja prata arbetslöshet om jag var socialdemokrat. Vi har minskat arbetslösheten med 27,5 procent. Det är 22 000 fler jobb och 3 000 nya företag på bara tre månader. Det är flera jobb i tjänstesektorn. Det är jobb inom ett antal branscher. Turist- och besöksnäringen ökar. IT ökar igen. Det börjar till och med bli så många fler jobb i byggsektorn att det är brist på arbetskraft.

Herr ordförande! På område efter område är det fler jobb, även inom vården och skolan. Det kanske inte alltid är kommunen eller landstinget som är huvudman. Jag tror inte att det är det viktiga när vi talar om att minska arbetslösheten. För mig har det över huvud taget aldrig varit viktigt. Det viktiga är att människor har ett arbete och känner att de har en funktion och är med i samhället.

Jag är stolt över utvecklingen och skäms inte alls över den. Ni socialdemokrater kanske hade velat ha de 22 000 nya jobben enbart inom kommunal offentlig sektor. Det tycker jag är mindre intressant. Det viktiga är att man har ett arbete och känner att man gör något meningsfullt med sitt liv.

Anförande nr 12

A b d o G o r i y a (s): Socialdemokraterna har aldrig förnekat att arbetslösheten minskar, men det är inte tack vare den politik som ni bedriver. Det är högkonjunktur. Vi ska komma ihåg det.

Jag upprepar mina frågor. Du säger ingenting om det löfte som du gav under valrörelsen, nämligen att jobbgarantin ska garanteras inom fem dagar. Du kommenterar

inte utanförskapet för långtidsarbetslösa som har ökat under 2007. Rapporterna från Länsarbetsnämnden talar sitt klara språk.

Du säger inte var de nya tjänsterna finns, oavsett om det är i de kommunala skolorna eller i de privata.

§ 6 Interpellation om nedläggningen av Västbodaskolan (nr 2007:39)

Anförande nr 13

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 14

I n g e r S t a r k (v): Jag tackar för svaret, men det är ett ovanligt tunt och innehållslöst svar. Det är tydligt att stadens skolborgarråd inte tar ansvar för det som händer och fortfarande händer i Farsta med anledning av nedläggningen av Västbodaskolan

Du gömmer dig bakom att grundskolan ännu inte var flyttad från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden när beslutet fattades. Det är inte hållbart. Som skolborgarråd är du självklart ansvarig för den konsultrapport som beslutet i Farsta vilar på och för de konsekvenser som rapporten och nedläggningen av Västbodaskolan har fått för Farsta.

I ditt svar gör du det enkelt för dig när du hänvisar till Farsta stadsdelsnämnd. Ett beslut om nedläggning av en grundskola är så viktigt att man måste kunna diskutera det även i fullmäktige. Du är väl medveten om att jag inte kan ställa en interpellation i frågan till ansvarig ordförande i Farsta, Birgitta Holm. Jag måste ställa den till dig.

Jag vill ha svar på flera frågor. Det är frågor som varken elever, föräldrar eller personal på Västbodaskolan har fått svar på.

Det är tre grundläggande principiella frågor som jag vill ta upp. Den första gäller beslutsgången. Det finns några väldigt viktiga datum. Den 1 april är stoppdatum för att välja och byta skola. Den 1 april är stoppdatum för att skicka in anmälan till Skolverket om man vill starta friskola.

Den 13 april skickar Farsta stadsdelsförvaltning ut ett pressmeddelande om skolförändringar. Samma dag får föräldrar, elever och personal på de tre berörda skolorna information om nedläggning av Västbodaskolan, förändringar på Hästhagsskolan och Kvickentorpsskolan. De får informationen i ett brev.

Den 26 april fattas beslutet på ett extra insatt nämndmöte. I juli överförs ansvaret för grundskolorna till utbildningsnämnden.

Lotta Edholm! Är inte denna beslutsgång ett hån mot allt vad demokrati och inflytande heter? Är inte detta ett direkt brott mot elevernas och föräldrarnas valfrihet och rätt att välja skola.

Den andra punkten gäller tjänsteutlåtandet och konsultrapporten Lokaleffektivisering av grundskolan. Både rapporten och tjänsteutlåtandet har mycket stora brister. Bristerna är så allvarliga att jag och många med mig menar att det utifrån detta underlag

var omöjligt att ta ställning i en fråga som har fått så djupgående och allvarliga konsekvenser för den kommunala skolan i Farsta.

Beslut av den här digniteten måste förberedas. De berörda måste få säga sitt, och det måste föregås av en demokratisk beslutsprocess där alla beslutsinstanser har fått delta. Det kan rimligtvis inte klaras av på knappt två veckor.

Det finns ingen konsekvensanalys i tjänsteutlåtandet. Det finns inte heller något barnperspektiv. Får beslut verkligen fattas på detta sätt?

Den tredje punkten handlar om det som var förvaltningens och alliansen motiv till nedläggningen, nämligen ekonomin. Beslutet kommer knappast att innebära några stora besparingar. Den problematiska situationen i Farstas grundskolor har knappast förbättrats – den har snarare förvärrats.

Kvickentorpsskolan fick vid höstterminens start 150 elever mindre än beräknat. Hästhagsskolan fick 50 elever mindre. Någon instans i den här staden måste ju betala hyra för Västbodaskolan i 18 månader efter nedläggningen.

För föräldrarna och eleverna innebar det här beslutet ett förstört sommarlov. För ekonomin i Farsta innebar det knappast någonting.

Jag var med på mötet den 26 april i Gubbängsskolans aula. Den var fullpackad med elever, föräldrar och skolpersonal. Föräldrarna och skolpersonalen hade gjort konsekvensanalyser. Elevrådets ordförande pratade. Frågorna haglade – många från eleverna. De fick egentligen inte svar på en enda fråga. De fick däremot löften från högeralliansen: Skolgården på Kvickentorpsskolan ska byggas om. Klasserna ska hållas samman. Lärarna ska flytta med. Skolvägen ska göras säker. De här löfterna var av karaktären: Vi lovar. Vi skulle aldrig fatta beslutet om vi inte kunde garantera att det blir på det här sättet.

Stämningen var inte särskilt trevlig. Barnen och föräldrarna gick gråtande från mötet. Är det att ta sitt förtroendeuppdrag som stadsdelsnämndspolitiker på allvar när man agerar på det sättet?

I Kvickentorpsskolan går det nu elever från årskurs 4 till 9. Skolgården är inte anpassad. Skolvägen är som den är, nämligen lång. Det finns inga skolpoliser vid Hästhagsskolan.

Så var det med de löfterna.

Anförande nr 15

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande! Jag ska svara på frågorna så gott det går. Den här frågan har diskuterats länge. Skälet till att svaret är ganska kortfattat är att jag hade att välja på att svara nu och ge ett kortfattat svar, eller vänta tills den analys som utbildningsförvaltningen håller på med är klar. Den kommer så småningom. Vi har fått en första muntlig rapport om vart eleverna har gått och så vidare. Det blir intressant att ta del av den.

Jag har sagt att jag inte tänker recensera stadsdelsnämndens beslut. Det finns en brist på elever i Farsta stadsdelsnämnd liksom i en del andra stadsdelar i staden. Det beror på att barn inte föds i en jämn takt. En del stadsdelar har en åldrande befolkning. Farsta är en sådan stadsdel. Man har inte gjort något under de fyra år då bland andra Inger Stark var ansvarig för de här frågorna.

Jag vet att stadsdelsnämnden hade olika lösningar på problemet innan man bestämde sig för denna.

När det gäller lokalrapporten ser jag också uppenbara brister. Den är ju väldigt teknisk. Det är en matematisk rapport som bara talar om hur många elever det finns i en skolas upptagningsområde och hur många den skolan är byggd för. Det kan naturligtvis inte räcka som underlag. Man måste också titta på sökströmmar, ekonomiska förutsättningar och så vidare. Det finns mängder av frågor som utbildningsnämnden senare i höst får titta vidare på.

När det gäller besparingar och ekonomi vill jag säga att den här typen av besparingar ju inte faller ut omedelbart. Det tar ett tag innan man får in pengarna. Ju längre man väntar och ju färre elever det blir i en stadsdel desto svårare är det att få de ekonomiska effekter som är ute efter. Vi tror inte att man kan låta en skola få allt färre elever. Jag ser fram emot rapporten från utbildningsförvaltningen där vi kan se över hela situationen.

Anförande nr 16

T o m a s R u d i n (s). Ordförande! Det ska bli intressant att följa den borgerliga alliansens nedläggningar av skolor de närmaste åren. I konsekvens med den budget som ni har lagt och den rapport som alla hänvisar till kommer det att bli fråga om skolnedläggningar. Det är bara att hoppas att de inte går till på samma förskräckliga vis som i Västbodaskolans fall.

Vi går igenom detta så noga från oppositionens sida eftersom det var ett anskrämligt sätt att göra det på. Det var både odemokratiskt och ogenomtänkt. Det har lett till svåra konsekvenser i Farsta.

Att vara kommunalpolitiker handlar ju inte bara om att fatta snabba och rappa beslut. Man ska också ta ansvar för de beslut man fattar. Därför kommer vi att återkomma till frågan under mandatperioden för att se vad som händer kring Västbodaskolan.

Det intressanta med den situation som skapades genom nedläggningsbeslutet var att ni tillämpar ett slags planeekonomisk syn på hur skolor ska skötas. Vi har ett fritt skolval, och föräldrar och elever väljer skolor. Det blir då lite knepigt om ni lägger ned den skola som är mest populär i området. Västbodaskolan var just en mycket populär skola. Den skötte dessutom sin budget och hade bra skolresultat.

När man ställd mot väggen får frågan från föräldrarna säger man: Vi kommer att hålla ihop klasserna och se till att flytten vi rekommenderar går bra. Lärarna ska också följa med.

Föräldrar lyssnade på detta och lät sina barn följa med till de anvisade skolorna. Det visade sig att lärarna slutade. Klasserna hölls inte ihop. Man hamnade i ett limbo som inte alls motsvarade det som utlovats. Man blev av med sin skola och hamnade i en skola där man inte ville vara, med lärare som man inte kände och med elever som man inte heller kände.

I ett sent skede tvingades man att söka andra skolor. Då var många skolor fulla.

Föräldrarna har gjort allt de skulle. Ni har utsatt dem för en otrolig stress under sommarmånaderna. Många av dem är i dag väldigt missnöjda.

Det är inte bra.

Ni har dessutom skadat den lokala kulturen i Västbodaskolan. Där bedrevs en fantastiskt fin idrottsundervisning. Under den tid då inte skolan utnyttjade lokalerna hade Polisen basket sin basketträning där. Det var en mycket utvecklad verksamhet som var populär i området. I dag får inte Polisen basket nyttja de tomma lokalerna. Man har inget beslut att hänvisa till. Det har inte fattats något beslut i frågan. Lokalerna är helt enkelt stängda. De står där, men får inte användas.

Lotta! Är detta verkligen bra? Som skolborgarråd måste du kunna säga att det inte var bra. Vi ska inte göra så här i framtiden när vi nu står inför skolnedläggningar på andra ställen i staden.

Anförande nr 17

I n g e r S t a r k (s): Nej, det var inte bra. Jag säger som Tomas: Du måste kunna säga det. Efter en sådan hafsig beslutsgång där man fullständigt struntar i allt vad demokratiskt inflytande handlar om måste man ändå kunna säga att så får det inte gå till.

Jag har inte fått uppfattningen att den analys som utbildningsnämnden ska göra är en analys av hur nedläggningen av Västbodaskolan gick till och vad man i så fall ska kunna dra för slutsatser av hur nedläggningen gjordes. Jag har fattat att man ska analysera de grundskolor som är utpekade i rapporten och göra det lite noggrannare när det gäller Västbodaskolan. Det ska bli spännande att få en analys av hur den här nedläggningen gick till. Det ser jag fram emot.

Jag säger som Tomas. Vi kommer inte att släppa den här frågan. Man kan inte hantera människor på det här sättet. Man kan definitivt inte hantera barn på det här sättet. Vi har en policy som säger att vi ska väga in barnkonventionen i alla beslut. Det är helt klart att man inte har haft barnens bästa för ögonen i det här fallet.

Jag vill återkomma till processen. Från det att ärendet i sin helhet blev känt var det bara en vecka till beslutet. Tjänsteutlåtandet blev ju inte klart förrän den 19 april. Under den tiden skulle föräldrar, elever, personal, oppositionen i nämnden och andra intresserade i Farsta hinna sätta sig in i ärendet, göra en egen konsekvensanalys, se över om det fanns alternativ och så vidare.

Du säger att politikerna i Farsta stadsdelsnämnd hade övervägt andra alternativ och tittat på vad man kunde göra i stället för att välja alternativ 1 från konsultrapporten som innebar just nedläggning av Västbodaskolan. Det var inte något som oppositionspolitikerna eller övriga berörda fick veta. När ärendet diskuterades på det extra-insatta mötet och beslutet fattades var det ju ingen tydlig konsekvensanalys eller diskussion om vad man hade övervägt att göra i stället. Det kan vi som var där intyga.

Anförande nr 18

C e c i l i a B r i n c k (m): Herr ordförande! Jo, det gick fort och mycket hade säkert kunnat göras annorlunda. Så är det nästan alltid. Det är alltid lätt att ha synpunkter på formerna för ett beslut som man ogillar.

Problemet är att varken Tomas Rudin eller Inger Stark med bakgrund i stadsdelsnämnden i Farsta tog något som helst ansvar för den vikande elevsituationen under de föregående fyra åren. Elevunderlaget i Farsta vek ju inte alldeles plötsligt. Det kom inte från en dag till en annan. Detta hade varit känt länge. Ni valde att göra absolut ingenting. Det föranleder en och annan fundering om hur pengarna till skolan ska användas.

Är skolorganisationen statisk och måste alla skolor som finns vid en given tidpunkt finnas just precis där? Självklart är det inte så. Människor har en tendens att inte alltid flytta dit vi tycker att de borde flytta. Människor har en tendens att inte vilja gå i de skolor som vi tycker att de borde gå i. De vill gå i andra skolor, som Tomas Rudin mycket riktigt påpekade. Det är en konsekvens av det fria skolvalet.

Vi måste vara tillräckligt flexibla för att kunna anpassa skolorganisationen till de val som elever och föräldrar gör i stället för att anpassa den till en fix organisation som vi tycker ska existera för alla tider. Det rimliga är att vi lägger pengar på undervisning, lärare och böcker, inte på tomma lokaler.

Anförande nr 19

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande! Jag tror att jag uttryckte mig oklart när det gäller analys. Utbildningsförvaltningen gör en konsekvensanalys av vad som händer när Västbodaskolan lades ned, så att utbildningsnämnden får veta vart eleverna gick. Hur stora elevströmmar gick till Kvickentorpsskolan till exempel? Vart gick de i annat fall? Gick de till fristående skolor? Gick de till andra kommunala skolor? Man gör en ekonomisk analys. Vad innebar nedläggningen av Västbodaskolan?

Även en sådan analys är naturligtvis viktig för hur man går vidare när det gäller lokalorganisationen i Stockholms skolor.

Jag vill understryka att den här lokalrapporten är väldigt enkelriktad. Den tar inte sådana politiska hänsyn som Inger Stark och jag måste göra så småningom i utbildningsnämnden. Det gäller till exempel resultat, hur elevströmmarna går i en stadsdel eller utanför en stadsdel, hur ekonomin i en skola ser ut, vilket behov av renovering som finns och om man kan bygga om skolan och använda den till annan verksamhet.

Det finns en mängd frågor som är viktiga att besvara innan man fattar den här typen av beslut.

Jag tror ändå att stadsdelsnämnden i Farsta hade diskuterat det här betydligt längre än några veckor. Jag vet att redan när vi var ansvariga 1998-2002 kunde man se att elevunderlaget i Farsta stadsdelsnämnd minskade och att det sannolikt behövde fattas beslut i nämnden så småningom. Ni gjorde inte det. Det kan man bara beklaga så här i efterhand.

Anförande nr 20

T o m a s R u d i n (s): Det är fel att säga att det inte skedde något från stadsdelsnämndens sida under den förra mandatperioden. Det skedde mycket. Vi hade flera utredningar på gång. Vi diskuterade elevunderlaget varje år. Vi hade till och med särskilda nämnder för det. Vid det sista budgetbeslut som fattades pekade vi på att vi hade behov av att minska skollokaler.

Vi drev en politik som vi skulle ha drivit i dag också om vi hade suttit vid makten. Det är viktigt att man har en skola i varje stadsdel. Det är viktigt att man har en grundskola att välja där man bor. Då är det inte så lätt som att bara fatta beslut om nedläggning som ni gjorde i fallet med Västbodaskolan.

Eftersom ni så envetet försvarar den här linjen är min fråga: Vilken skola ska föräldrarna i Västboda välja i dag? Ni har hänvisat dem till skolor som inte ligger i Västboda. De ligger utanför. De skolorna höll dessutom inte den kvalitet som ni hade lovat, nämligen att klasserna skulle hållas ihop och lärarna skulle vara kvar.

Ni har tvingat föräldrar som hade gjort ett positivt skolval ut i ett limbo där de har fått välja skolor sent. De har hamnat i klasser som de inte ville vara i. Ni har utsatt folk för en enorm stress genom ett oförnuftigt agerande.

Nedläggningen av Västbodaskolan har inte alls diskuterats i stadsdelsnämnden. Vi som har varit aktiva där ute länge blev oerhört förvånade över att man pekade på just den skolan. Det var en skola som var bra. Ekonomin fungerade och det var inte alls något problem med elevunderlaget. Det fanns inte ett enda tecken på att Västbodaskolan var på väg in i problem.

Skolledningen skakade på huvudet och sade att det var vansinne. Föräldrarna förstod heller ingenting.

I dag har jag lyft på locket för en annan fråga, nämligen: Varför har vi nu tomställda lokaler i Västboda? Varför får de inte ens användas för det som skedde utanför skoltid, nämligen Polisen baskets basketundervisning? Vad är det för kommunal-ekonomisk finess med att tomställa lokaler på det här dåliga underlaget och sedan inte ha en lösning för den verksamhet som fanns i lokalerna?

Man betalar hyran, stänger lokalerna och säger: Det här är vår politik. Ni får ingenting.

Anförande nr 21

I n g e r S t a r k (s): Till Cecilia Brinck vill jag säga att jag aldrig har varit med om att någon i den här staden har lagt ned en kommunal grundskola så som man gjorde i Farsta när Västbodaskolan lades ned på mindre än 14 dagar.

Den 13 april fick elever, föräldrar, skolpersonal och oppositionspolitikerna i Farsta stadsdelsnämnd ett brev om att Västbodaskolan skulle läggas ned. Man kallade till ett extra möte den 26 april. Tjänsteutlåtandet om denna nedläggning var bara sju sidor långt; det var några tabeller också. Där fanns ingen konsekvensanalys, ingen problematisering av att man faktiskt lade ned en väl fungerande grundskola som inte hade några tomma platser, som inte behövde renoveras och som alltid hade haft mycket god ekonomi. Det fanns inget sådant i underlaget som blev klart den 19 april. Den 26 april lades skolan ned.

Det vore klädsamt om ansvarigt skolborgarråd kunde medge att det absolut inte får gå till så.

Det är viktigt att komma ihåg att föräldrar och elever i Västbodaskolan aktivt hade valt att gå där. Valfrihet och rätten att välja skola är ju jätteviktigt för er i alliansen. Varför ska Västbodaskolans elever och föräldrar förvägras den rätten? Det vill jag ha svar på. Jag tycker att det är oerhört märkligt att man inte åtminstone kan medge att man inte kan hantera barn på det här sättet.

Väldigt små barn blir nu tvungna att gå ända från Värmlandsvägen ned till Hästhags-skolan. De går den skolvägen själva. Deras föräldrar arbetar. Det går inte alltid att följa barnen till skolan. Därför tycker vi att det är viktigt med en närhetsprincip och att det finns grundskolor där barnen bor. Vi pratar om sex-, sju-, åtta- och nioåringar.

Tioåriga skolbarn ska gå till Kvickentorpsskolan som är en före detta högstadieskola. Den har inte blivit ordentligt anpassad till de yngre barnen. Den ligger väldigt avigt till i Farsta. Jag tycker att ni ska göra ett besök och se hur de här skolorna ligger.

Jag kan lova att jag kommer att återkomma till frågan om Västbodaskolan.

Anförande nr 22

Borgarrådet E d h o l m (fp): Tomas Rudin och Inger Stark ger två olika bilder av hur man har hanterat frågan under de tidigare fyra åren. Inger Stark tycks mena att det inte fanns behov av att göra någonting. Tomas Rudin erkänner att frågan har diskuterats i flera år och att man har gjort utredningar som var klara precis före valet.

Vilken skola skulle Tomas Rudin och Inger Stark ha lagt ned om de fortfarande hade varit ansvariga? Då hade skolan legat kvar på stadsdelsnämnderna och ni hade varit ansvariga för frågan.

Jag tycker att frågan under den förra mandatperioden inte hanterades riktigt ansvarsfullt när man lät det gå så långt. I den bästa av världar ska det självklart finnas skolor på gångavstånd för alla elever. Det gör det på många håll i Stockholm, dock inte på alla.

Det finns också en gräns för när skolor inte längre har så många elever att man kan upprätthålla en bra undervisning. Vi har skolor som har hälften av det antal elever som de är byggda för. Det är ett problem. Det är viktigt att man ser det. Man betalar mycket för lokaler. Vi gör det mer än i många andra kommuner. Man kan till slut få problem med kvaliteten om man låter en skola dö sovdöden i stället för att man gör något åt situationen.

När Tomas Rudin var ansvarig valde ni att inte göra någonting.

Anförande nr 23

T o m a s R u d i n (s): Mot bakgrund av den argumentationen måste jag fråga: Varför lade ni då ned den skola som var helt full med elever? Det fanns inte en elevplats kvar i Västbodaskolan. Den hade inga som helst problem. Mot bakgrund av din argumentation borde ni ha tittat över situationen och lagt ned en skola som hade halvfulla lokaler.

Jag berättade att vi har tittat på skollokalsituationen. Det är inte detsamma som att jag köper det upplägg ni har, nämligen att skolor ska läggas ned. Det finns många andra alternativ. Den kommunala skolan står i ständig konkurrens med de fria skolor som finns i områdena. Vi har till exempel diskuterat mycket kring hur vi skulle stärka Magelungsskolan i Farsta för att klara konkurrensen från friskolor i området och öka elevantalet i den kommunala skolan. Det är en offensiv strategi för att klara av att ha en kommunal skola i varje stadsdel.

Det är politik. Vår politik är att det ska finnas en skola i varje stadsdel som grundskolebarn kan välja.

Ni har avvecklat en fungerande skola i en stadsdel. Det har gjort att föräldrarna i den stadsdelen inte har möjlighet att välja en kommunal skola. De får skicka sina grundskolebarn till andra stadsdelar. Du verkar inte ens ha koll på läget. Du säger att vi har halvfulla skolor. Det var inte fallet.

Nu svarar du inte på frågan varför lokalerna står tomma och inte får användas till annan verksamhet. Polisen basket har försökt hitta alternativ där de kan bedriva sin verksamhet i området. Det är tyvärr väldigt ont om lokaler i Farsta med omnejd för den typ av verksamhet som basket är. Den här väldigt välutvecklade verksamheten har alltså ställts på kant beroende på ett ogenomtänkt beslut som ni har fattat.

Jag tror att du måste läsa in dig på det här, Lotta. Tänk till lite när det gäller hur din argumentation rimmar med de beslut som vi kommer att vara tvungna att fatta om skolnedläggningar i enlighet med den budget som ni har lagt.

Vi lägger en budget där det klart och tydligt står att det ska finnas en skola i varje stadsdel. Ni har lagt ett beting runt er egen politik som innebär att vi kommer att få se den ena skolan efter den andra läggas ned som ett resultat av Folkpartiets politik i staden.

Du måste faktiskt läsa på det här bättre. Jag är olycklig över att så många i Farsta drabbades av ert ogenomtänkta beslut. Jag är också olycklig över att du står här i

fullmäktige och försvarar det här korkade beslutet. Du hade i stället kunnat säga att det inte var särskilt bra och att ni ska göra det bättre framöver. Du gör det därmed till din egen politik.

§ 8 Interpellation om nedläggningen av skolor i Rinkeby-Kista (nr 2007:41)

Anförande nr 24

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 25

M i r j a R ä i h ä - J ä r v i n e n (s): Ordförande och fullmäktige! Jag tackar för svaret, men jag tycker inte att det var riktigt tillfyllest.

Om man spolar tillbaka bandet några år kommer jag ihåg hur man redan 2003 arbetade väldigt aktivt med skolorna i Kista för att hitta en lösning på skolornas lokalöverkapacitet. Den var stor. Budgetunderskottet pekade på att skolornas ekonomi naturligtvis försämrades på grund av det.

En enig stadsdelsnämnd gav förvaltningen i uppdrag att se över frågan om skollokaler. I uppdraget ingick att det skulle göras i samverkan med personalorganisationer bland annat. Förslaget om hur vi skulle lösa det kom till nämnden. Lösningen var att lägga ned en av de nämnda skolorna i rapporten, nämligen Akallaskolan. Fastigheten var i sämst skick av samtliga skolor i området. Detta hade givetvis spelat en stor roll för att arbetsgruppen landade i just den lösningen. Skolan var en 7-9-skola. De eleverna skulle alltså klara av att gå i de andra skolorna.

Verkligheten blev annorlunda. Föräldrarna reagerade oerhört kraftfullt. Det bildades omedelbart opinion kring skolan. Det var många möten kring detta. Många partier orkade inte fullfölja det gemensamma uppdraget.

I synnerhet den dåvarande oppositionen var aktiv och agerade kraftigt för att förhindra denna hemska nedläggning. I fullmäktige behandlades en motion av ett av de dåvarande oppositionsborgarråden där man krävde att skolborgarrådet skulle agera mot de oerhört korkade socialdemokraterna i Kista stadsdelsnämnd som ville lägga ned den skola som drog de allra flesta eleverna till sig.

Nu pekas samma skola ut av den gamla oppositionen. Det är nästan lustigt.

Vad gjorde stadsdelsnämnden när det inte gick att få majoritet för beslutet? Majoriteten drog i gång ett arbete som syftade till att tillsammans med föräldrarna komma fram till en lösning som både skulle fungera ekonomiskt och ha kvar alla skolor.

Det togs fram en ny skolstruktur i stadsdelen. Det innebar att vi omorganiserade skolorna i stadsdelen. Sexorna fick flytta till högstadieskolorna. Resten av fritidshemmen fick flytta in i skolorna. Vi gjorde oss av med externa lokaler. Ekonomin blev hållbar. Skolornas budget räckte till verksamheten. Dessutom var den politiska enigheten inom nämnden stor från de rödaste röda till de blåaste blåa.

Samtidigt kunde vi konstatera att elevernas resultat blev bättre. Det kunde vi se när vi lämnade makten 2006. Skolorna genererade inga som helst underskott.

Jag är dessvärre övertygad om att den organisation som den nya majoriteten har infört inte kommer att gynna vare sig eleverna eller deras resultat och inte heller budgetarbetet i skolorna. Om man värnar om eleverna är det viktigt att ta hänsyn till var eleverna bor och organisera skolorna utifrån de behov som finns i stadsdelen. Det är något som skolborgarrådet inte tycker är viktigt.

Samma majoritet som kraftfullt motsatte sig nedläggningen av Akallaskolan ger sig nu i kast med att peka ut den skolan samt flera andra skolor i stadsdelen som potentiella nedläggningsobjekt.

Utifrån den historien kan du inte komma och anklaga oss socialdemokrater för att inte ha försökt ta ansvar. Det gjorde vi. Ni fick hjälp av de andra majoritetspartierna och kunde förhindra det ansvarsfulla arbetet.

Borgarrådet påpekar i sitt svar att det finns en överkapacitet som är generell i staden. Skolorna i Kista har arbetat oerhört hårt för att hålla budgeten. Ändå utpekas de i rapporten som skolor som genererar underskott och lokalöverkapacitet. Hur pålitlig är er oppositionspolitik? Om jag vore väljare, skulle jag aldrig kunna lita på er.

De föräldrar som valde att ha sina barn i Akallaskolan är nog besvikna på er. Eller räknar ni kallt med att det inte är samma föräldrar som är kvar i skolan? De föräldrar som finns där nu kanske inte gapar lika mycket som de som var aktiva 2003.

Jag är inte säker på din bedömning att inflyttningen inte blir större. Jag är inte heller säker på att det enbart är flyktingströmmarna som står för inflyttningen. Hittills har vi 1 700 markanvisningar i Kistagårdsprojektet. Då kommer det att flytta in barnfamiljer. Det kommer fortfarande markanvisningar för ytterligare bostäder. Det innebär att det kommer att flytta in ännu fler barn.

I det nya området kommer det inte att finnas någon högstadieskola. Hur har du tänkt lösa det framöver, Lotta Edholm?

Anförande nr 26

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det är en tillfällighet att de här svaren kommer efter varandra. Det visar något av hur svår den här diskussionen är.

Jag blir inte riktigt klok över om Mirja tycker att det är bra eller dåligt att hon misslyckades med sin politik och sin vilja att lägga ned Akallaskolan. Först verkade det som om hon var ledsen över detta, sedan verkade det som om hon i själva verket var glad över att det misslyckades.

Jag har vid flera tillfällen – så sent som för en stund sedan – sagt att den här lokalrapporten inte är ett heltäckande svar på alla frågor. Det är den verkligen inte. Det krävs betydligt fler faktorer innan man fattar beslut om eventuella nedläggningar av skolor. I dag vet vi inte ens om det behöver göras.

Lokalrapporten tar hänsyn till de nybyggnationer som man vet om i dag. Både Mirja och jag vet ju att det är svårt att veta hur många barn som ett nytt område alstrar. Man kan säga att staden alltid har räknat fel. Det blir alltid betydligt fler barn i nya

bostadsområden än vad man trott från början. Hammarby sjöstad är ett bra exempel på det.

Vi kommer att följa frågan under hösten och se vad man kan göra åt situationen när det gäller Kistas skolor, och även Rinkebys naturligtvis.

Anförande nr 27

M i r j a R ä i h ä - J ä r v i n e n (s): Majoriteten borde veta att det inte heter Kista och Rinkeby. Det heter Rinkeby-Kista nu för tiden.

Att prata om om man är glad eller ledsen så här efter fyra år är relativt ointressant. Jag kan vara glad för att vi fick en skolorganisation som håller och som föräldrar, elever och personal var nöjda med och en organisation som budgetmässigt höll.

På Kistasidan har skolorna kunnat hålla sin budget. De har en bra ekonomi. De hamnar i något slags gemensamt limbo, som Tomas Rudin sade i den tidigare interpellationsdebatten, där man i stadsdelen inte styr över sina egna skolor. Nu har man hamnat i din generella rapport över hela staden. Det är jag ledsen för. Det tycker jag är ett misslyckande.

Något som också är jobbigt för föräldrarna är att sedan rapporten publicerades har föräldrarna i tre skolor i Rinkeby-Kista känt oro. Eleverna har känt oro. När man ska välja skola och tänka på framtiden blir det konstigt när det hänger ett hot över både Knutbyskolan, Dalhallsskolan och Akallaskolan.

I total enighet i stadsdelsnämnden började vi driva frågan om ombyggnation av Akallaskolan. Det är en dyr ombyggnation. Det kanske är anledningen till att du inte vill att Akallaskolan ska finnas kvar i Kista längre.

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Nu låter det på Mirja som att vi skulle vilja hemlighålla så långt det bara går om vi planerar att lägga ned några skolor. Det är självklart att man måste kunna göra en analys och att den måste ligga några månader så att människor kan komma in med reaktioner om det till exempel är fel i rapporten eller om man har åsikter om att en skola ska bevaras eller läggas ned eller om det ska göras andra saker.

Just när det gäller Akallaskolan har föräldragruppen där redan varit i kontakt med mig. Jag har träffat representanter för dem, och jag ska åka ut till Akallaskolan så småningom. Men jag tror inte att det hade varit ett alternativ att plötsligt bara klippa till och lägga ned skolan. Gör man en lokalrapport måste man också tala om vilka möjligheter det finns för att göra rationaliseringar när elevunderlaget minskar. Något annat vore märkligt.

Anförande nr 28

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara påminna om att man naturligtvis inte bara kan klippa till och göra som man gjorde med Västbodaskolan. Det får vi innerligt hoppas inte görs en gång till.

Jag måste påpeka att det finns ett allvarligt problem med den här konsultrapporten, som släpptes precis i samma veva som det här hände med Västbodaskolan. Det är ganska många skolor som var utpekade. Det blev nästan någon sorts självuppfyllande profetia. Oron blev så stor att föräldrarna kanske tog sina barn från skolan. Man oroade sig väldigt.

Det fanns ingen egentlig analys i konsultrapporten. Man måste komma ihåg att det var ett väldigt dåligt underlag att fatta beslut om, som du säger, Lotta. Därför har den här konsultrapporten skapat oerhört många problem som vi kanske hade sluppit om man inte hade släppt en så illa underbyggd rapport precis i samband med att Västbodaskolan lades ned på det sättet.

Anförande nr 29

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara påpeka att den här interpellationen har jag skrivit långt före sommaren. Så fort den här rapporten kom skrevs interpellationen.

Jag har väntat på svar i månader och månader, Lotta Edholm. Den här rapporten är gammal i dag, och vi har Västbodaskolan som ett gott exempel på hur snabbt majoriteten kan fatta den här typen av viktiga beslut. Då vågar jag inte riktigt lita på att det går schystare till i de här fallen. Jag kan vara beredd som politiker att det kan gå på fjorton dagar att skolan är nedlagd. Det vill jag inte att föräldrarna ute i Rinkeby-Kista kommer att råka ut för.

Anförande nr 30

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag vill åter påpeka att den här lokalrapporten är en del i ett underlag för att se hur man ska använda skollokaler på så effektivt sätt som möjligt i Stockholm och att därmed se till att pengarna går till undervisning, till lärarlöner, böcker, allt sådant som ger en bra skola och att så lite som möjligt går till lokaler. Men som sagt är det en del av verkligheten. En helt annan del är till exempel söktryck, resultat, ekonomi och så vidare.

*§ 13 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Centrumkompaniet*

Anförande nr 31

A b d o G o r i y a (s): Ordförande, fullmäktige! När man läser en artikel i Expressen onsdagen den 22 augusti kan man läsa följande: Stockholm har sålt Centrumkompaniet. En kommun ska driva skolor och äldreboende, inte köpcentra. Men när Kristina Alvendal (m) ljuger anar man att det bortom det dunkelt sagda finns något dunkelt tänkt.

Går man tillbaka till protokollet den 11 juni 2007 står det tydligt och klart i protokollet: Avtalen gäller oavsett om de är skriftliga eller muntliga. Detta är ett citat av det Kristina Alvendal har sagt.

Går man vidare till protokollet den 20 juni 2007 står det att just Kristina Alvendal utpekar två fullmäktigeledamöter som även under den förra debatten pratade om detta.

Min fråga till dig, Kristina Alvendal, rakt ut är: Ljuger Expressen? Ljuger protokollförarna som har antecknat detta i protokollet den 11 juni 2007 eller protokollförarna som antecknade det till protokollet den 20 juni 2007? Eller ljuger du?

Anförande nr 32

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Vad enskilda personer som skriver krönikor i Expressen eller i Stockholmstidningen som står Abdo väldigt nära får stå för dem. Men det är helt riktigt som det står i protokollet.

Vi hamnade i en ganska konstig diskussion där ni hävdade att avtal som var muntliga allmänt sätt inte skulle hållas. Då gick jag upp och sade att oavsett om avtal är muntliga eller skriftliga ska de hållas. Så funkar juridiken. Men jag har aldrig påstått att vi har träffat muntliga avtal i försäljningen av Centrumkompaniet till köparen. Det var det som står skrivet i det andra protokoll som Abdo refererar till, det vill säga att jag aldrig påstått att det finns muntliga avtal. Det fanns en del i vänsterkanten som påstod att jag har sagt det, men det är fel. Så protokollet ljuger inte. Vad som står i Expressen och Stockholmstidningen får stå för de krönikörer som har skrivit artikeln.

Anförande nr 33

A b d o G o r i y a (v): Jag citerar åter protokollet från den 11 juni 2007. Det står rakt ut under borgarrådet Alvendal (m) så här: Avtalen gäller oavsett om de är skriftliga eller muntliga.

Vid mötet därefter förnekar du detta. Jag ställer min fråga igen: Vem är det som har fel i detta? Jag tror att det är bättre för dig att erkänna att du har sagt fel, antingen

första eller andra gången. Jag tror att du är skyldig stockholmarna att be om ursäkt för den uppgift som du har lämnat under dessa två sammanträden.

Anförande nr 34

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det står i samma protokoll att avtal ska hållas oavsett om de är muntliga eller skriftliga. *Pacta sunt servanda*. Det var exakt det jag sade vid det första sammanträdet. Så funkar juridiken, i alla fall då jag tog juristexamen. Men det finns inga muntliga avtal, och jag har heller aldrig påstått det.

Anförande nr 35

A b d o G o r i y a (v): Jag tror absolut inte att det är en så stor brist i min svenska. Jag läser återigen båda citaten: Avtal gäller oavsett om de är skriftliga eller muntliga. Så säger du vid det andra sammanträdet den 20 juni 2007: Det är de två som även under förra debatten pratade om detta. Ingen annan har pratat om att det finns muntliga avtal eller muntliga klausuler.

Du måste klargöra vad du har sagt och inte sagt.

Anförande nr 36

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ja, avtal ska hållas oavsett om de är muntliga eller skriftliga. Det är en hederskodex, och det är så som juridiken är utformad – *pacta sunt servanda*. Det var det jag fick lära mig när jag läste min juristexamen. Och det är helt korrekt.

Jag har aldrig sagt att det finns några muntliga avtal med köparen av Centrumkompaniet. Protokollet stämmer.

Fråga nr 3. Särskolans lokaler på Skarpnäcks nya skolas gård

Anförande nr 37

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! För sju år sedan byggdes särskolebyggnaden på Skarpnäcks nya skolas gård i Kärrtorp för 12 miljoner kronor. Varje rum specialanpassades för barn med till exempel Downs syndrom, autism med mera. Lokalerna målades i ljusa färger och ljuddämpande för barn med syn- och hörselskador. Klassrummets fönster vetter mot skogen, vilket ger lugn för eleverna. Alla, lärare och elever, har varit nöjda.

Men särskolan fick en ny rektor, och verksamheten slogs ihop med Skarpnäcks gamla skola. Nu riskerar särskolans elever att kastas ut. Rektorn tänker flytta eleverna till två annex på Skarpnäcks gamla skolas gård på andra sidan vägen och använda särskolans specialkomponerade lokaler till annan verksamhet.

Föräldrarna har agerat. De har varit i kontakt med utbildningsförvaltningen men har hänvisats tillbaka till rektorn, alltså moment 22. Anser skolborgarrådet att det är rimlig skolpolitik att ta särskolans specialanpassade byggnad och lokaler för att bereda plats för annan verksamhet?

Anförande nr 38

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag är medveten om att detta diskuteras i Skarpnäck. Bakgrunden är att Skarpnäcks nya skola ska bli en F-9-skola så man behöver mer lokaler.

Jag tror inte att den här processen än så länge är avslutad, utan det förs diskussioner hur man ska få en så bra verksamhet för alla barn som möjligt.

Anförande nr 39

E i v o r K a r l s s o n (mp): Rektorn får i så fall besluta på egen hand. Han saknar dessutom erfarenhet av barn med särskilda behov. Beslutet tas den 31 oktober.

Nu ska expertis inom utbildningsförvaltningen kopplas in. Man ska se hur de tilltänkta lokalerna kan tillgodose barnens behov. I så fall blir det kostsamt och miljömässigt helt omöjligt. De tilltänkta lokalerna ligger nämligen i två annex andra sidan Kärrtorpsvägen och med fönster som vetter mot den hårt trafikerade gatan. Deras övriga fönster kommer att ligga mot en stimmig skolgård. Annexen ligger långt från matsalen, eleverna får gå i en vägtunnel för att komma dit. Det blir svårt för dem att orientera sig.

Att Stockholms skolor stod inför stora besparingar med den borgerliga politiken har stått klart, men är detta resultatet? Eller beror detta mer på en enskild rektors agerande än på dagens besparingar?

Anförande nr 40

Borgarrådet E d h o l m (fp): Såvitt jag vet beror detta på att stadsdelsnämnden, jag tror att det var en enig stadsdelsnämnd, valde att göra den här skolan till en F-9-skola. Jag tror att de flesta föräldrar tycker att det är mycket bra, och det tror jag också att Eivor tycker. Då handlar det om hur man använder lokalerna på ett bra sätt. Jag tror att det är bra att det kommer in andra människor och experter som tittar på vad man kan göra av lokalerna, både de ny och de gamla, så att det blir bra för alla elever i Skarpnäcks nya skola.

Men som sagt, beslutet att göra det här till en F-9-skola är grunden.

Anförande nr 41

E i v o r K a r l s s o n (mp): Jag tror inte, Lotta Edholm, att du har varit och sett hur det är. Det är en egen specialkomponerad byggnad för dessa barn. Den ligger för sig själv på området, och den är unik.

Skolan har fått i uppdrag att ta emot ytterligare 150 elever. Då undrar man om det sker på bekostnad av de här eleverna. Rektorerna i Stockholms skolor har fått delegationen att fatta viktiga beslut när det gäller skolan, och det är väl okej. Men detta förslag är nog utöver det vanliga. Om en rektor enväldigt kan ta en specialkomponerad skola från särskoleelever är det allvarligt.

Förmodligen kommer föräldrarna att överklaga beslutet. Frågan är hur utbildningsförvaltningen då ställer sig till detta. Den här särskolebyggnaden borde staden, i stället för att flytta, eleverna med stolthet lyfta fram som ett föredöme. Den är alldeles speciell.

Lokaltidningen Mitt i Söderort hade den 18 september en artikel om skolan. Samma dag hade ABC också ett inslag. Därefter får enligt uppgift inga inblandade tala med medier. Nu är tystnaden total.

Så vill vi inte ha det i den svenska skolan och inte i det övriga samhället heller. Detta är mitt sista inlägg så jag kan inte replikera, men jag kommer att följa utvecklingen och hoppas på en positiv lösning, som innebär att eleverna blir kvar i dessa specialbyggda lokaler.

Anförande nr 42

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det konstiga med den här processen tycker jag är att stadsdelsnämnden fattar beslut om att skapa ett par hundra nya elevplatser utan att veta var de eleverna skulle gå någonstans. Men det är inte mitt ansvar. Det beslutet fattades av den förra majoriteten. Det är självklart så att det första man borde ha funderat på är lokalerna och sedan fatta beslut om hur man skulle göra överföringen.

Fråga nr 3. Europaskolan och kontroll av skolornas anvisningar av elever

Anförande nr 43

A n n M a r i E n g e l (v): Det handlar Europaskolan på Södermalm. Det finns en artikel i senaste numret av Mitt i Södermalm där det framgår att Skolverket har granskat Europaskolan som förövrigt behövdes för att de över huvud taget fick öppna. De har på kort tid avvisat tre elever därför att dessa kräver särskilda resurser. En elev var utagerande och hade svårt med sociala kontakter med andra elever. Två elever hade problem med stor frånvaro och hade stödbehov.

Då har alltså skolan avvisat dessa elever. Det strider mot Skolverkets regler, och de aviserar med att skolan kan bli av med skolpengen. Då får vi vara väldigt tacksamma mot Skolverket för att de har gjort den här kontrollen. Men jag skulle vilja veta vad staden gör för att kontrollera de skolor som får kommunala pengar när det gäller att ta emot eller avvisa elever. Det här strider mot reglerna, och det strider definitivt mot likaprintipen på skolorna.

Anförande nr 44

Borgarrådet E d h o l m (fp): Självklart har alla skolor, oavsett om de är kommunala eller fristående, att följa de regelverk som finns. När det gäller fristående skolor utfärdas tillstånd av Skolverket, och sedan betalar den kommun där skolan ligger i ut en skolpeng. Sedan får man en rad skolpeng också från andra kommuner som har barn i skolan.

Jag vet ingenting om bakgrunden till detta, det ska jag villigt erkänna. Men jag kan bara konstatera det som Ann Mari säger att om det har gått till på det sättet som hon säger så strider det mot det regelverk som finns. Stockholms stad har avsatt särskilda resurser för barn i behov av särskilt stöd som fristående skolor kan söka hos utbildningsförvaltningen när problem uppstår eller man vet från början att ett barn har ett stort stödbehov.

Stockholms stad kan inte agera. Vi har en möjlighet till inspektion, och det gör vi också. Nästan alla friskolor i Stockholm vill bli inspekterade av Stockholms stad. Europaskolan finns på ett par ställen i staden, och jag är nästan säker på att det har välkomnat en sådan inspektion. Däremot när det gäller den typ problem som handlar om tillståndet måste man vända sig till Skolverket.

Stockholms stad följer naturligtvis det som händer där.

Anförande nr 45

A n n M a r i E n g e l (v): Jag förstår att du också tycker att det inte får gå till så här, och det får de ju inte göra. Men problemet är hur man ska kontrollera detta. Som sagt gör Skolverket det. Men jag vet tyvärr av egen erfarenhet som stadsdelsnämndsordförande att det var ganska vanligt förekommande att man från vissa skolor avvisade barn tillbaka till den kommunala skolan efter kortare eller längre tid därför att man anser att de har särskilda problem, gärna efter det att skolpengen var utbetalad den 15 september, för då fick de ha kvar den.

Det här är naturligtvis ett problem, och jag tror inte att du heller tycker att det ska gå till på det viset. Jag bara undrar om man har några kontrollmöjligheter, särskilt nu när man har centraliserat så att utbildningsnämnden har så oerhört många skolor att hålla koll på. Finns det några möjligheter annat än att säga att inspektörerna ska komma då och då? Finns det något rapporteringssystem? Skulle du vara villig att initiera en undersökning av skolorna med föräldrarna så att man faktiskt får klart för sig hur det går till när man tar emot och avvisa elever?

Anförande nr 46

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag tror att det är bra att också friskolorna är med i den inspektion som vi har i Stockholm och som är mer omfattande än i väldigt många andra kommuner. Men jag tror också att det är väldigt viktigt att tillståndsgivningen följs åt av tillsynen, det vill säga att den som ger tillståndet till en friskola att verka också är den som eventuellt drar in ett tillstånd om skolan inte sköter sig. Man kan se det när det gäller fristående förskolor. Det är precis likadant men motsatt ordning. Här ansvarar Stockholms stad för tillståndsgivningen och utövar också tillsyn. Om det behöver dras in ett tillstånd är det Stockholms stad som gör detta. I båda fallen kan man naturligtvis överklaga från båda hållen ett sådant beslut.

Jag tror att det är en poäng att det är samma hand som både ger tillstånd och drar in eventuellt tillstånd och också utövar tillsynen.

Anförande nr 47

A n n M a r i E n g e l (v): Det är naturligtvis bra att de finns med i stadens inspektioner. Nu är det frivilligt, det är många som vill, det håller jag med om, men inte alla, kanske särskilt inte de som har problem. Jag vet att det har varit problem till exempel kring Europaskolan.

Jag tycker ändå att när det är stadens pengar och det är barn här i staden det handlar om borde staden ta ett lite större ansvar än säga att det här vilar på Skolverket. Om man får kännedom om att de agerar så här kunde man rapportera det till Skolverket.

Jag frågar igen: Är du beredd att införa någon kontrollmöjlighet från staden gentemot skolorna när det gäller vilka elever man tar emot eller vilka inte tar emot eller som i Europaskolan att man avvisar elever efter ett år eller halvår där därför att de kräver för mycket resurser? Så får det naturligtvis inte gå till, det tror jag att vi är överens om. Men är du beredd att göra någonting åt det?

Anförande nr 48

Borgarrådet E d h o l m (fp): Vad staden redan har gjort är att vi har en inspektion som gäller friskolor. Såvitt jag vet är det en enda skola i Stockholms stad som inte vill vara med i den inspektionen. Det tycker jag är ett gott betyg åt vår inspektion. När man gör inspektionen granskar man även den här typen av frågor, inte bara lokaler och hur många behöriga lärare man har utan också till exempel hur man tar hand om barn i behov av särskilt stöd. Det tycker jag är principiellt riktigt.

Men när det gäller tillsyn när en skola eventuellt betar sig på ett sådant sätt som den inte får tycker jag att det bör vara Skolverkets sak, eftersom det är de som också drar in tillståndet. Det kan vi aldrig göra.

Fråga nr 4. Investeringar i cykelbanor

Anförande nr 49

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige och Mikael Söderlund! Jag skrev en interpellation väldigt tidigt i våras när jag fick läsa i Stockholm City att trafik- och renhållningsborgarrådet säger att investeringarna i cykelbanor kommer att halveras år 2008. Givetvis är jag nyfiken på att få reda på vad detta innebär rent praktiskt för cykelbanebyggnationen i Stockholm.

Efter det har ytterligare en allvarlig cykelolycka skett i Stockholm på Vasagatan, ungefär samtidigt som Stockholms stad fick ta emot ett pris som en cykelvänlig stad. Även specialister i trafiksäkerhet har sagt att det var lite konstigt i det läget.

Hur som helst är min fråga: När tänker borgarrådet besvara min interpellation, eller måste jag vänta några månader till?

Anförande nr 50

Borgarrådet Söderlund (m): Ordförande, fullmäktige! Det är klart att Mirja ska få svar på sin interpellation. Jag kan bara beklaga att hon inte har fått det. Vi kommer att skriva fram det här svaret så fort som möjligt. Hon ska inte behöva vänta flera månader.

Sedan har det förekommit en del tidningsuppgifter som jag verkligen inte anser är förenade med verkligheten. Däremot görs det översyn av investeringsramen rent allmänt. Det görs varje år inför varje budget, med en del förändringar. Du vet lika väl som jag att vi har ett väldigt stort underhållsbehov och en stor skuld att ta hand om som gäller underhållet av våra gator och vägar i Stockholm.

Självklart ska du få svar på din interpellation.

Anförande nr 51

Mirja Räihä Järvinen (s): Vi kan ta den diskussionen när du äntligen svarar på min interpellation. Givetvis är det i mitt intresse att få ett snabbt svar. Väldigt sent under förra mandatperioden avtog vi en cykelplan med stora investeringar, en för innerstaden och en för ytterstaden. Meningsskiljaktigheterna mellan dåvarande majoritet och opposition var inte så förfärligt stora egentligen när man ser på era reservationer. Det är väl det som gör att min fråga blir än mer intressant. Då har det hänt något under resans gång som gör att de 15 respektive 10 års investeringsplaner inte gäller längre som ändå antogs i relativt stor enighet.

Jag får väl vara tacksam och glad att Mikael någon gång besvarar interpellationen. Jag hoppas att det sker före budgetarbetet. Om du inte hinner före får vi kanske läsa i budgeten hur det blir med cykelbanorna i Stockholm framöver.

Fråga nr 5. Hamnutveckling

Anförande nr 52

Malte Sigemalm (s): Min fråga kommer att handla om en utredning av Birgersson som på statens uppdrag har varit ute och tittat lite grann hur Sveriges hamnkapacitet ska se ut i framtiden, vilka hamnar man ska satsa på.

Där har man plockat fram ett antal hamnar som kommer att prioriteras i en framtid och som staten ska vara med och satsa lite i. Tyvärr kan man säga att Stockholm blir inte så bra gynnat i utredningen enligt det uppdrag som Birgersson har fått. Det var Kapellskärs hamn som fick en prioritet och som skulle kunna vara en utvald hamn, medan Stockholms innerstadshamnar och Nynäshamn inte blir utvalda.

Jag tycker personligen att när man gör en sådan utredning och tittar på den framtida hamnkapaciteten handlar det inte enbart om en enskild hamn i ett konsortium som Stockholms Hamnar är, utan det handlar faktiskt om alla de hamnar vi har.

Min fråga till borgarrådet är: På vilket sätt tänker borgarrådet arbeta för att Stockholms samtliga hamnar kommer upp på prioriteringslistan?

Anförande nr 53

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Tack för frågan, Malte. Birgersson presenterade sin utredning i förra veckan, och vi visste tidigare om att han har jobbat på ett sätt som inte skulle gynna Stockholm i det här sammanhanget. Vi har därför haft kontakter med departementet redan under Birgerssons arbete och försäkrat oss om att man från departementets sida håller med om att Stockholm är en icke-betydlig hamn i Sverige, inte minst mot bakgrund av att det är i särklass största passagerarhamn i Sverige.

Jag är inte speciellt orolig i denna del. Birgersson själv backade lite grann i den artikel som var i DN i förra veckan. Han sade att man inte ska tolka det faktum att han bara har nämnt i Kapellskär i utredningen som att han inte tycker att Stockholm är en strategiskt viktig hamn.

Jag är som sagt inte orolig. När vi dessutom ganska snart kommer att kunna presentera den operatör som kommer att bedriva containerhamnsverksamheten vid Norviksudden är jag övertygad om att även regeringen kommer att inse än tydligare att Stockholm är en viktig hamn, för marknaden tycker att Stockholm är en viktig hamn.

Anförande nr 54

M a l t e S i g e m a l m (s): Det är bra att man har observerat detta och jobbat med Birgersson under utredningens gång, men då har man inte nått ända fram, tycker jag. Det som vi håller på att utveckla i dag är inte bara Norvik och hela det området, utan det handlar om Stockholms innerstadshamnar med vision för 2015. Det handlar också om framtida investeringar på infrastruktur och hur det hela ska se ut.

Jag kan känna lite skepsis i dag för att de investeringar och de infrastruktursatsningar som vi har pratat om, järnvägsspår ner till Loudden, kanske inte får en fullvärdig finansiering så som vi hade tänkt från början. Det är djupt olyckligt att det inte är med.

Jag vet inte om staden kommer att beredas möjlighet att svara på den här remissen. I så fall tycker jag att vi ska göra det. Är det så att borgarrådet tänker uppvakta regeringen ytterligare vill faktiskt vice ordföranden i hamnen vara med för att diskutera tillsammans med ordföranden.

Anförande nr 55

Borgarrådet H a m i l t o n (m): En tidigare infrastrukturminister har skrivit ett antal debattartiklar där hon har trackat ner på Norviks hamn, så vi har lite olika hemläxor att göra. Nu finns hon inte kvar i riksdagen, men jag tror att det vore bra om du, Malte, pratade med dina partikamrater i denna del, för det pågår väldigt mycket kampanj mot Stockholms hamnar och mot Norvik från numera västlig del av det här landet. Därför behövs det lite argumentation från er sida.

Vi kommer att jobba vidare med Norviksfrågan och hela Stockholms Hamnar-frågan. Det är inte så att järnvägssatsningar i sig behöver några statliga pengar. I så måtto är Birgerssons utredning korrekt. Han har konstaterat, precis som vi, att en utbyggnad i

Norvik, en etablering i Norvik, inte kräver att man bygger nya järnvägsspår. Man kan klara det med den kapacitet som finns i dag.

Med detta sagt kommer vi naturligtvis att jobba vidare. Jag vet inte heller om den här utredningen kommer att gå på remiss. Men vi har väldigt bra löpande kontakter med departementet. Det är möjligt att man kan komma i ett läge där man behöver göra en uppvaktning, och då får du hemskt gärna följa med. Jag skulle vilja råda dig att prata med dina partikamrater i riksdagen i denna fråga.

Anförande nr 56

Malte Sigemalm (s): Jag kommer att tala med alla håll och kanter naturligtvis, men det som var knypunkten i Norvik var att man skulle dra ned spår till den nya hamnanläggningen. Det skulle också vara en satsning kring miljövänligare transporter än de lastbilar som kör i dag genom staden.

Jag tror inte man kan bygga den här hamnen och järnvägsspåren fullt ned till den nya hamnanläggningen i Norvik.

Anförande nr 57

Borgarrådet Hamilton (m): Det finns spår, och det finns spår. De spår som jag pratar om är Nynäsbanan. De spår som Malte pratar om i den här diskussionen är industrispåret, och det är någonting som hamnen själv ska betala för. Det är vi inte alls beroende av att få statliga bidrag till.

Den befintliga Nynäsbanan har en kapacitet som gör att man kan köra gods på det sätt som vi har planerat utifrån. Sedan ingår i hela satsningen att det ska byggas ett industrispår som ska kopplas på Nynäsbanan. Den finansieringen står hamnen för.

Fråga nr 6. Nedrustningen av vuxenutbildningen

Anförande nr 58

Berit Kruse (s): När man slog upp morgontidningarna i dag kunde man läsa i Svenska Dagbladet att det blir kraftiga neddragningar av statsbidrag till vuxenutbildningen. Det är Edholms nya partiordförande som gör detta.

Min fråga till dig med tanke på alla de olika frågor som vi ska debattera i kväll – jobb, bidrag, utbildning och så vidare – är: Hur slår denna neddragning för Stockholm? Vad innebär det för stockholmarna? Kommer vi i Stockholm att kunna erbjuda vuxenutbildning till dem som behöver det och dem som har rätt till det?

Anförande nr 59

Borgarrådet Edholm (fp): Den nedskärning som riksdagen och regeringen gjorde innebar för Stockholms del att vi fick minskade statsbidrag med drygt 60 miljoner för innevarande år. Det motsvarar ungefär 12 procent av den totala komvuxbudgeten.

Det vi gjorde var att vi sade att vi naturligtvis måste uppfylla lagen, det är det första, det vill säga grundvux, självklart. Vi uppfyller att alla som inte har fullständig treårig gymnasieskola får läsa. Vi uppfyller också att man får läsa i enstaka ämnen. Om man har gått på till exempel samhällsvetenskaplig linje och behöver läsa in naturvetenskaplig kompetens får man göra det. Däremot har vi dragit in möjligheten att läsa exakt samma kurs som man har läst några månader tidigare bara för att höja sina betyg. Det får man i stället göra genom ett prov. Det är den neddragning vi har gjort här i Stockholm.

Under våren och sommaren såg det ut som att antalet sökande minskade ungefär i den omfattning som besparingen var. Men inför sista perioden, period 5, ökade plötsligt antalet sökande igen. Det här illustrerar hur svårt det är att göra den här typen av bedömningar. I gymnasieskolan, grundskolan och sfi har vi schabloner som betalas ut. Man bestämmer sig för vilka det är som har rätt att plugga, men i vuxenutbildningen fungerar det inte riktigt på det viset. Här får man laga efter läge varje år utifrån hur många det är som söker och hur många som tas in. Det är också ganska stora avhopp. Det brukar vara omkring 25 procent som aldrig kommer när de fått en plats.

Anförande nr 60

B e r i t K r u s e (s): Många av verksamheter som vi bedriver i staden är svåra att få prognos på. Då är min fråga: Har ni lagt undan någon extra reserv så att vi kan klara de här viktiga uppgifterna för stockholmarna? Vi ska komma ihåg att det inte handlar om högutbildade utan om dem som är på väg mot något viktigare och större i livet, det vill säga ett arbete som de trivs med. Det rimmar lite illa med satsningarna som ni pratar om i jobb och annat när man gör sådana här drastiska nedskärningar, drygt 30 procent enligt Svenska Dagbladet.

Vi kan väl läsa kanske i budgeten att ni ökar på det här igen i stället för att minska skatter?

Anförande nr 61

Borgarrådet E d h o l m (fp): Drygt 30 procent har aldrig någonsin gällt för Stockholm. Det var 30 procent av statsbidragen som dras ned. Det utgör bara en del av de pengar som vi satsar på komvux. Som jag försökte beskriva drabbar inte den besparingen på något sätt dem som har en låg utbildning. Alla de som inte har en treårig gymnasial utbildning har fortfarande rätt att plugga på komvux.

Jag tycker dock att det är ett ganska stort problem att lagstiftningen enbart slår fast att den som inte har gått ut grundskolan har rätt till vuxenutbildning. Jag tycker att det vore rimligt att samma principer gällde över hela landet, att man bestämmer sig för en ribba som gäller lika överallt för vad man kan kräva när man behöver komplettera. Det som jag ser som ett stort problem i vuxenutbildningen i dag är att det finns för lite utrymme för yrkesutbildningar eftersom de är så dyra och det inte ställs några som helst krav på att vi heller ska ordna dem.

Anförande nr 62

B e r i t K r u s e (s): Jag har ytterligare en fråga till dig: Är det så att ni kommer att driva den frågan så att det blir bättre? Är det som att ni kommer att förbättra yrkesutbildningen? Det är också en viktig del, det kan vi väl vara överens om även om vi inte väljer samma typ av yrkesutbildning.

Anförande nr 63

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det finns en vuxenutredning på gång. Vi får väl se vad den kommer fram till. Jag för min del tycker att man borde ha likartade regler över hela landet, såsom man har för all annan utbildning i det här landet.

När det gäller yrkesutbildningarna måste man lösa det på något annat sätt. Då är konjunkturberoende på helt annat sätt än vad det är att läsa in engelska C eller någonting sådant eller matte B. De är beroende av hur arbetsmarknaden är, och de kostar väldigt mycket pengar. Frågan är om man inte borde organisera det inom KY i stället, för det blir inte särskilt mycket gjort när kommunen har ansvar för det. Det är helt enkelt dyrt i förhållande till de teoretiska kurserna, som det också finns en viss efterfrågan på.

Fråga nr 7. Privatiseringen av parkeringsverksamheten

Anförande nr 64

J a n V a l e s k o g (s): Det var en intressant artikel i Dagens Nyheter i dag som visade på var det var riskabelt att parkera. Där konstateras också att det vi får ta risker framöver när vi får färre parkeringsvakter med privatiseringen.

Vi fick i dag också en annan nyhet, nämligen vad privatiseringen innebär kostnads-
mässigt för staden. Vi vet att 56 parkeringsvakter vill stanna kvar vid i staden, alternativt få så kallad frivillig lösning med lön upp till ett år. Det kommer att kosta 22 miljoner kronor för skattebetalarna. 13 personer över 60 år som får förtidspension. Det kostar omkring 8 miljoner kronor, sammanlagt alltså omkring 30 miljoner kronor.

Då undrar man om det finns någon övre gräns för kostnaderna för skattebetalarna att genomföra en sådan privatisering när man ser till kostnaderna för övertaligheten, i det här fallet. Är *sky the limit*? Eller var finns den?

Anförande nr 65

Borgarrådet A x é n O l i n (m). Ordförande, fullmäktige! Självklart väger man alltid in kostnaderna också – det vet du att vi gör – om man ska avknoppa eller upphandla en verksamhet. Men när det gäller Parkeringsbolaget finns inget sådant beslut. Det finns en utredning som har gjorts, men den har inte tagits upp för något beslut, så det går inte att förekomma den diskussionen. Det är någonting som vi får återkomma till, och Parkeringsbolagets styrelse får diskutera om man tar upp den här utredningen för ett beslut. Som det är just nu finns inte något sådant underlag.

Anförande nr 66

J a n V a l e s k o g (s): Jag kanske var lite otydlig i frågeställningen. Jag pratade inte om Parkeringsbolaget, jag pratade om trafikkontoret och trafiknämndens privatisering. 56 parkeringsvakter vill stanna kvar eller få frivillig lösning och 13 som vill få förtidspension, och det kostar 30 miljoner kronor.

Jag får ta frågan en gång till för att få ett yttrande till godo med tanke på att finansborgarrådet missförstod mig.

Anförande nr 67

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande, fullmäktige! Då är frågan ställd till fel person. Det är Mikael Söderlund som ska svara på den frågan. Detta är ingenting som jag handlägger, utan det är Mikael Söderlund som är ansvarigt borgarråd.

På din raka fråga huruvida man beaktar kostnader kan jag svara att självklart gör man det.

Anförande nr 68

J a n V a l e s k o g (s): Jag menar faktiskt att detta är en principiell fråga. Hur mycket kan det få kosta att genomföra en privatisering? Här har vi ett exempel på 30 miljoner. Är det rimligt? Är det 40, 50 eller 100? Det är det jag principiellt undrar över. Vi har andra exempel på att det är ganska stora kostnader.

Jag tycker att det är intressant inte minst med debatten om hur andra kommuner uppfattar Stockholm. Finansborgarrådet är ute och debatterar skatteutjämning och annat och är oerhört kritisk till att det har ändrats till Stockholms nackdel. Samtidigt kan vi lägga ut 20 eller 30 miljoner på sådana här kostnader, 50 miljoner på att utreda statliga uppgifter för östlig förbindelse och så vidare. Läger man ihop det blir det en konstig syn som landets invånare får av Stockholm. Det spelar liksom ingen roll, det finns inga gränser på vad vi kan kasta bort våra pengar på.

Anförande nr 69

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag upprepar: Självklart finns det gränser, och det är därför jag försöker driva Stockholms och stockholmarnas intressen när det handlar om skatteutjämning och andra möjliga frågor.

Förslagsvis, om Jan Valeskog vill ställa frågan till mig: Skriv en interpellation så får vi titta på det, och jag lovar att du ska få ett svar. I annat fall är den snabbaste vägen att gå via Mikael Söderlund för att höra om just den här specifika upphandlingen. Men det har jag som sagt inte varit med och beslutat om.

Fråga nr 8. Janne Lundqvist tennishall

Anförande nr 70

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Jag satt förra perioden i Kungsholms stadsdelsnämnd. Ibland fick man sitta där och svettas, ibland just i fråga om Janne Lundqvist tennishall. Inte minst var det gruppleadaren från Moderaterna Mats G Nilsson som jagade mig i den här frågan. Hallen skulle försvinna, och det skulle tas fram ersättningsplan.

Jag undrar hur det går i den frågan helt enkelt. Det kan vara svårt för dig att svara på, men du kan väl försöka.

Anförande nr 71

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Den här tennishallen har haft en väldigt lång historia. Jag tror att Jari kan ha lite dåligt samvete, för jag vet att ni socialdemokrater nästan ville slänga ut den här hallen på en gång utan någon lösning. Vi har väldigt tydliga med att den faktiskt måste få en lösning. Vi har lovat att det ska ske innan året är slut.

Det pågår diskussioner hela tiden. Jag träffar dem om några dagar och hoppas att jag kan komma tillbaka med en positiv lösning tillsammans med Madeleine Sjöstedt innan jul.

Anförande nr 72

J a r i V i s s h e d (s): Det låter positivt, och jag kan inte känna något dåligt samvete där. Det var vi under vår tid som bestämde oss för att låta hallen stå kvar och inte gå fram med den rivning som stod för dörren. Vi ville ju att det skulle tas fram planer för ersättning. Det låter bra om vi kan få fram detta.

Fråga nr 9. Rening av Östersjön

Anförande nr 73

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): I valrörelsen lovade alliansen i Stockholm att satsa på Östersjön och reningen av vattnet. Inga sådana satsningar finns vare sig i förra eller i årets budget. I stället har miljöförvaltningen halverat sin budget.

Hur och när tänker alliansen satsa på Östersjön och reningen av vattnet enligt vallöftet? Har borgarrådet Ulla Hamilton några intentioner om detta eller planer och när blir det i så fall?

Anförande nr 74

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ordförande, fullmäktige! Den borgerliga regeringen har lovat att man ska satsa mycket mera på det här området än vad den

tidigare regeringen har gjort. Vi samverkar naturligtvis med regeringen i den här delen, så jag tycker att det är ett gott exempel på hur vi jobbar med de här frågorna.

Anförande nr 75

Eva Louise Erlandsson - Slorach (s): Det är alltså på riksnivå som det här ska gälla, inte enligt det vallöfte som alliansen i Stockholm lovade. Vad man gör på riksnivå är kanske bra i sig, för där har man tydligen förstått att miljön är väldigt lämplig och bra att arbeta med. Men det har tydligen inte alliansen i Stockholm den minsta tanke om. Är det så, Ulla Hamilton, att ni i Stockholm har lagt ned helt och hållet miljöarbetet?

Anförande nr 76

Borgarrådet Hamilton (m): Vad förvånad du skulle bli om jag svarade ja på den frågan.

I det miljöprogram som vi inom kort kommer att fatta beslut om i den här salen finns bland annat ett antal förslag till mål på vattenområdet – fosfater med mera – som viktiga saker i fråga om Österjöns överlevnad samt att man ska minska utsläppen. Stockholm Vatten jobbar tillsammans med miljöförvaltningen i den här frågan löpande.

Det som har tillkommit och som kommer att stärka arbetet är samarbetet med regeringen, och jag föraktar inte att regeringen gör saker och ting, utan jag tycker att det är bra att vi kan samarbeta med regeringen på det här området. Regeringen har varit mycket tydligare i den här frågan än den tidigare regeringen, och det välkomnar jag. Stockholms stad jobbar med de saker där vi har påverkansmöjlighet, och regeringen jobbar med övriga frågor.

Anförande nr 77

Eva Louise Erlandsson - Slorach (s): Nej, Ulla Hamilton, jag skulle inte bli förvånad, det är bara sanningen. Inte blir man förvånad över en sanning.

Det är jättebra att riksdag och regering arbetar med miljöfrågorna, för det är viktigt, klockan är fem i tolv nu. Reinfeldt har faktiskt förstått detta. Men nu gäller det vallöftet i kommunen från alliansen i Stockholm. Ni lovade att satsa på Östersjön och reningen av vattnet. Det finns inga sådana pengar avsatta i budgeten, varken förra året eller nästa år. I det program som du hänvisar till står det att man ska göra det, men det finns inga pengar. Som sagt har man lagt ned den vattenforskning som vi hade tidigare.

Anförande nr 78

Borgarrådet Hamilton (m): Eva Louise pratar strunt, och det vet hon. Vi har inte alls nedrustat på det här området. Vi har snarare fokuserat. Vi har sagt att det är väldigt viktigt att se till att Stockholm har en god vattenkvalitet. Det är därför vi höjer ambitionsnivån när det gäller att se till att inte använda fel tvättmedel till

exempel i Stockholm. Vi höjer ambitionsnivån när det gäller att se till att Stockholm Vatten jobbar med rätt saker och fokuserar på det som är viktigt, det vill säga vattenkvalitet.

*§ 21 Överenskommelser mellan Stockholms läns landsting och Kommunförbundet
Stockholms län (KSL) avseende rutiner för samverkan vid in- och utskrivning av
patienter i slutenvård m.m.*

Anförande nr 79

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är roligt att den här överenskommelsen äntligen har kommit till stånd. Jag vill säga något med anledning av det särskilda uttalande som finns från oppositionen angående kostnaderna och att det inte bara är dem man ska kolla. Vi markerar detta eftersom besluten för den medicinska fotvården ju fattas av läkare, men det är vi i kommunen som ska betala. Det är klart att vi måste följa kostnadsutvecklingen. Det brukar ju annars vara så att den som fattar beslutet också ansvarar för finansieringen. Men här är vi överens om att det ska ske på det här sättet.

Vi måste alltså skilja på detta. Det handlar inte om vanlig fotvård, som man kan få intrycket av, utan det är den medicinska delen som vi har en överenskommelse om här. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 80

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Detta har också att göra med en överenskommelse mellan Stockholms läns landsting och Kommunförbundet. Man kommer nu fram till rutiner i in- och utskrivning av patienter. Det har funnits ett eftersatt behov av detta.

När det gäller fotvården är det en huvudman som ordinerar och skriver remissen och en annan som utför den. Kommunen bekostar det hela. Den delningen är inte riktigt bra, som Stadsledningskontoret antyder. Den kan också bli kostnadskrävande för kommunen och stadsdelarna. Det handlar alltså om medicinsk fotvård i särskilda boenden. Förhoppningsvis anses inte den medicinska fotvården som så kostnadsdrivande att omfattningen begränsas. Fötterna är nämligen en viktig del av kroppen. En god fotvård kan förhindra att bensår uppstår. I värsta fall kan det leda till amputation.

Kostnadsutvecklingen måste naturligtvis följas. KSL har uppskattat att kostnaden för den medicinska fotvården uppgår till 2–2½ miljoner kronor i hela länet. Det motsvarar en krona per invånare. Fotvård är viktigt, men man måste följa kostnadsutvecklingen.

Anförande nr 81

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, ledamöter! Vi tycker också att det är bra att man har kommit överens med landstinget i den här frågan. Det är oerhört viktigt i medborgarperspektiv att man klart och tydligt vet vad man kan förvänta sig av vår stad och vårt landsting.

I det särskilda uttalandet säger vi att detta är grundläggande för den enskilde och att det därför är viktigt att inte bara följa kostnaderna utan också att framför allt redovisa och se till de faktiska behoven. Det är viktigt att ha klart för sig hur många som

behöver den medicinska fotvården. Då får man också lite kläm på vad det egentligen handlar om.

§ 22 Gemensam rehabiliteringsprocess och hantering av förvaltningsöverskridande omplacering på grund av personliga skäl i Stockholms stad (utl. 2007:113)

Anförande nr 82

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Ärendet handlar dels om en gemensam rehabiliteringsprocess i staden, dels om omplacering av personliga skäl. Det här ärendet är egentligen en viktig arbetsmiljöfråga. När det gäller en gemensam rehabiliteringsprocess är det bra att en sådan kommer till stånd. Det ökar likställigheten i personalpolitiken, och medarbetarna får större möjlighet att hitta ett lämpligt arbete i hela staden. Det är säkert de anställda nöjda med.

Men ärendet berör alltså också omplacering av personliga skäl. Det handlar då inte om omplacering på grund av övertalighet. Personliga skäl är ett vitt begrepp som används i olika sammanhang. Ibland händer det att en chef vill bli av med en anställd. Ibland kan den psykosociala arbetsmiljön ha stora brister – så stora brister att mobbning uppstår mellan arbetskamrater. Men det finns även många andra personliga skäl till omplacering. I ärendet definieras just begreppet personliga skäl. Det kan ju vara bra.

Det ska nu upprättas gemensamma rutiner för hur den egna förvaltningen först utreder möjligheten att finna ett annat arbete åt den anställda inom förvaltningen. Om det inte går kontaktas omställningskansliet för hjälp. Där hjälper omställningsförvaltningen till med placering i staden.

Jag har en fråga. Den handlar om LAS vid personliga skäl. På sidan 2630 och även 2631 står det att hantering av förvaltningsöverskridande omplacering på grund av personliga skäl enligt LAS införs i enlighet med infogat förslag, se bilaga 2. Den finns på sidan 2647. Högst upp i spalt 1 står: Noteras bör att till skillnad från vad som gäller enligt stadens kollektivavtal vid övertalighet kan uppsägningsgrad enligt LAS vid personliga skäl föreligga redan på förvaltningslokal nivå om den anställda tackat nej till ett skäligt erbjudande om en ny anställning.

Man ska ju helst tacka ja när man erbjuds ett arbete, men ibland kanske arbetsgivaren erbjuder ett arbete som den anställda inte tycker att han eller hon kan ta. Är det då skillnad om man har blivit uppsagt på grund av övertalighet eller av personliga skäl? Jag skulle gärna vilja få en förklaring till det. Utgör personliga skäl ett undantag i detta fall, eftersom det står så här – till skillnad från vid övertalighet?

Anförande nr 83

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Det här är ett viktigt ärende. Det handlar inte bara om att ha en god arbetsmiljö, som Eivor Karlsson talade om. Det handlar också om att staden måste vara en attraktiv arbetsgivare och att vi behöver vår arbetskraft. Det är också naturligtvis viktigt för alla de enskilda som av olika skäl drabbas. Vi vet att det i dag finns en del tunga yrken i staden där man av olika skäl inte kan arbeta kvar.

Det som har varit viktigt i detta ärende – som jag är glad över att det finns en sådan bred samsyn om i staden med full enighet bland alla politiska partier – är just att vi bör ha en policy för hur vi samarbetar och hur vi rehabiliterar vår personal. Det är därför glädjande att Stadsledningskontoret har tagit fram ett genomarbetat förslag för hur vi ska hantera rehabilitering och se till att människor alltid har rätt till det och får den hjälp de behöver. Dessutom säkerställer vi att man inte behandlas olika i olika stadsdelar.

Självfallet ska alla personer få en individuell bedömning, Eivor Karlsson. Vi ska göra allt vi kan för att man även när man av personliga skäl inte kan arbeta kvar får en bra placering någon annanstans i staden efter den enskildes önskemål. Jag känner inte till att detta har blivit något problem, Eivor Karlsson. Men jag lovar dig att vi tillsammans kan bevaka detta och se till att även de med personliga skäl får en bra arbetsplats, känner en samhörighet och har en arbetsplats att gå till. Det är självklart. Herr ordförande! Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 23 Snabb och lättillgänglig service till stockholmarna – förslag till organisation, modell för finansiering, utveckling och införande av nya e-tjänster (utl. 2007:114)

Anförande nr 84

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag är nybliven ägare till en varmkompost. När jag efter att ha sökt i ett antal böcker bestämde mig för att i helgen börja ta reda på hur man ska göra för att få den bästa jorden i varmkomposten gick jag in och tittade på nätet. Jag fick tusentals svar och råd om hur man gör och om huruvida jag kan stoppa marsvinssågsån i den eller inte.

En annan dag satt jag med min dotter, som hade geografiläxa. Det var naturligt för oss att gå in på Google Earth och titta och till och med försöka spana in vårt eget hus uppifrån via nätet. Vi var helt fascinerade över vilka resor vi kan göra över jordklotet och se var släktingar bor och faktiskt näst intill vinka. Det är inte för nära, herr ordförande, så att man behöver vara orolig över att man syns från badrumsfönstret, men näst intill. Vilken fantastisk utveckling!

Så här ser det alltmer ut runtom i vår värld. Allt fler personer använder datorn som sin självklara nyckel både för kunskap och för kommunikation men också som ett sätt att utföra tjänster. Jag träffade häromdagen banker som berättade att den vanligaste bankkunden numera gör sina ärenden hemifrån vid datorn klockan 21 på kvällen.

Detta är därför glädjande, herr ordförande. Det är en mycket positiv dag i dag, då vi äntligen får fatta beslut om det ärende som nu ligger på bordet. Av de 650 miljoner vi har avsatt i bokslutet för att göra en ordentlig IT-satsning har vi nu förslag till beslut om hur 430 miljoner ska användas. Inte minst glädjande är det eftersom ni har fått Handikapprådets svar utdelat. Det kom lite väl sent in i processen, men rådet har dock avgett ett svar. Även Handikapprådet stöder mig i min önskan om att ändra stadens hemsida eftersom den inte känns särskilt användarvänlig vare sig man har funktionshinder eller inte.

Dagens beslut innebär en rad positiva saker. Vi kommer att lägga 25 miljoner för att man ska kunna söka dagisplats och välja grundskola och gymnasium på nätet. Vi kommer att lägga 19 miljoner på digitala loggböcker i hemtjänsten. Vi kommer att lägga 88 miljoner på att göra en ny hemsida för staden och även ordna trådlös tillgång för stadens personal och stockholmarna till stadens hemsida. Man ska kunna söka bygglov via datorn. Vi ska också utveckla stödet till funktionshindrade och äldre. Vi lägger 43 miljoner på detta.

Vi gör en stor satsning på IT i skolan med 33 miljoner plus 69 miljoner. Vi satsar på IT i omsorgen och handikappomsorgen med nästan 30 miljoner. Vi lägger 30 miljoner på utbildning av personalen i äldreomsorgen och 40 miljoner på IT-stöd för hemtjänsten.

Herr ordförande! Detta var inte fördelningen av alla de 430 miljonerna, men det är ändå en stor del för att visa vilket enormt krafttag vi nu äntligen tar för att åtminstone de som vill ska kunna använda nätet på de tider som passar dem. Jag hoppas att vi

alla stockholmare, personal och även funktionshindrade som i dag upplever stadens hemsida som otillgänglig äntligen efter ett antal år ska uppleva att det blir enkelt och lätt att söka både information och service via vårt nät.

Herr ordförande! Med detta yrkar jag bifall till dagens förslag om e-tjänster i Stockholms stad.

Anförande nr 85

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det beslut som vi kommer att fatta här i kväll ska snarast ses som starten på arbetet med att göra Stockholm mer enhetligt och mer serviceinriktat.

För medborgarna är det i princip omöjligt att förstå stadens organisation. Därför är det viktigt att staden internt arbetar så att den uppfattas som *en* stad och *en* organisation för utomstående. Det nya med kvällens kommande beslut är inte satsningen på e-tjänster i sig. Vi har ju dragglat i många år och på olika sätt med att försöka få fram olika typer av e-tjänster med en bra policy och bra dokument. Det som är viktigt och nytt med kvällens beslut är att vi avsätter rejält med pengar för detta så att vi verkligen kan genomföra det. Vi inser behovet av samordning för att verkligen få effekt och för att staden ska uppfattas som en enda enhet som är riktigt bra och servicevänlig.

Jag vill stryka under en sak: Genom att satsa på e-tjänster och effektiv organisation får man utrymme och resurser för att ge bra service till alla som *inte* använder sig av e-tjänster. Det blir också mer resurser till de tjänster som inte riktigt passar eller är bäst lämpade för det. Det handlar inte om att göra antingen–eller, utan det handlar om att göra allting. Alla vägar in måste fungera, och det blir möjligt med detta.

Tyvärr tycker jag inte att Vänstern verkar ha uppfattat detta helt och hållet. Man verkar inte riktigt se skogen för alla träd. Det är nästan så att man snubblar på gräset mellan träden. Vänstern klagar på remisshanteringen, oroar sig för alla som inte använder sig tekniken och lägger sig i sådant som arbetsmarknadens parter hanterar alldeles utmärkt. Man är nämligen orolig för hur eventuellt skiftarbete ska hanteras.

Jag vill däremot ge en eloge till Centern, som verkligen stryker under behovet av att förenkla för företagare. Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 86

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Jag har en lösning. Är det någon som har ett problem? Så formulerade Woody Allen den nya tekniken. Och man kan ju undra ibland. Kanske kommer lösningen först, och sedan frågar man om någon behöver den.

Självfallet är e-tjänsterna ett viktigt redskap. Det är nödvändigt att staden gör en satsning på dem. E-tjänsterna är ofta en källa till irritation; jag behöver bara nämna vår egen IT här i stadshuset. Men vi tycker att det är viktigt att man utgår från behoven och vilken information det är som folk söker. Det får inte innebära att den

personliga servicen och den mänskliga kontakten försvinner. Vi måste lyssna på stockholmarna. En viktig grupp stockholmare som man inte har lyssnat på och glömt bort är de funktionshindrade. Nu, fem i tolv, har man kontaktat Handikapprådet. Men det framgår av rådets skrivelse att de är irriterade över att de inte blev remissinstans, vilket helt strider mot stadens eget handikappprogram. Det är anmärkningsvärt att man över huvud taget i den här frågan inte bryr sig om att höra en grupp som är så beroende av e-tjänster.

När man gör en sådan här stor satsning måste man se att tillgång till information faktiskt är en klassfråga. Vi tycker att Svenska Bostäder har ett bra remissvar. Det bygger på deras erfarenheter av kontakt med hyresgästerna. Svenska Bostäder säger att man måste ta utgångspunkt i användarens livssituation. Man måste se att folk är olika. En tredjedel har inte tillgång till e-tjänster. 10–20 procent av befolkningen kan inte ta till sig textbaserad information; det är faktiskt så. Mycket viktig information kan läggas upp inom IT. Men man måste också ha de nära och direkta personliga kontakterna. Vi tycker inte att man ska centralisera stadsdelsnämndernas servicefunktioner, för de fyller en annan viktig funktion.

Vi vill återremittera ärendet för att vi vill ge Handikapprådet en möjlighet att avge ett ordentligt remissvar. Vi tycker att det är fundamentalt i frågan. Vi är i grunden positiva till förslaget, men vi tycker att man måste involvera stockholmarna på ett annat sätt. De måste medverka i processen. De måste få svar på de frågor som de har, och inte de frågor som vi möjligtvis tror att de har. Vi yrkar därför på återremiss.

Anförande nr 87

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag kan hålla med om att Handikapprådet kom in väl sent med sitt remissvar. Vi missade det i hanteringen. Å andra sidan har det kommit in nu. De trycker just på att de så gärna vill att detta ska vara tillgängligt och att de vill ha delaktighet. Det hjälper inte att försena processen genom att skicka tillbaka ärendet för att rådet ska svara skriftligt, likadant som de nu har svarat. Självfallet beaktar vi detta.

Ann Mari Engel! Ibland verkar det som om du tror att funktionshindrade är några som bor på månen och som vi bara kommunicerar med via handikappråd. Vi är också funktionshindrade. De flesta av oss är mer eller mindre funktionshindrade. Vi umgås med funktionshindrade, vi är släkt med funktionshindrade och vi träffar funktionshindrade hela tiden. Frågan om IT och driften av hemsidan är inte något nytt för mig. Den stötte jag på redan som socialborgarråd, men ni lyckades inte göra någonting åt den under hela er mandatperiod. Nu gör vi äntligen något, och det tror jag att de funktionshindrade kommer att välkomna.

Anförande nr 88

A n n M a r i E n g e l (v): Kristina! Vi tycker kanske inte att demokratin i staden ska fungera så att du ska fråga dem som du känner och råkar vara släkt med – du säger ju att du har funktionshindrade bland dem. Det finns faktiskt ett handikappråd som är en demokratiskt vald instans. Vi har ett program där det står att rådet ska tillfrågas i alla sådana här frågor. Det är anmärkningsvärt att man inte har gjort det. Det första rådet skriver i sitt yttrande är också detta; de tycker att det är anmärk-

ningsvärt. De kan bara lämna några snabbt tillkomna påpekanden utifrån sajten, men de har alltså inte haft möjlighet att yttra sig över hela förslaget. Vi anser fortfarande att det ska finnas en möjlighet för Handikapprådet att yttra sig. Detta är ju en helhet – det handlar inte bara om sajten. Men från rådet skriver man själv att man inte har haft möjlighet att sätta sig in i detta.

Jag tror att vi ska hålla oss till de demokratiskt valda organ vi har i staden om vi ska få in samlade synpunkter och ta hänsyn till dem i beslutsfattandet.

Anförande nr 89

A n d e r s B r o b e r g (kd): Herr ordförande! När man lyssnar på Ann Marie Engel kan man undra om ni tycker att det är bra eller dåligt med e-tjänster. Det verkar som om ni tror att all annan service försvinner. Jag tycker att det är väldigt märkligt, för så är det ju inte. Det handlar om att få fler vägar fram till kommunen och att få det på det sätt som människor vill ha. Om ni nu tycker att det är bra så undrar jag varför ni gnäller så mycket.

Anförande nr 90

A n n M a r i E n g e l (v): Anders! Du recenserade ju våra åsikter redan innan jag hade pratat. Jag förstår inte riktigt det här. Om du har läst vårt yttrande och har hört vad jag har sagt vet du att vi är positiva till förslaget. Vi tycker att e-tjänster är viktiga. Men de bygger på en förutsättning, nämligen att de fyller de behov som människor har. Vi måste lyssna på stockholmarna och fråga vad de helst vill ha ut av det här. Vill de helst veta vad en äldre släkting åt till lunch på äldreboendet eller finns det några andra saker som kanske är viktigare för dem att veta?

Vi tycker att det är en fråga om demokrati. Vi är positiva till satsningen, men vi tycker bland annat att de funktionshindrade borde ha en möjlighet att titta på det här. Vi vill därför inte avslå ärendet, utan vi vill återremittera det. Vi är beredda att anta det sedan när vi har fått in synpunkterna.

Anförande nr 91

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, ledamöter! Jag ska tala lite mer i ett stadsdelsnämndsperspektiv om mina erfarenheter från Skärholmen. Det är oerhört viktigt att man tar hänsyn till de erfarenheter som finns ute i stadsdelsnämnderna och i verksamheten där det har fungerat bra. Risken är annars att samordningsvinster som i beräkningen ser ut som en optimering av både ekonomiska och administrativa effektiviseringar i stället leder till sämre service för medborgarna och för personalgrupper och till en sämre arbetsmiljö.

Jag vill också understryka att utredningar inte alls visar de negativa effekterna och kostnader för omstruktureringar i samband med skapande av gemensam service. I en så stor stad som Stockholm måste det även finnas möjligheter för medborgare med medicinska och andra hinder i yrkeslivet att ha en plats i vår organisation. Det försvåras när verksamheterna blir mer koncentrerade.

Det är även viktigt att understryka vår egen stadsdels, Skärholmens, behov av nära service. Det finns även fler stadsdelar som har det behovet utifrån det faktum att en stor andel av våra medborgare har ett annat modersmål än svenska.

En så stor stad som Stockholm ska naturligtvis se över möjligheten att samordna verksamheter och kunskap för att ge medborgare och personal optimal service för våra skattepengar. Det är dock viktigt att man inte bara ställer storskalighet mot lokalt baserade verksamheter och lokal service. Det måste kunna gå att kombinera det lilla med det stora för att ta till vara kunskap och effektivisering för stockholmarnas bästa. Det som är en besparing på ett ställe kan leda till kostnader någon annanstans. Jag yrkar på återremiss.

Anförande nr 92

A n d e r s B r o b e r g (kd): Det är oerhört viktigt att utforma e-tjänsterna utifrån de behov som finns. Det är en självklarhet! Man kan ju inte utforma e-tjänster bara för att det går att lösa rent tekniskt.

Jag blir förvirrad över denna oro över stadsdelsnämnderna. Många gånger är det så att man bor i en stadsdelsnämnd, har barn i förskola i en annan, barn i skola i en tredje, jobbar i en fjärde och har en anhörig i en femte. Då tycker jag att det är helt självklart att man som medborgare inte ska behöva lära sig stadens interna organisation. Man ska kunna få hjälp att hitta rätt och att lösa problemen oavsett vem som har ansvaret. Men det leder självklart inte till att man inte ska hitta stadsdelsnämndens handlingar och inte hitta stadsdelsnämndens politiker. Det går att kombinera användarvänlighet med att man hittar det som behövs lokalt.

Anförande nr 93

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Det är det jag också säger; det ena utesluter inte det andra. Men problemet uppstår när man bara tar bort en del för att ersätta den med något annat och inte riktigt har klart för sig vilka konsekvenser det får. Alla stockholmare är inte stöpta i samma form, utan man måste titta på de olikheter som finns över staden för att verkligen ge alla en optimal service här. Det är oerhört viktigt att man tar till vara de erfarenheter som finns i dag när man har kontakt med medborgarna när det gäller hur man ska gå till väga. Det finns vissa erfarenheter som jag tycker att man har glömt bort därför att man så ensidigt bara tittar på det här med IT och utveckling där. Det är det vi säger.

Man ska lyssna på de olika instanser som finns. Handikapprådet har inte kommit med i själva processen för att ta fram detta och göra det optimalt. Jag känner också en djup oro för att man tar bort mycket av den service som finns i dag och ersätter den med enbart tillgång till datorer, vilket inte heller är självklart för alla medborgare.

Anförande nr 94

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Det är viktigt att staden satsar på att utveckla och föra in e-tjänster i olika servicesammanhang för medborgarna. Servicen ska vara modern och lättillgänglig. Målsättningen som står under

”mina synpunkter” är att låta medborgarinflytandet genomsyra verksamheten. Det är ju bra. Vidare står det att staden ska fokusera på medborgarna för att därigenom ge stockholmarna en högre grad av självbestämmande. Jag vet inte om det reella självbestämmandet i samhället ligger där, men okej – visst är det bra med e-tjänster. Det finns som sagt många sådana redan i dag i form av servicetjänster till medborgarna av olika slag.

Men det behövs fler kontaktytor om staden ska kunna uppnå den reella grad av självbestämmande som det talas om. Många har inte tillgång till dator. Och om de har det tycker de inte alltid att det fungerar med vissa blanketter och tjänster när man ska söka olika saker. Svenska Bostäders tjänsteutlåtande är tydligt, bra och genomtänkt. Man skriver: För att effekterna av IT-satsningarna ska bli de avsedda krävs att tjänsterna kan användas av *alla*. Svensk Bostäder skriver vidare: Tillgången till informationssamhället är dessutom en demokratifråga. I dag står en tredjedel av befolkningen utanför på grund av okunskap och ointresse och av ekonomiska skäl. Man nämner äldre, personer med olika etnisk bakgrund, personer med funktionshinder, inkomstsvaga och personer med läs- och skrivsvårigheter.

I övrigt är jag positiv till att staden satsar på lättillgänglig service för medborgarna. Det ligger helt rätt i tiden. Men samtidigt är det viktigt att framhålla att för många är det fortfarande telefonsamtal, brev per postgång och muntlig information som gäller. Det är också viktigt att man mångdubblar antalet publika datorer ute i den offentliga verksamheten om vi ska uppnå den demokrati och det självbestämmande som det talas om i ärendet. Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 95

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Vi är i högsta grad medvetna om att alla inte har datorer. Alla har inte ens en gång knapptelefoner. Vis av den lärdomen vill jag bara upprepa det jag sade: IT-tjänsterna är till för dem som så vill och så önskar. Men de möjliggör också att de som inte vill använda datorer får mycket större möjlighet att använda personalen på dagtid. Det blir ju en del som redan har fallit bort eftersom de har gjort sina bygglov eller vad det nu kan vara på kvällen hemma vid datorn i stället.

I ärendet ingår också utvecklandet av någon sorts kundcentrum där vi utvecklar en del frön som vi har sått tidigare i staden. Där finns telefonservice för dem som vill ställa frågor, och där kan man svara på allt och hjälpa till på olika sätt. Detta är absolut inget sätt att ersätta stadens personal, telefoner eller handskrivna brev – som jag verkligen själv uppskattar mer och mer. Tvärtom frigör detta resurser för stadens personal för att de verkligen ska kunna ägna sig åt dem som kanske inte är så pigga på att använda datorer och att göra sina val själva.

Anförande nr 96

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag är oerhört glad över att detta äntligen kommer fram som ett ärende. Jag tror att det är många av oss som har efterlyst det länge. Jag är också glad över den samsyn som präglar ärendet. Det känns möjligen som om Vänsterpartiet backar lite in i framtiden, men det må väl kanske

vara dem väl unt att göra det. Jag tror att också Vänsterpartiet kommer att vakna upp så småningom.

Detta är som sagt inte en dag för tidigt. Det finns egentligen två skäl till det. Först och främst har Stockholm inte varit tillräckligt mycket i framkant. Vi har inte varit tillräckligt bra vare sig i förhållande till att Stockholm är Sveriges huvudstad eller i förhållande till den bild som jag tror att medborgarna här i Stockholm har av vad Stockholm borde vara. I Stockholm som stad är ju IT-sektorn en viktig del.

Många av oss har väl sett exempel genom åren på att det har funnits för mycket av hemsnickrade lösningar. Sådana lösningar kan vara bra ibland, men det tenderar ofta att bli rätt dyrt i slutändan när det inte går att koppla ihop dem med andra system. Detta är alltså mycket, mycket bra.

Jag tror att den största vinsten är att människor själva kan välja hur de använder sin tid. När man söker barnomsorg i dag och försöker få besked om hur man ligger till i kön till en viss förskola till exempel så måste man anpassa sig efter att handläggaren på den ena eller den andra stadsdelsnämnden har telefontid på torsdagar mellan klockan 14 och klockan 16. Då gäller det att sitta vid telefonen och ringa och ringa. Nu kommer man i stället att kunna gå in på nätet klockan 10 på kvällen när barnen sover, anmäla sig till barnomsorgskön, titta igenom vilka olika alternativ som finns och även se hur man ligger till i kön.

Jag tror inte att det är någon önskedröm för de flesta stockholmare att sitta och prata med en handläggare i olika frågor. För de allra, allra flesta är det alldeles utmärkt att kunna använda IT som ett redskap. Och – detta är viktigt – det frigör också resurser för dem som verkligen behöver hjälp och stöd i vår organisation. Det är faktiskt ganska många. Jag tror att det här kommer att bli jättebra när vi väl sjösätter det, och det är som sagt inte en dag för tidigt.

Anförande nr 97

A n n M a r i E n g e l (v): Lotta! Jag tycker fortfarande inte att du lyssnar på vad jag sade. Om vi gör en så här stor satsning, som vi tycker är viktig och nödvändig, måste man göra den tillsammans med dem som ska utnyttja den – inte minst med Handikapprådet. Jag har fortfarande inte fått något vettigt svar på varför man valde att inte tillfråga dem innan man satte i gång med det här.

Det låter väldigt bra att man frigör resurser. Men i ärendet står att arbetet ska leda till effektiviseringar med minskade kostnader i verksamheten. Det är det som vi tycker är fel. Vi tycker att det är bra att man effektiviserar, men då ska de pengarna användas för att förbättra verksamheten och inte för att minska kostnaderna.

Detta är kopplat till att man ska centralisera all serviceverksamhet från stadsdelarna. Det är det vi vänder oss mot. Det är jättebra med IT, men det måste användas på rätt sätt. Man måste gå lite grann i takt med stockholmarna – med alla stockholmare.

Anförande nr 98

Borgarráðet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Ni framstår faktiskt som aningens lite gnöliga i det här ärendet. Kristina Axén Olin har ju förklarat varför det inte gick i väg till Handikapprådet. Det var så klart ett misstag, men nu har vi ju deras synpunkter här på bordet och kan ta del av dem.

Jag tror att på lite sikt kommer funktionshindrade att vara ännu mer beroende av den nya tekniken och att de även kommer att kunna utnyttja den på ett ännu bättre sätt än de människor som inte har funktionshinder. Det här öppnar helt nya möjligheter för människor med olika typer av handikapp. På det här sättet kan de verkligen vara en aktiv del av Stockholms stad och få tillgång till de tjänster som finns. Jag tycker nog att ni kunde var aningens mer positiva här i kväll.

Anförande nr 99

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Kommunstyrelsens handikappråd har i dag florerat ganska mycket i debatten. Ärendet är ganska brett, och det har funnits anledning för mig att gå upp och säga någonting. Ledamöter från brukarorganisationerna arbetar kontinuerligt med IT-frågor i staden. De har varit med vid ett flertal tillfällen även innan ärendet bereddes för att diskutera hur vi kan förbättra tillgängligheten för stadens funktionshindrade när det gäller att få bra information.

Det finns många exempel på detta. Vi som ingår i Handikapprådet får varje vecka länkar för att lätt kunna hitta beslut som fattas i bolagsstyrelser, nämnder och kommunstyrelse i frågor som berör detta. Vi får reda på information om statliga utredningar som rör handikappreelsen. Vi är från Handikapprådet hela tiden involverade i IT-utvecklingen.

Tjänsteutlåtandet andas inte en kritik mot att vi vill föra ärendet framåt. Det finns en berättigad kritik mot att Handikapprådet inte kom med precis när själva tjänsteutlåtandet var klart. Men rådet har nu varit med och yttrat sig. Vad som framgår är att det egentligen inte är mot detta man skjuter in sig. Precis som tidigare vill de vara med i en spännande utveckling när det gäller vad som kan komma utifrån den satsning som den nuvarande majoriteten vill göra. Det är självklart. Precis som Handikapprådets brukarorganisationer har varit med tidigare kommer de även att vara med i framtiden – därav det positiva utlåtandet. De talar om möjligheterna att vara delaktiga i den politiska beslutsprocess vi har. Det är därför yttrandet ligger här. Det är ett yttrande som vi var helt överens om var ett bra yttrande och som vi även har lagt in i ärendet.

Därför är jag lite förvånad över att Vänsterpartiet yrkar på återremiss här i dag. På kommunstyrelsen var vi ju överens om att lägga in Handikapprådets yttrande. Vi var medvetna om att yttrandet skulle finnas på bordet. Det fanns till och med utdelat när vi tog ärendet på kommunstyrelsen. Alla kunde ta del av att Handikapprådet hade yttrat sig i frågan. Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 100

A n n M a r i E n g e l (v): Peter Lundén-Welden och alla ni andra! Varför erkänner ni inte bara att ni gjorde ett stort misstag? Ni borde ha skickat det här till

Handikapprådet. Kristina har sagt att hon har frågat sina bekanta, och Peter säger att det har funnits alla möjliga tillfällen att prata med Handikapprådet. Erkänn att det var ett misstag! Säg inte att det är någonting väldigt positivt Handikapprådet skriver när de skriver så här: Vi har inte deltagit i utredningsarbetet och vi har inte varit remissinstans. Inte heller har någon av remissinstanserna involverat sitt handikappråd. Det strider klart mot stadens handikappolitiska inriktningsmål om att nämnder och styrelser ska ge råd och möjlighet att ha aktivt brukarinflytande. Rådet skriver vidare: Det vi nu kan lämna är snabbt tillkomna påpekanden utifrån de erfarenheter vi har.

Det är ju bra att Handikapprådet kan lämna de snabbt tillkomna påpekandena, men eftersom de representerar en så fundamental grupp när det gäller att använda e-tjänster tycker vi att det skulle vara snyggt om man kunde återremittera ärendet och be Handikapprådet komma med ett riktigt remissvar. Det här är ju en jättestor fråga för staden, och vi tycker att det är en viktig fråga. Det är lätt att anklaga oss för att vara gnälliga när vi tycker att saker och ting ska göras grundligt, vilket inte den här majoriteten har utmärkt sig för hittills.

Anförande nr 101

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Med risk att vara lite gnällig upprepar jag: Handikapprådet säger att de är delaktiga i stadens IT-arbete och att de förutsätter att de precis på samma sätt kommer att vara delaktiga i framtiden. Handikapprådet säger att det här är en spännande utveckling och att man vill se att tåget går framåt. Jag har kontrollerat detta, och det finns inte önskan eller en stavelse från Handikapprådet om att vi ska hålla på processen. De säger i stället: Full fart framåt! Nu vill vi ha någonting som händer! Detta är signalen från Handikapprådet.

Det var detta som rådet framförde, med kritik mot att man inte hade blivit remissinstans. Det har vi bett om ursäkt för i Handikapprådet, som då sade: Då avger vi det här yttrandet i dag eftersom vi vet att vi är med i processen. Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 102

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett välkommet förslag. Det är till och med ett kanonförslag! Jag tycker inte direkt att vi gör det här för tidigt. Vi borde snarare ha gjort det för ett tag sedan. För många är det naturligt att ta sitt ärende, gå in på nätet och tio minuter senare vara klar med det man vill göra och därefter fortsätta med sitt liv som tidigare.

Låt oss tänka efter hur det var innan vi blev kommunaktiva i den här salen och innan vi visste exakt vad alla förvaltningar sysslade med och vem man skulle söka på vilket kontor och så vidare! Då kanske vi kommer ihåg de 20 minuterna i telefonkö och den där människan som gick på lunch klockan 11 – och sedan gick man själv på lunch och fick inte tag på vederbörande därför att personen hade gått för dagen. Man var tvungen att gå tidigare från jobbet för att söka upp någon person på något kontor någonstans. Det behöver inte vara så, och det är det som man vill skjuta fram med det här förslaget.

Jag vill tacka Anders Broberg som noterade mitt särskilda yttrande där jag pekar just på möjligheterna och potentialen i förslaget i att vara underlättande för företagande. Dessutom kan det göra att valfriheten verkligen blommar ut, när man vet exakt vad man väljer. Man kan få mycket substans i informationen inför skolval, val av förskolor och så vidare.

För tio år sedan sade man att Internet var en revolution. Det är faktiskt fortfarande en revolution. Det är inte så naturligt som man kanske kan tro. Vi är två personer som sitter och bloggar från det här mötet – en på pressläktaren och en på centerbänken. Vi gör det möjligt för medborgarna att kommentera det som händer här och vi kan berätta så att folk vet exakt vad som händer när det händer. Det är kanske dags att staden hänger på detta.

Anförande nr 103

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande! Jag kan tacka tillbaka. Det var trevligt av Per Ankersjö att säga så. Tyvärr måste jag instämma i att många saker i den här staden tar lång tid. För egen del motionerade jag om ett folkets datakontor 1991, när jag kom in. Det mal på, och nu verkar det bli lite verklighet av det. Jag kan också glädja Anders Broberg med att han tillhör rätt majoritet, som avsätter pengar för det här.

§ 24 Införande av kundvalssystem för vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorgen (utl. 2007:115)

Anförande nr 104

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag hade sett fram emot den här kvällen och hoppats på en livlig, fantastisk debatt. Det här är ett ärende som är efterlängtat på många håll. Jag hoppas att oppositionen inte ska göra som den höll på att göra när det gäller hemtjänsten. Då fick de pensionärsorganisationerna på sig, som sade att man skulle göra dem en björntjänst om man inte gick vidare med kundval i hemtjänsten. Jag hoppas att vi nu kan gå vidare.

Jag har sett förslaget från oppositionen på en minoritetsåterremiss. Jag anser att vi ska godkänna den i det här läget. Därför sparar jag tillfället till debatt för egen del till dess att ärendet återkommer.

Anförande nr 105

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få tacka för de orden. Vi tycker att det är oerhört viktigt att man tränger lite djupare ned i detta ärende. Jag hade förberett ett längre anförande som handlar om några olika delar i det föreslagna systemet. En av de mest grundläggande frågeställningarna har handlat om grunden för systemet – ersättningsnivåer och annat. När vi har kikat på detta har vi sett att det inte finns någon formell beredning som handlar om ersättningssystemen i detta ärende.

I Stadsledningskontorets utlåtande från den 19 april – när jag fyller år, för övrigt – tar man upp det här viktiga ärendet, diskuterar ersättningsnivån och säger att det ska återkomma i fullmäktiges budgetbehandling för 2008. Det finns inte med i den budgetbehandlingen. I anförandetexten som finansborgarrådet och äldreborgarrådet tar upp nämner man också ersättningssystemet som är föreslaget. Men det finns inget sådant förslag. Redan utifrån detta kan man ta en vända, återkomma till fullmäktige och ta med det – om man nu väljer att ha med detta i sina anförandesynpunkter.

Jag såg fram emot det här ärendet. Valfrihet är någonting som är ytterst viktigt. Men det handlar inte bara om begreppet utan också om innehållet i valfriheten. Om man ska konstruera ett sådant här system och ta nästa steg, som Ewa Samuelsson beskriver, måste det också vara en helhet och ett sammanhang som beskrivs. Man ska inte stycka sönder de olika frågeställningarna. Det är tyvärr så i det föreliggande tjänsteutlåtandet; det blir ett sönderstyckat perspektiv när man inte tar helheten och beskriver konsekvensen. Den egentliga konsekvensen för Stockholms äldre om man skulle ta det här förslaget är att de kan ställa sig i kö till äldreboendena, undantaget servicehus. Det är i och för sig bra, för det är ett steg i rätt riktning. Det är ändå en valfrihet som inte har funnits tidigare.

Men det finns en mängd andra frågeställningar som vi har valt att ta upp både i vår reservation som föreligger här i dag från borgarrådsberedningen och kommunstyrelsen och i resonemang som har förts i de olika beredningsorganen. Jag vill i minoritetsåterremitteringen skicka med att vi noterar att de frågeställningar vi har är

frågor som man måste ge ett svar på om vi ska kunna förstå sammanhangen och kunna avgöra om det här är ett bra steg för Stockholms äldre eller om det inte är det.

Det går faktiskt inte att dra slutsatserna i dag eftersom ni har valt att inte kommentera någon av remissinstanserna utan har mer av allmänna formuleringar om valfrihet och det som är politiken i det hela. Men det finns stora invändningar både från fackliga organisationer och från Svenskt Näringsliv, Almega, stadsdelarna, tjänstemän och andra som också kräver sina svar. Vi ser fram emot att få ta den här debatten ordentligt när ni har återkommit i den minoritetsåterremittering som vi yrkar på i dag.

Anförande nr 106

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande och ledamöter! Det är väl inte helt okänt att vi är skeptiska till kundvalssystemet. Jag vill hänvisa till det som Leif sade om att det är viktigt att man får med de frågorna. Vi yrkar på återremiss tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Anförande nr 107

M o n i k a L i n d h (s): Jag avstår från mitt inlägg eftersom Leif Rönngren sade det jag hade tänkt säga.

Anförande nr 108

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande och ledamöter! Ett införande av kundvalssystem inom vård- och omsorgsboendet inom äldreomsorgen är positivt om det kan leda till ökad kvalitet inom äldreboendeomsorgen och ökad anpassning till brukarens individuella behov.

Men Miljöpartiet instämmer med det lokala pensionärsrådet och PRO om att det mest grundläggande för valfriheten för äldre handlar om själva rätten att över huvud taget få bo på servicehus, i gruppboende och på sjukhem. Här utgör biståndsbedömningen själva instrumentet för valfrihet. Ju hårdare biståndsbedömning, desto svårare att komma in på ett äldreboende trots valfriheten. Det här är ett komplicerat ärende, och det är viktigt att det inte forceras fram. Det måste finnas ett bra underlag för besluten.

Det är viktigt att konkurrensen inom valfriheten inte sker med priset utan med kvaliteten. Där finns stora möjligheter att ställa miljökrav och sociala krav vid upphandling av aktörerna. Avtalen ska även innehålla en antidiskrimineringsklausul av det slag som användes vid alla avtal under förra mandatperioden, men som nu är borttaget. I förslaget finns ingen utförlig information om hur kundvalssystemet ska följas upp och kvalitetssäkras. Det handlar också om avtalstidens längd samt om hur avtalen ska kunna upphävas vid misskötsel – inte minst viktigt inom äldreomsorgen.

Som förvaltningen påpekar är det viktigt att information om kundvalssystemet når ut till brukare, anhöriga och aktörer. Förslaget är dock vagt när det gäller hur informationen ska spridas. Här krävs det en tydlig individuell information till de äldre eller deras anhöriga.

I riktlinjerna fastslås att stadens äldreboende är en gemensam resurs. Det innebär i sig en större valfrihet för den enskilde jämfört med dagens förhållanden, och det är positivt. Bifall till Miljöpartiets förslag i kommunstyrelsen!

§ 25 Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd (utl. 2007:116)

Anförande nr 109

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): För ett par timmar sedan uppträdde professor Bo Vinnerljung från Socialstyrelsen och advokat Elisabeth Massi Fritz på Berns salonger och tog emot Allmänna barnhusets stora pris av förra socialministern Ingela Thalén. De har inte bara det gemensamt att de båda på sina olika sätt har medverkat ganska rejält i det arbete som bedrivs när det gäller barn inom socialtjänsten i Stockholms stad. Dessutom har båda varit otroligt systematiska i att i varje enskilt läge – trots att det ofta är ganska komplexa problem de berör – värna barnens intressen när de konkurrerar med vuxnas upplevelse av barns intressen.

Häromdagen läste jag en rapport från Socialstyrelsen. Jag vet inte om det är någon mer än jag som har denna något udda hobby. Den heter *Social rapport 2006*. Det är ingen kioskvältare; det medges. Men den rymmer en del rätt intressant information. Man nästan hör samma professors ord när han skriver så här: Barn i familjer som får långvarigt ekonomiskt bistånd, till skillnad från barn i familjer med låga inkomster men som inte mottar ekonomiskt bistånd, löper höga överrisker att utvecklas ogynnsamt i flera avseenden, till exempel låg utbildningsnivå, tonårsföräldraskap, missbruk och psykisk sjukdom. Långvarigt ekonomiskt bistånd verkar med andra ord vara en stark markör för betydande sociala problem och således inte bara ett tecken på familjens ekonomiska svårigheter.

Det finns ett starkt huvudskäl till att vi nu gör allting vi kan för att bryta bidragsberoendet. Det skälet heter 8 000 barn i Stockholm med föräldrar beroende av socialbidrag. Det andra skälet är långt mindre viktigt, men viktigt ändå. Det stavas 40 000 socialbidragstagare i Stockholms stad, varav ungefär 25 000 är i arbetsför ålder. I sin tur har av dessa ungefär 12 000–13 000 enbart arbetslöshet som orsak till att de behöver socialbidrag över huvud taget. En inte alldeles liten del av de här människorna behöver bidrag bara tillfälligt. Det kan vara dumt ändå, och det antyder svaga ekonomiska buffertar och att det är svårt att hitta annan hjälp än det offentliga. Men det är inget stort samhällsproblem. I högkonjunktur kommer många av dessa att få jobb ganska snabbt. Men 60 procent av våra bidragsmottagare är långvarigt beroende av socialbidrag. Under ett år har de bidrag under 10, 11 eller 12 av årets månader. Där har vi ett gigantiskt samhällsproblem.

Det vi gör nu är att försöka skapa en samlad strategi och ett gemensamt arbete för frågan om socialbidrag och vägen tillbaka till egenförsörjning i hela Stockholm. De två ärendena kommer vi att på alla sätt behandla gemensamt i kväll utom i det formella beslutsfattandet.

Jag är den förste att säga att detta inte är enkelt. Om det hade varit lätt hade det gjorts för länge sedan. Vi sitter inte med några trollspön. Det är inget hokus pokus. Det är inget originellt. Det är bara systematiskt, strategiskt och målmedvetet. Innan vi sedan bråkar om allt som vi måste vara oense om kan det förtjänas att sägas att jag är rätt fylld av respekt för mycket av det arbete som har gjorts i de här frågorna under många år av skiftande majoriteter i Stockholm. Alla delar vi i grund och botten samma övertygelse – att egen försörjning är bättre än bidrag.

Men det fungerar inte i dag. För bara en tid sedan kom Länsstyrelsen i Stockholm med en annan rapport som handlar om unga vuxna försörjningsstödstagare i Stockholms stad med viss omnejd. Jag visar den här i talarstolen. Där konstateras att 70 procent av de granskade ärendena saknar långsiktig planering för hur självförsörjning är tänkt att uppnås. Det betyder att bara tre av tio har något som liknar den plan som vi med de nya riktlinjerna och de nya jobbtorgen tycker är en absolut nödvändig del av viktigt arbete.

Vi samlar nu beprövad erfarenhet och beprövad kunskap, och den ska arbetas med tillsammans med internationella erfarenheter av vad andra aktörer än staden och staten själva kan göra. Det är privata aktörer, ideella föreningar och många i det civila samhället som har kvalificerad kunskap att bidra med. Det är unikt, men det är inte komplicerat. Alla kan bidra med någonting. Det krävs bara uthållighet, systematik, permanent finansiering och ett starkt politiskt engagemang.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till nya riktlinjer för ekonomiskt bistånd.

Anförande nr 110

K a r i n R å g s j ö (v): Ulf! Du talar om barnen och barnperspektivet. Jag har då aldrig läst ett ärende som har varit så långt ifrån barnperspektivet. När ni talar om barnperspektivet i det här ärendet menar ni att barn i två- och trebarnsfamiljer får sämre chans till eget rum eftersom nivån för bostadens storlek sänks. Rätten till bidrag för skolkort på SL skärps, och möjligheten att få tilläggskort för ungdomar tas bort helt och hållet. Barnen ska straffas för att deras föräldrar är fattiga. Är det det som är barnperspektivet?

Anförande nr 111

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Ulf har just redogjort för varför de här båda ärendena är så viktiga. Jag ska gå in lite mer i detalj.

Ekonomiskt bistånd eller socialbidrag är samhällets yttersta skyddsnät. När inget annat står till buds och inga andra försäkringslösningar kan träda till måste det här skyddsnätet finnas för att garantera medborgare ett värdigt stöd. Stödet måste vara en tillfällig lösning. Det måste vara ett stöd på vägen mot en möjlighet och rättighet att försörja sig själv. Målet måste vara att alla som kan arbeta ska arbeta.

En del här i salen verkar tycka att det är kränkande att ställa krav på motprestation från dem som behöver stöd från kommunen. Vi anser att det är precis tvärtom. Man förminskar människor om man inte begär något av dem. Få saker är så förödande för en människas självkänsla som att passivt tvingas ta emot hjälp.

Målet måste självklart vara att alla som kan arbeta ska arbeta. Det borde vara en självklarhet att det finns ett tydligt krav på motprestation.

Flera stadsdelar har i sina remissvar sagt att de är glada för att det kommer nya reviderade riktlinjer. Det är ett stöd för att människor ska bli behandlade efter samma

förutsättningar oavsett var i staden man bor. Det är självklart viktigt att göra individuella bedömningar.

Det finns några skärpta skrivningar som har debatterats och som jag tycker är värda att kommentera.

Det gäller utökandet av det geografiska område där man måste acceptera att arbeta. Det sammanfaller med de områden som andra myndigheter har satt upp. Det blir alltså samma regler. Svaret från Skarpnäcks stadsdelsförvaltning är värt att notera. Förvaltningen anser att det är rimliga krav. Man tillämpar dem redan. Förvaltningen har anställda som bor i dessa områden.

Det gäller också krav på godkännande från fastighetsägarna i andrahandsboenden. Visst kan det vara en knepig fråga, och visst finns det en risk för att det i ett övergångsskede kan kosta stadsdelarna en del. Alternativen är ofta förskräckande. Ägare av hyreskontrakt hyr utan skrupler ut sängplatser till ockerpriser i ett ovärdigt boende. Stadsdelsförvaltningar betalar hyra för samma lägenhet flera gånger. Barnfamiljer, ofta flyktingfamiljer, trängs i samma lilla lägenhet.

Nu går bostadsbolagen igenom detta för att få bort svarta kontrakt och få tillbaka lägenheter som de kan hyra ut i första hand. Det kortar vägen till den egna lägenheten. Staden måste gå åt samma håll. Frågan måste ses ur ett längre perspektiv. Målet måste vara eget jobb och egen bostad.

Bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 112

K a r i n R å g s j ö (v): Du vet lika bra som jag, Ann-Katrin, som har suttit i stadsdelsnämnden att det finns ett antal personer i den här staden som inte kommer att komma ut i arbete. Så är det.

3 700 hushåll har permanent behov av socialbidrag visar de uppgifter som vi har tagit fram. Hur ska de överleva när tums kruven dras åt mer och mer? Vad ska hända med barnen i de familjerna?

Anförande nr 113

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Du vet mycket väl att det handlar om individuella bedömningar. Det är självklart så att en del inte kan komma ut i det här första steget när det gäller jobbtorg. Men det är ändå viktigt att tänka att inte alla kan leva på bidrag men alla kan bidra med något.

Anförande nr 114

T o m a s R u d i n (s):d Ordförande, fullmäktige! Egentligen är hela ärendet onödigt. I valrörelsen var det tydligt att Moderaterna lovade medborgarna att om man stod utan jobb skulle man få jobb inom fem dagar. Man skulle inte bara få ett jobb, utan det skulle vara ett jobb med avtalsenlig lön.

Nu har Moderaterna makten. Om detta hade varit vägledande för den politik man för hade merparten av de bekymmer som finns kring försörjningsstöd inte behövt regleras i ett så här stort dokument.

Som bekant är en förflyttning i språkbruket på gång. Att vara garanterad ett jobb inom fem dagar börjar betyda att man ska få en plan eller en insats inom fem dagar. Då behöver man se över reglerna.

Jag har den största respekt för att Ulf Kristersson ser att det är så många som i dag behöver försörjningsstöd och att man vill skapa en gemensam hanteringsordning för detta. Det här är något som vi kommer att få leva med. Stockholm är inte alls unikt. I Stockholm lever fattiga människor. Så är det här precis som i andra storstäder. I alla storstäder som har marknadsekonomin som grund genereras ett visst antal fattiga. Det bara är så.

Som politiker kan man närma sig problemet på olika sätt. Man kan fundera över om det är något man vill möta och skapa ett människovärdigt förhållningssätt till eller också kan man se det som kostnader och utgifter som man till varje pris ska försöka reducera.

Jag tror att den borgerliga majoriteten har valt det senare synsättet i stället för ett mer humant. Det bevisar de förslag till ändringar av bistandsreglerna som man nu lägger fram.

Flytta barnfamiljer dit chansen till arbete är större, står det i ärendet. Vad innebär det? Innebär det att man ska knuffas härifrån till en annan kommun? Vilken kommun? Ska man erbjudas möjlighet att flytta från den kommun där man har grundläggande rättigheter?

SL-kortet tas nu bort ur den norm som gäller. Det innebär en generell sänkning av ersättningen med tio procent. Det kommer naturligtvis att drabba dem som är i behov av det när de har tillfälligt behov av stadens hjälp. Är det människovärdigt?

Man talar sig varm för barnen. Hur ska de barn som har föräldrar som har ekonomiskt bistånd förklara för sina kompisar att mamma och pappa inte kan åka tunnelbana eftersom de inte får ekonomiskt bistånd längre?

Att säga att man ska utreda och begränsa fusk i systemet bevisar att man inte ens har bemödat sig att med ett humant perspektiv närma sig dem som är i behov av det ekonomiska biståndet.

Vi yrkar avslag på detta. Jag hänvisar till Socialdemokraternas reservation och yrkar bifall till den.

Anförande nr 115

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): När man lyssnar på dig, Tomas, förstår man att du tycker att man inte ska behöva söka och ta ett jobb någon annanstans än i Stockholm. Många pendlar redan i dag utifrån till Stockholm. Många väljer att bosätta sig

i Enköping eller Västerås och åka till Stockholm. Vår region har vidgats. Det betyder väl också att man kan resa åt andra hållet.

Du säger att det är fel att säga att man vill utreda och begränsa fusk. Jag tycker att det är konstigt. Du har varit ordförande i en stadsdelsnämnd. Jag kan försäkra dig att i den stadsdelsnämnd där jag har suttit är vi tämligen eniga om att man måste titta på dessa frågor i sociala delegationen.

De som verkligen behöver socialbidrag ska få det. Man ska inte ha människor som tillskansar sig det på fel sätt.

Anförande nr 116

T o m a s R u d i n (s): Jag tycker nog att man kan ta jobb på annan ort. Men om man ska tillämpa barnperspektivet och en hel familj utsätts för risken att kommunen pressar ut en ur kommunen måste man fundera på om det är rimligt.

I er text står det inte att man ska flytta dit där man har fått ett annat jobb. Det står att man ska flytta till en ort där chansen till arbete är betydligt större. Hur ska den bedömningen göras? Är chansen större i Småland eller Göteborg? Det här kan leda till en omvänd social dumpning där vi trycker ut våra medborgare som har behov av hjälp till andra kommuner därför att vi av ekonomiska skäl tycker att det är rimligt att de tar jobb någon annanstans. Den som har ekonomiskt bistånd hamnar i en helt hopplös situation. Ni gör det svårt för folk att kräva sin rätt.

Det är bra med regler och det är bra att man följer upp dem. Jag tycker att människor ska göra sin plikt och kräva sin rätt. Men nu försämrar ni för alla dem som har behov. Det kan jag inte ställa upp på.

Anförande nr 117

K a r i n R å g s j ö (v): Det förslag som ni lägger fram är ett steg tillbaka. Hur tänker ni? Hungriga vargar jagar bäst. Ju fattigare redan marginaliserade människor är desto lättare blir det att fylla den armé av kvinnor och män som ska fixa alla de hushållsnära tjänsterna.

På en rad områden föreslår ni försämringar för de mest utsatta samtidigt som ni har avskaffat förmögenhetsskatten som gynnar de absolut rikaste i landet – fyra procent av svenskarna. Så fungerar er politik.

Varför tror ni att invånare i Stockholm bara förstår piskan, det vill säga tvingande regelverk? Vi vill alla ha tydliga regler för ekonomiskt bistånd, men inte omänskliga regler.

I DN i går ger Ulf Kristersson ett tips till alla ensamstående fattiga mammor i staden. Flytta till Västerås, om du får ett jobb där, säger Ulf. Han förstår ingenting av hur ensamstående mammor överlever i Stockholm och på andra ställen. Det gör de genom sina nätverk. Mor- och farföräldrar, släkt och vänner gör det möjligt för en ensamstående förälder. Nätverket finns inte i Västerås. Ska barnen ryckas upp gång på gång?

Fattiga behöver ingen utbildning i alliansens nya sköna värld. Arbetslösa ska hellre ta ett enkelt arbete än läsa in grundskolan med försörjningsstöd. Det drabbar även föräldrar. Föräldrars utbildningsnivå styr sedan skolval och barnens framtida möjligheter. Det vet ni väl. Hur har ni tänkt?

Sedan årsskiftet har människor som nekats SL-kort blivit fångar i sina egna stadsdelar utan ekonomisk möjlighet att ta sig därifrån. Så förnedrande att inte kunna röra sig fritt i sin stad med sina barn. Vad har du för tips, Ulf Kristersson, till de familjer som nu står utan SL-kort? Hur ska Karina och Muhammed i Skärholmen ha råd att ta sina barn till mormor i Hässelby?

De som vräks kommer att ha svårt att få sina magasineringskostnader betalda. Till vilken nytta?

Möjligheten till tandvård begränsas kraftigt. I alliansens friare Stockholm ska man bara få bistånd till akut tandvård vid ofrånkomliga behov.

Ni vill öka avståndet mellan oss som har och dem som inte har. Piskan ska svida.

Ni vill ha ett respektavstånd mellan dem som har försörjningsstöd och oss som jobbar. Ni banar väg för att tvinga in människor i låglönejobb som skapats genom nedpressning av ersättningen från a-kassan och införande av skattesubventionerade hushållsnära tjänster. Denna politik missgynnar även låginkomsttagare generellt. *Just like in America*, Ulf.

Bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 118

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det är imponerande och har ett visst underhållningsvärde att lyssna på konspirationsteorin. Jag hade inte kunnat formulera det med så mycket fantasi ens om jag hade försökt.

På en punkt missuppfattar du totalt. Det handlar om ökad chans till arbete. Vi säger att Stockholm har Sveriges, i vissa stycken, mest generösa och breda arbetsmarknad. I andra avseenden är det Sveriges tuffaste arbetsmarknad. Det finns kompetens, utbildning och förmåga som har lättare att få arbete på andra ställen än i Stockholm

Vi säger att man bör pröva möjligheten att flytta eller pendla. Ingen kommer att tvingas. Allt handlar om individuell prövning. Det vet du i grund och botten.

På en annan punkt fattar du helt rätt. Vi tycker diametralt olika. Arbete är alltid bättre än bidrag. Ett enkelt arbete är alltid bättre än bidrag.

Anförande nr 119

K a r i n R å g s j ö (v): Du pratade om den ensamstående mamman i går i DN. En ensamstående mamma som flyttar till Västerås utan nätverk kommer att ha oerhört svårt att jobba. Hon kommer inte att ha mormor, morfar, farmor och farfar som tar

hand om barnen. Det kan hon behöva. Det vet alla som har varit ensamstående mer än två dagar.

Det är självklart att alla vill att alla ska få ett jobb. Men om man inte ens har grundskolekompetens ger ju utbildningen möjlighet att komma vidare i arbetslivet. Om man inte får försörjningsstöd för att man ska plugga utan fastnar på den låga, kanske sjuåriga, utbildningen i grundskolan kommer man inte längre. Man fastnar i sitt eget liv. Man fastnar också med sina barn i det livet om man inte ges förutsättningar att komma framåt.

Vi vill att de som har en låg utbildning också ska ges utbildning och under den tiden ha försörjningsstöd eftersom det ger ökade möjligheter i livet.

Anförande nr 120

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): När man lyssnar på dig, Karin, förstår man att du tycker att det är bättre att leva på bidrag om man inte får tillräckligt fint jobb. Jag är övertygad om att många tycker precis tvärtom. De vill ha ett riktigt jobb. De vill kunna rå över sina pengar och bestämma vad de vill lägga pengar på och vad de vill göra för sina barn. Du tycker att det är bättre att ha bidrag.

Det är konstigt att du tror att alla de som inte har jobb ska ägna sig åt hushållsnära tjänster. Jag kan inte tänka mig att det finns så många stockholmare som behöver någon som kommer hem och ägnar sig åt hushållsnära tjänster. Vi har en betydligt större och bredare arbetsmarknad i Stockholm.

Anförande nr 121

K a r i n R å g s j ö (v): Människor som kanske kommer från ett annat land, inte har klarat av skolan eller kanske bara har gått sju år i skolan ska ges förutsättningar att plugga vidare så att de åtminstone kan komma upp i nivå med årskurs nio eller gymnasiet. Det vill inte ni. Det finns en oerhörd cynism i det sättet att resonera. Ni håller fast de människorna. De kommer aldrig loss. Det handlar inte om finare jobb eller finare utbildningar. Det handlar om att ge människor förutsättningar att komma vidare med sina liv.

Anförande nr 122

D i k r a n D i s o n (kd): Du sade att det finns människor som ska ha socialbidrag. Det låter konstigt för mig. Du nämnde ordet cyniskt. Att utgå ifrån att det finns människor som ska leva på bidrag tycker jag är fruktansvärt cyniskt.

Känner du några människor som har blivit förstörda av bidrag och som har blivit vrak? Känner du några sådana?

Anförande nr 123

K a r i n R å g s j ö (v): Det blir väldigt svart eller vitt när du säger att jag tycker att det är helt okej att alla går på bidrag. Det är inte det vi säger. Vi säger att

människor ska ges förutsättningar att få ett bra liv. De ska till exempel få utbildning om de bara har en sjuårig utbildning.

Jag känner många i Stockholm som mår väldigt dåligt, men kanske inte på grund av att de har fått bidrag utan av helt andra orsaker. Det kan vara bakgrund, familjeförhållanden och missbruk.

Anförande nr 124

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Som socialdemokrat tror jag att människan är skapande och kan och vill ta ansvar för sin egen försörjning och bidra till samhällets utveckling. Det förutsätter att samhället i sin tur tar sin del av ansvaret i form av att erbjuda god kvalitet i utbildning, miljö, hälsovård och ett humant bemötande när den enskilde söker hjälp.

I högeralliansens Sverige och Stockholm mottas en fattig arbetslös på ett kyligt sätt. Det är hennes eller hans fel att de har hamnat i arbetslöshet. Högeralliansen visar ingen förståelse för den faktiska situation som bidragstagaren befinner sig i.

Erfarenheten visar att de som är arbetslösa och har ekonomiskt bistånd inte har tackat nej till erbjudna arbeten utan de har helt enkelt inte fått de jobb som de har sökt.

I februari 2007 till exempel hade 5 hushåll avslutats i Enskede-Årsta för att personen hade fått ett jobb. I Vantör var det 19. Detta ska ses i förhållande till det antal personer som hade försörjningshinder kopplade till arbetslösheten. Det var totalt 806 personer i februari 2007. Sådan är situationen i de flesta stadsdelar, speciellt i ytterstaden.

För att motverka arbetslösheten ställs krav på samhället att antingen erbjuda jobb eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Vad gjorde högeralliansen i år? Jag ska ge ett konkret exempel från Spånga-Tensta. Man har skurit ned resurserna med ca 50 procent till Lunda Nova och tvingat stadsdelen att lägga ned Lunda Nova-projektet som var riktat mot långtidsarbetslösa och hade visat mycket goda resultat.

Långtidsarbetslösa hänvisades återigen till bidragsberoende. Detta kan inte kallas en sund arbetslinje. Jag skulle vilja ha en kommentar till detta av Ulf Kristersson.

För att man ska kunna sänka skatten tas SL-kortet bort ur normen. Det motsvarar tio procent. Samtidigt pratar man om att beakta barnperspektivet. Hur ska en familj med flera barn i ytterstaden kunna ta del av kulturaktiviteter som äger rum i den centrala delen av staden? Jag skulle vilja ha en kommentar av Ulf Kristersson även här.

Anförande nr 125

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det var många frågor. Du talade om hur få som hade avslutats i Enskede-Årsta och i Vantör på grund av att de hade fått jobb. Du argumenterade utomordentligt väl för varför jobbtorg behövs. Du talade om Lunda Nova i Spånga-Tensta där vi har varit verksamma båda två. Det är rätt att man avslutade det. Nu startar man det igen. Det är Svenska Bostäder som startar det nu. Det är samma projekt som gör att man hjälper boende i Svenska Bostäder – det är

många i Tensta – att slippa bidrag och utbildas mot jobb. Det projektet startas nu igen. Det är jättekul.

Anförande nr 126

A b d o G o r i y a (s): Vi sitter båda i Spånga-Tensta. Man lade ned projektet för ett år sedan trots att resultaten var mycket bra. Vi får se om projektet startar igen. Det vet vi inte ännu.

Det exempel som jag tog från Enskede visar på de svårigheter som dessa människor har. Alliansen tror att man kan lösa problemen enkelt. Det är mycket svårt. Vi måste inse vilka svårigheter dessa människor befinner sig i.

Anförande nr 127

M o n i k a L i n d h (s): Herr ordförande! Man skulle kunna tro att mycket har hänt med tanke på med vilken glädje och beslutsamhet som socialborgarrådet beskriver hur man i alliansen arbetar mot utanförskap. Socialborgarrådet använder väldigt starka ord. Han säger: strategiskt, målmedvetet, uthålligt, systematisk. I samma andetag pratar han om resultat. Låt oss granska detta.

Man skulle kunna tro att resultaten på det här området efter ett halvår med alliansen hade visat sig på något sätt. Socialbidragen har sjunkit med endast 4 miljoner om vi jämför januari och juli. Antalet hushåll har från januari till juli sjunkit med ungefär 400. Det ska man jämföra med vårt sista år när socialbidragen minskade med 80 miljoner och antalet hushåll med 1 700 – nästan 2 000.

Man ska också, precis som Ulf Kristersson, nogsamt notera att vi är på toppen av en högkonjunktur. Alltså borde någonting ha hänt. I stället har ingenting hänt.

Det är ungefär som Kejsarens nya kläder – retoriken är en sak verkligheten en annan. Att verkligheten blir tuffare för stadens fattiga får vi besked om i kväll.

Retoriken är en sak, verkligheten en annan också för Stockholms fattiga barn. Barnperspektivet får en egen rubrik. Det är jättebra. Men rubriken ger inte barnen bättre förutsättningar. I stället snävar man in tillvaron för Stockholms fattiga. Barnfamiljerna får mycket strängare prövning när det gäller hur stora bostäder de får ha. Man ska pröva om de är trångbodda eller om det går att tränga in sig ännu mer om man har ett barn – tidigare var det tre barn.

Vuxna ska slängas ut på pendlingsavstånd. En ensamstående mamma till exempel ska pendla från Farsta Strand till Västerås. Jag vet inte om barnomsorgen fungerar kvällstid när pendeltåget inte går. Det blir omöjligt för fattiga ungar att åka och bada i Högdalen, om man bor på Skarpnäcksfältet. Man kommer inte att ha råd att betala 60-70 kronor enkel resa till badet.

Bidragen till rekreation försämras. Vid lägervistelse får familjerna betala matpengar. Villkoren för skolkorten på SL försämras.

Det blir tufft att vara fattig. Det blir tuffare än vad det någonsin har varit.

Bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 128

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag ska kommentera det du sade om trångboddhet. I riktlinjerna står att man i en familj ska ha rätt till ett rum per person i hushållet. Det finns stadsdelar som har kommenterat detta. De tycker att det är alldeles för generöst. En familj med tre barn skulle alltså ha en femrumslägenhet. Hur många familjer med tre barn har en femrumslägenhet om man lever på sin egen lön om man inte har någorlunda hög inkomst? Så ser det ut. Man har varit tveksam till hur det ser ut nu.

Det står ingenstans i riktlinjerna att en mamma som bor i Farsta ska tvingas jobba i Västerås. Det står att man ska göra individuella bedömningar. Detta är väl en typisk individuell bedömning.

Anförande nr 129

M o n i k a L i n d h (s): Det är självklart att man ska göra individuella bedömningar, men riktlinjerna är ju till för att de individuella bedömningarna ska följa en viss fåra. Det är därför man har riktlinjer.

Vi vet att den prövning som man gjorde när det fanns tre barn i familjen nu ska göras när man har ett barn. Det innebär att alla med två, tre och flera barn kommer att tvingas in i trångboddhet. Vi kommer att få samma situation som man har i Södertälje.

När det gäller andrahandsboende har ni missat en stor grupp. Det gäller köpen av c/o-adresser. Hela inneboendemarknaden håller på att explodera. I dag hyr man ut sovrum i Kärrtorp för 4 900 kronor per sängplats. Där kommer ni inte åt bedrägerierna och fusk.

Anförande nr 130

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det här är ett månadskort för resor med SL. Det kostar 620 kronor. Förra året kostade det 600 kronor. Efter ett beslut av de borgerliga partierna i landstinget kommer det snart att kosta 690 kronor, det vill säga nästan 100 kronor mer än förra året. Under den förra mandatperioden då vi tillsammans med Socialdemokraterna och Vänstern styrde Stockholms kommun ingick kortet i normen för socialbidrag.

För en ensamstående är normen 3 470 kronor per månad. Till det kommer hyra. Av de 3 470 kronorna är, enligt normens specifikation, 380 kronor avsatta för fritid. Det finns alltså inget specifikt belopp för resor, utan det anses kunna ingå i fritid. De borgerliga vill ta bort rätten till månadskort. Man kan ju köpa enkla biljetter, men var det inte de enkla biljetterna som de borgerliga i landstinget nyss höjde priset på från 20 kronor för alla resor till ungefär 80 kronor för de längsta resorna? För de 380 kronorna i månaden ska man alltså förutom att göra lokala resor kunna gå på museum, , kafé och bio om man vill. Det anses ingå i skälig levnadsnivå. Museerna var ju gratis förra året. Var det inte där som de borgerliga partierna i riksdagen höjde

från gratis till 60-80 kronor per besök? Under den förra mandatperioden var det alltså gratis.

Man har alltså 380 kronor i månaden till fritidsaktiviteter och resor. Det går naturligtvis inte alls ihop. Min slutsats är att de borgerliga inte tycker att de som har försörjningsstöd ska ha möjlighet att resa fritt i länet och träffa släkt och vänner. De ska heller inte ha möjlighet att utöva fritidsaktiviteter.

Hur var det nu? De borgerligas stora valfråga var att minska utanförskapet. Hur går det ihop med att kraftigt begränsa människors möjlighet att förflytta sig mellan olika stadsdelar och kommuner i länet för att hälsa på släkt och vänner och utöva fritids- och kulturaktiviteter? Innebär minskat utanförskap att människor som bor i Järva ska uppehålla sig i Järva och att de som bor i Skärholmen ska uppehålla sig i Skärholmen?

Ordförande! Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 131

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Miljöpartiet anser att SL-kortet ska ingå i normen för ekonomiskt bistånd. Vi tar avstånd från att införa krav på motprestation som huvudregel samt att skärpa kravet vid andrahandsboende utan hänsyn till sociala konsekvenser. Var ska de bostadslösa bo?

Vi vill också särskilt beakta barns behov och att barnfamiljer inte vräks. Bakom en hotande eller verkställd vräkning ligger det oftast ekonomiska och sociala problem. Problemen blir inte mindre när en familj vräks. Alltså: Stöd i stället för vräkning.

Barnperspektivet måste vara centralt när det gäller familjer i behov av socialbidrag. Det innebär i klartext att när socialtjänsten överväger att besluta om eller avslå en ansökan om socialbidrag måste barnens behov komma i främsta rummet. Många av dem som har socialbidrag befinner sig långt från arbetsmarknaden. De behöver individuellt stöd och uppmuntran. De behöver rehabilitering som en möjlighet ut i arbetslivet på hel- eller deltid efter förmåga. De behöver utbildning. Men Komvux har minskat med 14 procent. Det rimmar illa med att alla ska ut i riktigt arbete.

Jag kommer så till det där DN-uttalandet som många har nämnt i kväll. Alla ska tvingas söka jobb i hela Mälardalen för att få socialbidrag, har det hetat. Det handlar inte om att tvinga en ensamstående mamma att pendla till Västerås, sade socialborgarrådet KristerSSon i DN:s nätupplaga i lördags, däremot kanske att hon ska flytta dit.

Om hennes och barnens enda nätverk finns här i staden och kanske består av barnens morföräldrar och några till blir hon helt ensam i Västerås. Vad är det för jobb hon får där? Är det ett riktigt fast jobb eller bara ett tillfälligt? Är det kanske bara en chans? Vad händer om hon och barnen vantrivs och hon redan har tvingats lämna sin bostad här i staden? Hon och barnen kanske aldrig mer kan återvända till sitt nätverk. Alltså: Prövning innan beslut tas.

Man måste ta hänsyn till småbarnsföräldrar. Det är också viktigt att socialbidragstagande småbarnsföräldrar får agera med ansvar i sin föräldraroll.

Eftersom nya socialbidragstagare nu tillkommer när Försäkringskassan friskförklarar personer ökar även gruppen socialbidragstagande småbarnsföräldrar. Det ställer till problem om kravet på motprestation för att få helt socialbidrag ställs mot föräldrarollen.

Jag har två frågor till socialborgarrådet angående småbarnsföräldrar och deras barn.

För det första: Ska den ensamstående mamman tvingas flytta till Västerås och därmed kanske förlora hela sitt viktiga nätverk här i Stockholm?

För det andra: Ska en förälder få vara hemma för vård av sjukt barn, så kallade vab-dagar, och inskolning på dagis och skola utan avdrag på socialbidraget?

Bifall till Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 132

Borgarrådet J ä m t i n (s): Ordförande, fullmäktige! Alla vill göra sitt bästa. All vill bidra med sitt bästa. Alla vill vara med och skapa sin framtid. Alla behövs för att skapa allas vår gemensamma framtid.

Den här debatten handlar om ett stöd som utfaller när människor av olika skäl inte har möjlighet att genom jobb bidra till sin egen och stadens framtid. Jag tror faktiskt att vi i teorin någonstans långt borta är överens om att ekonomiskt bistånd och försörjningsstöd är en tillfällig lösning för människor som har hamnat i de fattigaste och bökigaste förhållandena i vår stad. Någonstans tror jag att vi är överens om det.

Ni som sitter på den här sidan verkar tro att människor bor här och stannar på ekonomiskt bistånd av något slags lathet eller andra skäl. Sådan är inte verkligheten i Stockholm, sådan är inte verkligheten någon annanstans heller i det här landet.

Systemet med ekonomiskt bistånd är just en tillfällig hjälp när nöden är som störst. Jobbet är grunden för människors utveckling och för Stockholms utveckling. Det är trygghet för familjen, för barnen och för de gamla släktingarna. Jobben är också grunden för stadens ekonomiska utveckling.

Det är inte det som den här debatten handlar om. Det handlar nästa debatt om, nämligen debatten om Jobbtorgen. Den här debatten handlar om hur verkligheten ska bli dräglig för de människor som tvingas söka ekonomiskt bistånd, försörjningsstöd, under en tid. Det handlar om hur verkligheten ser ut för de barn som bor i familjer som tvingas söka försörjningsstöd. Hur ska de kunna åka på kollo eller fortsätta med sina fritidsverksamheter?

Det handlar om hur friheten i Stockholm beskärs genom att Moderaterna tar ifrån personer med försörjningsstöd deras SL-kort och därmed försvårar rörligheten.

Den här debatten handlar egentligen om om man tror att alla människor vill och kan bidra med 100 procent av sin förmåga. Det tror vi som sitter på den sidan, men det verkar inte ni tro som sitter på den andra sidan.

Den här debatten handlar om hur vi tror och vet att alla vill och kan bidra med 100 procent av sin förmåga. En del har inte den möjligheten just nu, men möjligheten kommer inte att bli bättre av att deras frihet blir mindre och av att deras fattiga situation blir ännu fattigare.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 133

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är lite större än Strängnäs. I Strängnäs är allting inom gångavstånd. Det är det inte i Stockholm.

Jag är rädd att vi nu trycker ned fattiga människor så att de blir ännu fattigare. De kommer att börja med kriminalitet. Jag har redan träffat på människor som har åkt fast. De har haft ett rabatthäfte för pensionär som inte har varit giltigt. De sitter och förfalskar och får 800 kronor i böter.

Är det en affärsidé att höja böterna på SL och samtidigt dra in SL-kortet? Det kanske är en lysande idé. Jag förstår inte hur ni kan bortse från den kriminalitet som uppstår. När de fattiga blir fattigare och ni trycker ned dem ännu längre i botten kommer de att bli desperata. De kommer att stjäla. Det är klart att de kommer att göra det. Alla vill ha det som vi andra har. Det har ni tydligen glömt.

Ni har en hård rustning på er och ni känner er skyddade. Jag tror att ni målar in er i ett hörn.

Anförande nr 134

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, ledamöter! När man hör oppositionen handlar det som vanligt om att vi är hjärtlösa och inte har förståelse för människor och vad som kommer att hända med dem. Så kan man inte föra någon saklig debatt. Man kan ha olika åsikter om sakfrågan. Det tycker jag. Det kan finnas brister och man kan diskutera.

Jag vill påminna oppositionen om att socialtjänstlagen fortfarande gäller. Den ger fortfarande rätt till bistånd. Kommunen har det yttersta ansvaret. Vi diskuterar inte någon ändring av socialtjänstlagen.

Däremot är det viktigt att komma ihåg att det finns många studier om Stockholm där man behandlar individer olika. Man har sett att man har bedömt ett ärende olika på Östermalm, i Rinkeby, Skärholmen och Bromma trots att det är samma skäl och samma ansökan. Jag menar att det finns skäl att förtydliga riktlinjerna och ändra dem så att man behandlar alla lika. Det är oerhört viktigt.

Både Lunds universitet och Stockholms stad har gjort den typen av studier.

Ramlagen måste förtydligas. Det är bra, tycker jag. Många välkomnar den typen av förtydliganden.

Det är också viktigt att komma ihåg att vi har ambitionen att när det är högkonjunktur i Sverige och Stockholm vill vi ha med det gänget i arbete. Vad är det för fel på det?

Det är ett systemskifte det handlar om. Vi har tidigare kritiserat oppositionen för att inte ha gjort något för den här gruppen. Vi ser det som en utmaning när det är högkonjunktur. Vi kommer att diskutera detta mer i nästa ärende som handlar om Jobbtorgen.

Jag blir väldigt upprörd när Karin Rågsjö kopplar socialbidrag till invandrarfrågor. Det handlar inte om invandrare. Det här är ingen invandrarfråga. Det handlar om system. Vi vill ändra på systemet.

Bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 135

M o n i c a L i n d h (s): Det finns ingenting i förslaget till nya riktlinjer som på något sätt gör att risken för olika bedömningar minskar. Riktlinjer har vi haft här i staden i många år när det gäller alla möjliga biståndsbedömningar. Vi har också att ta hänsyn till att socialtjänstlagen säger att det ska vara en individuell bedömning utifrån varje människas specifika behov då och där. Det innebär att bedömningarna per definition måste skilja sig åt. Det finns ingenting i förslaget till nya riktlinjer som på något sätt förändrar det krux som finns mellan individuell bedömning och riktlinjer.

Du pratar om systemskifte och att ni har ambitioner. Vi har förstått att ni har ambitioner, men ingenting har ju hänt. Det var sex bidragshushåll färre i juli än i juni i en miljonstad som Stockholm. Socialbidraget minskade med 121 000 kronor mellan juni och juli i miljonstaden Stockholm med konjunkturen på topp.

Anförande nr 136

A b i t D u n d a r (fp): Ni vet lika bra som jag att trots högkonjunktur minskar inte den här gruppen. Jag är väldigt glad över det här ärendet. Jag tackar socialborgarrådet för initiativet. Det glömde jag i mitt förra anförande.

Det handlar om överlevnad. Jag har bott här i 28 år. Det har varit många högkonjunkturer under den tiden. Men den här gruppen har vi aldrig lyckats med. Vi har inte ens diskuterat hur vi ska få de människorna i arbete. Där ligger ambitionsskillnaden mellan oss och er. Det är ett systemskifte på så sätt att vi tycker att det är väldigt viktigt att den gruppen kommer i arbete.

Jag tycker att riktlinjerna är ett förtydligande. Det har funnits riktlinjer tidigare inom Stockholms stad, men de har varit flummiga. De här är mycket tydligare.

Anförande nr 137

J o n a s E k l u n d (mp): Apropå olika bedömningar i olika stadsdelar vill jag säga att man tidigare har ansett att alla som får försörjningsstöd har behov av att röra sig i Stockholm. Det tycker inte de borgerliga. De säger att det ska vara en individuell bedömning efter socialtjänstlagen. Då blir det just så godtyckligt som du säger att det var innan ni kom till makten. Man vet alltså inte alls vad man ska gå på. Vilka småbarnsfamiljer behöver få åka in till staden? Vilka behöver inte åka in till staden utan kan stanna i den stadsdel där de bor?

I Enskede-Årsta har vi fått en utvärdering av ungdomsomsorgen. Där står det bland annat att behandlarna i ungdomsomsorgen – de som tar hand om ungdomar som har varit på behandlingshem – i stället för terapeutiska insatser ägnar en stor del av arbetstiden åt att skriva intyg till försörjningsstödsenheten i samma stadsdel om att ungdomarna behöver SL-kort för att inte bli socialt isolerade.

Är det ett sätt att minska på byråkratin i Stockholm, som ni brukar prata om? Jag tycker att det är alldeles vansinnigt. Vi ska inte tala om vad alla överklaganden kostar.

Anförande nr 138

A b i t D u n d a r (fp): I de studier som jag känner till gör man den bedömningen. Man har socionomer som jobbar med försörjningsstöd. Man jobbar inom samma stad. Det är samma kommunfullmäktige men man gör helt olika bedömningar. Det kallar jag godtycklighet. Det visar att man inte behandlar enskilda individer på samma sätt inom samma stad. De här riktlinjerna syftar till att man ska behandla alla lika.

Ni pratar om barn och enskilda fall. Vi kan inte ändra socialtjänstlagen. Där säger man att man ska göra en individuell bedömning. Som enskild individ har man rätt att överklaga hos länsrätten. Den rättssäkerheten finns inom socialtjänstlagen.

Vi förtydligar vad den ramlag som finns inom socialtjänstlagen innebär för att man inte godtyckligt ska behandla de enskilda individerna i Stockholm.

Anförande nr 139

K a r i n R å g s j ö (s): Under de sista åren under vår mandatperiod hade staden, hör och häpna, med nuvarande riktlinjer den lägsta nivån på biståndsmottagande som observerats sedan 1982 när socialtjänstlagen trädde i kraft enligt Usk. Krav på motprestation som huvudregel går igen i de nya riktlinjerna. Begreppet leder tanken till orubbliga villkor, vilket är helt oförenligt med skyldigheten att göra en individuell bedömning och behovsprövning för att få en helhetssyn av hela människans eller hushållets situation.

Begreppet motprestation leder ju tanken till en köp- och säljrelation som absolut inte hör hemma i socialtjänsten.

Arbetsföra personer ska självklart stå till arbetsmarknadens förfogande för att ha rätt till försörjningsstöd. Det tycker alla partier i den här salen. Så arbetade vi under den förra mandatperioden. Vi såg hur det fungerade.

Bostadspolitiken i Stockholm är svår. Det vet vi. Efter ert maktövertagande kommer det att bli ännu värre. Om bara godkända andrahandskontrakt accepteras som underlag för ekonomiskt bistånd kommer människor att ställas på gatan. Har ni andra lösningar, Ulf? Är det något annat på gång? I artikeln i går stod det om en kvinna som bodde på hotell. Det blev vansinnigt dyrt för den stadsdelen. Så kommer det väl att bli nu. Kostnaderna kommer att öka astronomiskt i stadsdelarna.

Att en liten unge ska vara tvungen att flytta runt med mamma och pappa och hamna på olika dagis visar att barnperspektivet inte finns i det här ärendet.

Ni pratar både här och på rikspanet mycket om fusk. Svenskarna beskrivs som ett fuskande folk. Fusk, fusk, fusk!

Självklart ska man minimera fusk. Det handlar om bra rutiner, regelbundna kontroller och tydlig information till sökande. Fusk undergräver tilltron till välfärdssamhället. Särskilt osolidariskt är skattefusk som undandrar miljarder i skattekonor som skulle kunna användas till att bygga ut välfärden och sänka skatten för alla låginkomsttagare.

Bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 140

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag har några kommentarer till den här diskussionen.

Karin uttryckte ganska träffsäkert att socialbidraget är tillfälligt. Det är inte en permanent lösning. Det är inte ens en socialförsäkring. Det landar i två slutsatser. Vi har ett ovärdigt bollande med människor mellan kommuner, försäkringskassa och arbetsförmedling. Alla vill komma undan ansvaret för människor som man helst vill ska belasta en annans konto.

Det är djupt ovärdigt. Det betyder i praktiken att människor som inte kan arbeta hamnar på försörjningsstöd trots att de egentligen borde ha permanenta försörjningar.

Människor som egentligen står till arbetsmarknadens förfogande men som arbetsförmedlingen inte tycker är tillräckligt duktiga och inte har kapacitet att hjälpa skyfflas vidare.

Allt detta är djupt ovärdigt. Det händer hela tiden. Att kommunerna agerar beror på att det är vi som i finansiell mening har Svarte Petter. Det är den enskilde som i moralisk mening får sitta i kläm. När det är tillfälligt ska tiden användas till att komma tillbaka, inget annat. Vägen tillbaka är det centrala.

Jag är ärligt ödmjuk inför att detta är en svår materia. Detta är inte enkelt. Om jag hade varit nöjd med det som det ser ut i dag hade vi inte gjort något åt detta över huvud taget.

I dag har vi exakt 12,4 procent färre bidragshushåll än för ett år sedan. Vi har exakt 13,7 procent lägre kostnader i bidragssystemet än för ett år sedan. Det är inget att skryta med. I brinnande högkonjunktur vore allt annat en katastrof.

Strängnäs och Stockholm har flera likheter än att de har drabbats av ett och samma kommunalråd. Båda har Sveriges vackraste domkyrka. Båda är städer där alltför bor för att de vill och allt färre för att de måste. Båda har arbetsmarknader som är väldigt mycket större än den egna stadens kapacitet. Man måste alltså vara beredd att flytta på sig. Vi upptäckte problemet i Strängnäs där människor hade socialbidrag och var arbetslösa och trodde att man kunde vara det i Strängnäs, men inte pendla till Eskilstuna, tre mil därifrån.

Min sista reflexion handlar om barnperspektivet. Det finns två barnperspektiv. Det ena är att det fundamentala barnperspektivet handlar om föräldrar som får göra rätt för sig, får gå till jobbet och komma hem med en egen inkomst.

Det andra barnperspektivet är att i varje enskilt handläggningsbeslut ska barnens hänsyn tas. Är det rimligt att kräva pendling? Är det rimligt att kräva det här arbetet? Är det rimligt att kräva något över huvud taget med hänsyn tagen till barnet?

Anförande nr 141

T o m a s R u d i n (s): Det du kallar för ett ovärdigt bollande med människor är jag den första att skriva under på. Det är fruktansvärt olyckligt när människor hamnar i kläm mellan olika system som borde ha gett dem en grundläggande trygghet i tillvaron. Det kan drabba vem som helst att man behöver hjälp och stöd.

Den politik som ni för på alla nivåer just nu kommer att leda till att det som du kallar för ett ovärdigt bollande med människor kommer att öka. På central nivå har ni nu skruvat åt a-kassan så hårt att det blir både hårdare och dyrare. Man varnar nu för att om ekonomin vänder kommer ersättningen för ekonomiskt bistånd att öka kraftigt i landets kommuner. Det vet du. Då kommer det som du kallar ovärdigt bollande och en övervältring på oss i kommunen att leda till att vi ska ta hand om fler som ska ha hjälp. Ni minskar nu de ersättningsnivåer som de människorna skulle ha rätt till. Det kallar jag för ett ökat ovärdigt bollande med människor.

Anförande nr 142

J a c k i e N y l a n d e r (v): Jag hoppas att jag hörde fel. Sade du att en av likheterna var domkyrkan? Jag kan upplysa om att vi inte har någon domkyrka i Stockholm. Jag vet att ni har en fin domkyrka i Strängnäs. I Stockholm har vi ingen. Det skulle vara Högalid – där är jag döpt.

Anförande nr 143

A b e b e H a i l u (s): Ordförande, kommunfullmäktige! Alliansen i Stockholms stad har kommit med retorik när det gäller barn med föräldrar som har ekonomiskt bistånd. Barnperspektivet lyfts också fram i vissa texter i borgarnas förslag. I praktiken får barn i flerbarnsfamiljer sämre chans till eget rum eftersom nivån för bostadens storlek sänks.

Barnfamiljer som har haft bistånd brukar få rekreationsresor efter ett år. Nu höjer högeralliansen gränsen till tre år. Det betyder att barn i familjer med ekonomiskt bistånd måste vänta tre somrar för att få möjlighet till en sådan resa, till exempel till Kolmården eller Skansen.

Alliansen har infört ytterligare krav. Det räcker inte att vara barnfamilj och vänta i tre år. Familjen måste också ha särskilda behov. Alla föräldrar vet att man har extrakostnader i samband med barns kollovistelse. Man får en lista över vad barnen ska med sig. De sakerna äger man kanske inte, särskilt inte om man har svag ekonomi. Alliansen säger att det ska göras avdrag i biståndet för matpengar. Vilket barnperspektiv!

Rätten till bidrag vid skolstart för skolkort på SL skärps. Möjligheten för ungdomar att få tilläggskort tas bort. Barn ingår i mer än hälften av de hushåll i Stockholms stad som får ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Det gäller i synnerhet i Rinkeby-Kista.

Ordförande, kommunfullmäktige! Man ser tydligt att barnperspektivet bara är retorik och tomma ord. Bifall till Socialdemokraternas förslag.

Anförande nr 144

D i k r a n D i s o n (kd): Herr ordförande! Det här ärendet handlar om ekonomiskt bistånd. Det ska ses över och man ska införa krav på motprestation som huvudregel. Arbetslinjen ska gälla. Alla som kan arbeta och försörja sig själva – helt eller delvis – ska göra det.

Jag tror att det i grunden är en stor samstämmighet kring detta. På grund av olika politiska synsätt drar man till med olika saker. En del är faktiskt hårresande.

Jag tycker att det är oerhört konstigt, när man tänker efter, att ingen här vill att deras barn ska sitta hemma och bara lata sig, men man får intrycket att det är okej att det finns vuxna som gör det.

Vi har hört mycket om barnperspektivet. De flesta av er är högutbildade. De flesta av er vet att föräldrar är exempel för sina barn. Det största sveket är att inte se till att de här barnen inte får de bidragsberoende människorna som sina förebilder.

Ni vet också att man måste ställa krav eftersom vi människor faktiskt är lata av oss. Om vi kan gå bara en liten bit för att göra något – varför ska vi gå längre? Många upplever att det är kränkande att söka bidrag; det är det också, för all del. Det viktiga är att man hjälper dessa människor att ta sig ur sitt bidragsberoende.

Som jag nämnde tidigare känner jag väldigt många som bidragsberoendet har gjort till sociala kräk. Deras liv har blivit förstört. Det är ovärdigt att låta dem fortsätta på det viset och inte hjälpa dem till ett värdigare liv.

I grunden gör vi en viktig sak genom att inte bara kosmetiskt förbättra. Vi vill förbättra så att dessa människor kan ta sig ur sin situation.

Anförande nr 145

K a r i n R å g s j ö (v): Jag trodde att ni skulle applådera lite mindre på den sidan salen när man pratade om lathet och om kräk. Jag trodde det, men ni applåderade på. Här handlar det inte om kosmetik; det handlar om att ni kör bulldozer över Stockholms fattiga befolkning, över barnen och föräldrarna. Det är vad ni gör – ni kör ned dem i botten på nationell nivå, på lokal nivå och på regional nivå. Vi ser vad ni håller på att göra. Jag tror att också väljarna gör det.

Anförande nr 146

D i k r a n D i s o n (kd): Karin! Jag tror att du märkte att jag sade fel. Jag menade vrak. Jag ber om ursäkt för att jag sade fel.

Jag tycker naturligtvis oerhört synd om de människor som sitter fast i bidragsberoende. Jag tycker att det är fruktansvärt, och jag är heligt arg för att det här systemet har förstört så många människors liv och att ni inte försöker ändra saker och ting i grunden. I stället försvarar ni nästan det här och vill pressa fram att folk fastnar i beroende.

Anförande nr 147

A b d o G o r i y a (s): Dikran! Självfallet ska man ställa krav på de arbetslösa. Men de krav som man ställer ska vara i proportion till vad den arbetslöse orkar. De krav som ni ställer från alliansens sida är helt orimliga. Ni vill jaga de arbetslösa.

Du tar upp det här med lathet. Det stämmer antagligen att det finns många omkring dig, på den där sidan, som är lata. Men vi tror absolut inte att människan över huvud taget är lat. Snarare är det tvärtom: Människan är aktiv.

Anförande nr 148

D i k r a n D i s o n (kd): Abdo! Om du läser ärendet ser du att det står att man gör individuella bedömningar och att man utgår från de här människorna och vad de förmår och kan. Detta att vi jagar dem och ställer orimliga krav är nog din åsikt. Det får stå för dig.

När det gäller det andra tror jag faktiskt att du vet bättre. Du talar mot bättre vetande.

Anförande nr 149

J o n a s E k l u n d (mp): Du säger att barn inte ska se bidragsberoende människor som sina förebilder. Jag undrar: Är det bidragsberoendet du menar att de

inte ska ha som förebild? Personerna är ju någonting annat än att de för tillfället får socialbidrag för att klara sin försörjning.

Nu gör man så att barn inte ser bidragsberoende personer som sina förebilder genom att skära ned bidraget så att barnen och de bidragsberoende personerna inte kan röra sig fritt i sin stad och genom att tvinga de bidragsberoende personerna att som huvudregel jobba heltid för själva bidraget, och inte för någon lön. Är det så man löser problemet med att barnen ser bidragsberoende lata personer som förebilder?

Anförande nr 150

D i k r a n D i s o n (kd): Jag menade naturligtvis bidragsberoendet. Barnen ska inte ha som förebild att man fastnar i det träsket och att det bara är det som existerar. Det är detta som jag är emot.

Jag tycker att det är konstigt att påstå det här med SL-kortet. Om man rör sig skulle man alltså få bukt med utanförskapet, menar ni. Det är faktiskt fel. Det är inte detta som gör att folk hamnar utanför. Det handlar om att ha ett eget jobb och att klara sig själv. Det handlar om att ha en självkänsla och känna en värdighet – att jag duger och att jag kan. De flesta – i alla fall de flesta vanliga människor – är utrustade med detta. Det är detta vi vill att de ska känna igen. Vi vill ge dem en hjälpande hand så att de tar ett steg i rätt riktning.

Anförande nr 151

B a r r y A n d e r s s o n (s): Herr ordförande, fullmäktige! Jag vill bara tala om för Dikran Dison att under perioden 1994–1998 när det var en vänstermajoritet införde vi arbetslinjen på Skarpnäcksfältet. Enheten fick till och med Stockholms stads kvalitetspris för detta.

Men det finns en skillnad mellan er och oss. Jag tycker också att man ska ställa krav. Men man måste ge människorna möjlighet att leva upp till de krav man ställer. Man kan inte ta bort allt ifrån dem, för då kan de inte leva upp till kraven. Det är skillnaden. Kom inte och tro något annat än att vi för arbetslinjen! Men vi måste ge människor möjligheterna, och det har de inte i ditt samhälle. Det har de i ett socialdemokratiskt samhälle.

§ 26 Jobbtorg – från bidrag till arbete (utl. 2007:117)

Anförande nr 152

A b d o G o r i y a (s): Fru ordförande! Det här är första gången under min tid i fullmäktige som jag hamnar först på talarlistan. Det ska jag fira ordentligt i dag!

Jag tror att stockholmarna är goda och tror på sina medmänniskor till dess att någon har visat motsatsen. Moderaterna har lovat jobbgaranti inom fem dagar. Jag ställde en fråga tidigare till Kristina Axén Olin, men fick inte något svar. Hon gled som vanligt. Men jag tror att både fullmäktigeledamöterna och stockholmarna är värda ett svar från dig. Du har faktiskt lovat en jobbgaranti inom fem dagar. Vad har du för svar i dag?

I dag ska vi ta ställning till de så kallade jobbtorgen. Under förra mandatperioden hade samtliga stadsdelsnämnder någon form av jobbtorg. De utgick ifrån sina lokala erfarenheter, och de lyckades minska beroendet av försörjningsstöd radikalt, framför allt under 2006. Detta bekräftas av USK. Nu vill majoriteten lägga ned samtliga dessa. Samtidigt vill man bilda en stor organisation trots att samtliga svar och remisser som har kommit från stadsdelsnämnderna pekar på att storskaligheten kommer att leda till problem.

Ett konkret exempel är att majoriteten i Spånga-Tensta lämnade ett förslag till beslut där man vill att Järvafältet ska ha två jobbtorg. Men som vanligt körde de centrala politikerna i majoriteten över de lokala politikerna. Det kommer ändå att bli ett enda jobbtorg för hela Järva.

Vidare räknar man med en minskning av försörjningsstödskostnader med 10 procent. Det kommer att ske som följd av aktiva arbetsmarknadsåtgärder, tror majoriteten. Återigen: Om man läser samtliga svar är det ingen stadsdel som tror att man kommer att nå det målet. Stadsdelsnämnderna beskriver skälet till detta: De arbetslösa i dag har stora problem, och de behöver mycket avancerade arbetsmarknadsåtgärder.

Avslutningsvis tycker jag att politikerna bör lägga fram en budget baserad på fakta och inte på siffror gripna ur luften. Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 153

Borgarrådet J ä m t i n (s): Fru ordförande, fullmäktige! Nu diskuterar vi ärendet om jobbtorg. Jag började skriva på min inledning till anförandet och funderade på vad jag skulle säga. Jag tänkte: Vad är det här för någonting egentligen? Vad är det vi pratar om? Vi pratar om något som kanske skulle kunna kallas för ett omkok på en gammal soppa med mörbena. Det blir gott när man kokar soppa på ett ben med mycket mörb i, men när man har kokat många gånger blir det en tunn soppa. Den här blir tunnare än vad den var tidigare.

Jag ska åter en gång i det här anförandet, precis som i det förra, hålla med Ulf om en sak, nämligen att det här är oerhört svårt. Det är därför man måste luta sig mot gamla erfarenheter. Trots det är det precis så som Monika sade förut: Under förra året,

2006, hade vi det lägsta antalet socialbidragstagare i Stockholm sedan vi började mäta. Någonting gjordes rätt också under förra mandatperioden.

Ni har massor med frågor om jobbtorgen. Därför hade vi helst velat att detta hade gått en vända till. Vi tror på samordning. Vi har jobbat med samordning under lång tid. Vi har stött modeller där olika delar av arbetslivet har funnits på samma ställe. Försäkringskassan har funnits, arbetsförmedlingen har funnits och företagarna har funnits i form av små och stora och lokala och mindre lokala. Vi tror på samordning och vi tror på närhet. Den här modellen slår tyvärr sönder närheten. Därför tappar vi en av fördelarna med de modeller som vi tidigare har arbetat med i den här staden.

Vi tror också att man måste fundera på modellen med jobbtorg utifrån att majoriteten fortsätter att skära i komvux, i sfi och i de lokala arbetsmarknadspolitiska anslagen. I en tid när er egen finansminister säger att konjunkturen troligen snart är på väg att vända väljer ni att fortsätta att skära. Samordning är bra, men jobbtorgen är inte tillräckligt genomtänkta.

Jag har avslutningsvis två frågor till Ulf Kristersson. Den ena handlar om det som Abdo Goriya tog upp. Du sade till mig häromdagen i tv att det inte är de där fem ställena som det står om i tjänsteutlåtandet som jobbtorgen ska vara på. Det är inte Skärholmen, Vantör, Kungsholmen, Vällingby och Kista. Så sade du när jag sade att det vore bättre att ha ett jobbtorg i Tensta eller i Rinkeby där arbetslösheten är högre än i Kista. Då sade du: Det ska vi titta över. Det står ingenstans i tjänsteutlåtandet. Möjligen har du hittat det eller satt dit det, men det står inte. I så fall kommer många att bli glada, för vi borde titta på hur man kan få en mer lokal karaktär på jobbtorgen.

Jag har också en fråga som vi kommer att jaga er med under hela mandatperioden. Så här står det: En jobbgaranti ska införas som innebär att person som blir arbetslös och söker socialbidrag ska erbjudas arbete inom fem dagar. Så sade Kristina Axén Olin igen i oktober 2006, och det upprepades av Ulf Kristersson under samma månad som ett hårt löfte. Det här är jobbtorgen. Jobbtorgen leder till att människor kan få en plan för utbildning eller plan för stöd till ett jobb. Men det här är inte jobbgarantin. Vi undrar i vilket ärende och vid vilket tillfälle under mandatperioden ni ska uppfylla vallöftet om jobbgarantin.

Anförande nr 154

K a r i n R å g s j ö (v): Jobbtorg hör ihop med jobbgaranti. Kommer ni ihåg det, alliansen? Jag kommer ihåg att jag stod på Kvarnen den 13 september förra året med bland andra Kristina Axén Olin. Jobbgarantin var då jobbgaranti inom fem dagar – ingenting annat. Det är falsk marknadsföring.

I valplattformen i maj 2006 sades att en jobbgaranti ska införas i Stockholm där alla som i dag är socialbidragsberoende ges en snabb individuell bedömning. I de fall arbetsbrist är orsaken till bidragsberoendet garanteras arbete inom fem dagar. Den 15 augusti 2006 sades detta: Stockholms största utmaning är att bryta segregationen, tycker Kristina Axén Olin. Jobbgaranti inom fem dagar och att fler ges möjlighet att äga sin lägenhet är två sätt att tackla den, anser hon.

Den 10 oktober 2006 sades i budgeten: Förslagen i budgeten får särskilt stor effekt i Stockholm tillsammans med vår politik med sänkt skatt om 30 öre, förenklingar för företagande och jobbgaranti inom fem dagar, säger Kristina Axén Olin.

Den 29 oktober 2006 lät det så här: Alla i Stockholm som får socialbidrag på grund av arbetslöshet ska garanteras ett jobb eller utbildning inom fem dagar. Det är ett hårt löfte, men jag kan inte exakt säga hur det ska gå till. Så sade Ulf Kristersson, nytt socialborgarråd.

Den 15 september 2007 hörde vi: Något jobb inom fem dagar är inte att räkna med, säger socialborgarrådet Ulf Kristersson, som dock säger att femdagarsregeln gäller. Det handlar inte om att få ett jobb inom fem dagar, utan att inom fem dagar få en individuell plan som säger hur ens väg tillbaka till arbete ser ut. Att ordna ett jobb inom fem dagar är ju omöjligt, säger socialborgarrådet Kristersson.

Ulf Kristersson håller dock inte med om att alliansens budskap om jobbgarantin har ändrats. Innehållet är detsamma, säger han, och fortsätter: Jag har aldrig under mitt år som socialborgarråd lovat jobb inom fem dagar. Det är klart att man inte kan garantera det. Om någon har sagt det är det slarvigt uttryckt. Så var det med det! Man har blåst väljarna på ett av valrörelsens stora dragplåster. Det verkar inte bekymra alliansen. Det är ett valsvek av stora mått – det är det nog många av de som sitter där utan garantin som känner i dag.

Anförande nr 155

B e r i t K r u s e (s): Fru ordförande, fullmäktige! Jag börjar med att yrka bifall till vår socialdemokratiska text, och återta det som vi har haft uppe tidigare om en minoritetsåterremiss.

I princip tycker vi att det är positivt att man gör olika insatser på arbetsmarknadsområdet. Det är det nog ingen som är emot, egentligen. Det handlar väl lite grann om vad som görs och med vilka medel. I vårt socialdemokratiska remissvar från Hässelby-Vällingby reagerade vi på några punkter. Jag väljer att ta upp lite sådant, eftersom vårt remissvar inte finns med i handlingarna. Det finns inte heller någon lös lapp liggande, som det vi fick presenterat från Handikapprådet tidigare. Det är väl bra om det hela är komplett hädanefter.

Ni säger så här: Jobbtorgen föreslås finansieras med stadsdelarnas budget för exempelvis försörjningsstöd och flyktingstöd. Men arbetsmarknadsåtgärderna ska också minskas med 10 procent. Jag tycker att detta är kusligt. I praktiken skulle det innebära en anslagsminskning för Hässelby-Vällingby med 8 miljoner för 2008, och det nuvarande anslaget för arbetsmarknadsåtgärder skulle flyttas över till jobbtorgen med 7 miljoner. Det är följaktligen ingen ny satsning, utan en ommöblering från stadsdelar till kommunstyrelsen. Om jobbtorgen inte lyckas – är det då stadsdelarna som får stå med ansvar och skuld utan pengar, Ulf Kristersson? Den moderatstyrda alliansen väljer därmed att finansiera jobbtorgen från redan underfinansierade stadsdelsbudgetar. Jobbtorgens finansiering bör bygga på att den borgerliga kommunledningen skjuter till nya pengar i stället för att bidra till ytterligare underfinansiering av stadsdelarnas verksamhet, anser vi.

Frågan till borgarrådet Kristersson är: Kommer du att ta hänsyn till detta när stadsdelsnämnderna står där med sina eventuella underskott? Och är ni medvetna om att ni mer eller mindre skrotar de lyckade insatser som gjordes förra mandatperioden? Man får en känsla av att ni uppfinner hjulet en gång till.

Ni skriver i några punkter på sidan 3028 om sådant som pekar framåt på vad ni har att göra. Den första är initiala kostnader för att etablera jobborganisationen. Det blir alltså högre kostnader än dem som ni pratar om. Betydande medel från socialbidrag och andra resurser ställs nu till förfogande. Ambitioner och resurser låter sig förenas. I punkt 2 handlar det om att det krävs tydlig samverkan mellan jobborganisationer, stadsdelsnämnder och statliga myndigheter. Punkt 3: Fysiska lokaliseringar ska övervägas noga.

När blir det klart? När kommer jobbtorgen att bli så kraftfulla att de kan ge goda resultat? Det är en fråga som jag gärna vill ha svar på i kväll. Kommer vi att få vänta länge? Nu ligger detta under kommunstyrelsen. Lokaliseringen är inte klar. Vi vill gärna veta hur de planerna ser ut, Ulf Kristersson.

Anförande nr 156

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Det handlar om jobbtorg. Jobb är alltid bättre än bidrag. Oavsett vad ni säger där på den andra sidan är det ändå många stadsdelar som tycker att det här är bra. Det stärker likabehandlingen och därmed rättssäkerheten för den enskilde. Det blir tydligare vilka stödjande insatser som erbjuds den enskilde och vilka förväntningar och krav staden har på vägen från bidragsberoende till egen försörjning.

Nu har vi en gemensam modell som kommer att appliceras i hela staden. Vi har en högkonjunktur nu, men trots det är det fortfarande många som inte har något jobb. Så var det förra året också, även om det inte låter som om det var likadant. Nu har ännu fler kommit ut i jobb det här året. Men det räcker inte; vi måste gå vidare! Det krävs ett samlat grepp, och det är nu vi har chansen. Också ni på den där sidan av salen talar ju om att det kommer att komma en lågkonjunktur, och det gäller att vi är rustade för det och att vi har en bra och robust modell.

Det finns och har funnits olika modeller i olika stadsdelar. Men det är inte sant att det finns sådana i alla stadsdelar. En del stadsdelar har köpt tjänsten av andra stadsdelar, så det har varit nästan som ett jobbtorg i ganska många fall. Sant är – fast ni inte vill erkänna det – att det har lyckats olika bra i olika stadsdelar.

Jobb inom fem dagar, säger ni. Det har vi lovat, och nu är ni väldigt sura för att det inte har blivit så. Om man lyssnade förra året hörde man att ni var kritiska till att det var jobb till varje pris. Ni tyckte att det kunde behövas utbildning och annat stöd i form av språkutbildning och så vidare. Nu finns det. Det finns ju med i förslaget! Varför är ni då så arga? Jo, det är därför att ni inte har kommit på det här själva. Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 157

A n n M a r i E n g e l (v): Ann-Katrin! Jag tror inte att vi är så väldigt avundsjuka på det här. Vi var kritiska till ert löfte om jobb inom fem dagar därför att vi förstod att det var fullkomligt orealistiskt. Det har ni ju själva nu sent omsider förstått. Vi tycker att det var lite falskt gentemot väljarna att lova dem någonting som inte var möjligt.

Varför tror du att det är bättre att man har samma system på alla ställen i hela staden? Det är väl bra om vi på Söder har någonting som heter Söderjobb och som är speciellt anpassat till den typ av socialbidragstagare som vi har på Söder – många ensamstående män med missbruksproblem – medan man på Järvafältet har en annan typ och en annan modell med nyinflyttade till Sverige och stora barnfamiljer. Jag förstår inte varför det skulle vara mer effektivt att säga: Nej, nu ska det vara exakt likadant över hela staden. Vore det inte bättre att studera de erfarenheter som finns av de jobb som har gjorts? Det har inte gjorts tillräckligt av någon majoritet hittills; det håller jag med om. Men det har gjorts en hel del. Vore det inte bättre att studera det, dra lärdom och försöka anpassa det efter behoven i varje stadsdel? Alla människor är inte lika, alla stadsdelar är inte lika och alla behov är inte lika.

Anförande nr 158

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ann Mari! Jag håller med dig om att alla människor inte är lika och att alla stadsdelar inte är lika. Alla människor som bor i en stadsdel är inte heller lika. Det handlar om individuella bedömningar, som vi har pratat om här förut också.

Självfallet måste vi ta till vara de kunskaper och erfarenheter som man har fått från de här ställena. Men man måste också samla dem i lite större sammanhang. Det blir en betydligt större mångfald om man kan få in många fler aktörer. Det kan du se om du tittar i ärendet. Det finns många andra som man kan ta in i systemet. Det räcker inte med att man har ett jobbtorg som ser likadant ut överallt. Så kommer det inte att bli. Det är ju precis som du säger – det är olika i alla stadsdelar. Framför allt är det olika människor, och det är väl bra.

Anförande nr 159

A b d o G o r i y a (s): Ann-Katrin Åslund! Det är lite märkligt att du över huvud taget inte nämner det förslag som du själv har lagt fram i Spånga-Tensta och som så småningom blev till ett beslut. Det gäller Järva jobbtorg som ett enda jobbtorg i stället för två torg. Du hade ett önskemål, men du har blivit överkörd av dina egna centrala politiker.

När det gäller garantin om jobb inom fem dagar skulle jag ha blivit mycket glad om ni hade lyckats med det. Om man säger en sak ska man försöka leva upp till den. Det gör ni inte. Ni undviker till och med diskussionen om detta.

Anförande nr 160

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Lunda Nova är ju som ett litet jobbtorg. Jag är fullständigt övertygad om att det är någonting som kommer att tas till vara inom jobbtorgsorganisationen.

Jag vill än en gång upprepa att ni var kritiska till det här med arbete inom fem dagar. Ni tyckte att det behövdes mer språkutbildning och annat. Nu finns ju det i det här alternativet.

Anförande nr 161

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ja, vad ska man säga om detta? Jag blev ofta uppringd angående den Skärholmensmodell som lanserades över hela landet. Man frågade vad det är som är bra med just den modellen och varför man ska ha den. Det är väl känt att vi lyckades minska biståndsberoendet i Skärholmen. Många av dem vi har kvar där nu har stora behov av stöd och hjälp. Jag svarade att man måste se saken i ett mycket lokalt perspektiv. Det här är en modell som kanske inte passar överallt. Den passar väldigt bra i Skärholmen, men kanske inte överallt.

Man måste ta till vara det som finns i den lokala befolkningen och se vilka behov den har. Det är precis det jag tyckte att vi gjorde under förra majoriteten. Vi hade Lunda Nova i Spånga-Tensta. Vi hade Skärholmsmodellen i Skärholmen. Vi jobbade också utifrån detta att man skulle få hjälp och stöd inom fem dagar, men inte ett jobb. Skärholmensborna, som har låtit lura sig av er, är fruktansvärt besvikna. De trodde att de skulle få jobb inom fem dagar, för det var det som sades.

Jag tycker att det är mycket märkligt att ni som hela tiden pratar om mångfald är så kvicka med att likrikta i vissa lägen. Ni slänger bort erfarenheter som har funnits. När det gäller den centralisering som finns har vi visst samverkan mellan olika stadsdelar och det hela ligger under en nämnd, Ann-Katrin. Men det här med inflytande och delaktighet är oerhört mycket svårare när man centraliserar. Jag förstår inte varför man tar bort ett vinnande koncept i de olika stadsdelarna och försöker likrikta när man i alla andra sammanhang pratar om mångfald och åter mångfald.

Det finns också en annan sak som är viktig att säga. Utifrån de olika verksamheterna hade man knutit olika andra delar till sig. Vi i Skärholmen hade till exempel Blå band, som passade bra för dem som står längst från arbetsmarknaden just i Skärholmen. På andra ställen kanske man gjorde annat. Det är det som har varit så bra; man har anpassat verksamheten efter dem som går dit och behöver hjälpen och stödet.

Vi är inte annorlunda när det gäller det här. Vi vill alla att människor ska kunna komma ut i arbete och få det bästa stödet, men inte med piskan utan med hjälp och stöd. Man ska koncentrera sig på den enskilde individens förmåga och möjligheter och ta till vara på dem.

Anförande nr 162

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Margareta! Jag gillade Skärholmensmodellen, och det gör jag fortfarande. Men du hade många på din sida som tyckte att det var

alldeles för höga krav man ställde i din stadsdel. Du sade att modellen var anpassad till Skärholmen. Men den dög ju ändå till de andra stadsdelar som köpte tjänster av er. Det var Älvsjö, Hägersten och Liljeholmen. Det var inte stadsdelar med samma befolkningsstruktur som Skärholmen. Du motsäger egentligen dig själv. En modell kan faktiskt passa på flera ställen.

Anförande nr 163

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ann-Katrin! De hade en möjlighet att köpa tjänsten, och jag kan inte göra någon värdering av hur modellen passade just de stadsdelarna. Jag kan bara se det här i Skärholmens perspektiv, och där var det bra för oss.

När det gäller kritiken inom det egna partiet tror jag att du har missförstått hela frågan. Den diskussion som fördes handlade om att man granskar olika modeller. Det kom fram många bra synpunkter i samband med den granskningen, som också gjorde att det skedde vissa förändringar i det hela. Vi har hela tiden varit öppna för en dialog i frågorna och inte värnat en likriktning i staden. Det är detta det har handlat om hela tiden.

Anförande nr 164

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Fru ordförande! Ärendena hänger ihop inte bara i teknisk mening i dag utan även i mycket djupare mening än så. De är förutsättningen för varandra. Det är meningslöst att ha socialbidragsriktlinjer som kräver av den enskilde att hjälpa till i att bli hjälpt tillbaka till egen försörjning om man inte samtidigt kräver av oss som stad att vi mycket mer systematiskt hjälper till med att leda den enskilde tillbaka till en egen försörjning.

Jag ska säga något mer precist om de saker som har kommit upp här. Först och främst har vi ett gäng framgångsexempel. Jag känner mig nästan lite överartig när jag försöker säga att vi tar hänsyn till de erfarenheter som är vunna. Låt mig också vara lite brutal och säga att många av projekten var så klantigt riggade att de ärligt talat är omöjliga att utvärdera. Institutet för kommunal ekonomi och Riksdagens revisorers gamla chef Åke Dahlberg har försökt att bakvägen härleda fram sådant som är jämförbart så att utvärderingarna blir någorlunda rimliga – vad har funkat och vad har inte funkat? Om man hade tänkt på det från början därför att man ville ha fram kunskap så skulle man ha riggat projekten helt annorlunda. De hade inte varit riggade med en helt oklar finansiering. Det var en temporär finansiering med kompetensmiljarder hit och lokala projektpengar dit utan varje uns av långsiktig tanke. Det gör inte ansträngningen av dem som gjorde jobbet sämre, men detta var inte gjort med en idé om permanent arbete och om att systematiskt leda människor tillbaka till arbete. Så med all respekt: Överdriv inte era framgångar!

Den stora skillnaden är att vi nu ser till att stadens *commitment* och ansvar blir oerhört starkt när vi samtidigt kräver mycket av den enskilde. Eftersom geografin tycks intressera ganska många ska jag nämna något som står på sidan 3029. Jag läser innantill så att vi slipper diskussion i frågan. Det står så här: Det kan vara så att fördelningen av ärenden på de olika jobbtorgen – alltså de fem områdena – leder till slutsatsen att en annan specialisering än rent geografisk är nödvändig. Man kan

föreställa sig att ett jobbtorgsområde med ovanligt stort ansvar för ett antal arbetssökande personer också har skäl att överväga kompetensmässig specialisering, till exempel på ungdomar, en speciell yrkeskategori eller ett specifikt problemområde. Det är alltså alldeles uppenbart möjligt att vi får filialer eller specialister på andra ställen och på fler ställen än de fem huvudområdena, till exempel, av en händelse, på Järva.

Allra sist vill jag säga att det viktiga med jobbtorg är att de också inkluderar privata aktörers breda kompetens. Sture Korpi, som kan anklagas för mycket men inte för att vara kompis till mig, påpekar i sin analys av *Från bidrag till arbete* att man kanske inte ska utesluta att köpa tjänster från bemanningsföretag. Han skriver så här: En förhållandevis liten del av Arbetsmarknadsverkets resurser går nämligen åt till arbetsgivarkontakter och matchning mot lediga arbeten. Det är dags att vi gör det nu.

Anförande nr 165

Borgarrådet J ä m t i n (s): Jag har två kommentarer. Det som pågick under den förra mandatperioden och under tidigare mandatperioder var inte perfekt, precis som flera talare har sagt tidigare. Vi erkänner det också på den här sidan. Mycket mer borde ha gjorts, och vi borde ha funderat igenom olika saker på olika sätt. Men mycket var väldigt bra och är värt att föra vidare.

Jag vill bara göra en kommentar till det språkbruk du valde. Du talar om att om projekten hade riggats för att kunna utvärderas från början hade man kunnat kolla lite bättre i efterhand och lärt sig något. Huvudpoängen med projekten var inte att man skulle kunna utvärdera dem i efterhand. Huvudpoängen med de olika projekten var att hjälpa människor in i jobb, hjälpa människor in i rätt utbildning och hjälpa människor tillbaka in till en egen försörjning. Det var poängen med de olika projekten. Stadens delar är olika, och stadens olika verksamheter kommer att se olika ut. Det är det som ni vägrar att förstå.

Jag kommer nu till min sista kommentar: Om tre månader ska detta införas. Om tre månader ska jobbtorgen börja funka, och du kan inte ens svara på var någonstans de ska finnas och hur organisationen ska se ut. Hur ska de människor som är arbetslösa den 1 januari 2008 kunna få ett jobb genom SLK?

Anförande nr 166

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Alla lokaler är klara. Alla medarbetare har fått information om vilka jobb som finns att söka. Allting kommer också att kunna publiceras och offentliggöras när den sista kontrollen av de fysiska platserna är gjord.

Jag har aldrig förnekat att det har varit goda föresatser i ett arbete. Det har jag inte gjort en enda gång. Men jag har inte heller förnekat att det brast i systematik. Man gör ett så pass banalt fel att man inte startar projekten på ett sådant sätt att man kan utvärdera dem efteråt. Man plöjer ned hundratals miljoner kronor i någonting där man efteråt inte kan säga tydligt vad som har fungerat och vad som inte har gjort det. Det är dumt. Det är slöseri.

Om man läser de utvärderingar som har gjorts ser man att de är mycket respektfulla mot åtskilliga insatser. Men de konstaterar också att det är svårt att veta vad som har fungerat eftersom projekten från början inte ens var gjorda på ett sådant sätt att man kan utläsa entydiga resultat. Kostnadsmassan har varierat från 10 000 per person i hjälp tillbaka till arbete till 100 000 per person för samma sak. Och man kan inte ens säga att de för 100 000 har varit bättre än de för 10 000.

Anförande nr 167

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Så gott som samtliga instanser har förefallit vara nöjda med jobbtorgen och att det ska komma sådana. I varje fall gäller det det samarbete som bedrivs där. Det är mycket bra om det verkligen blir riktiga jobb av det här. Men det skulle vara intressant att veta vad det är för jobb som erbjuds. Dagens arbetsmarknad brukar ju kräva någon form av utbildning. Lika intressant är det huruvida de praktikplatser som erbjuds kommer att följa gällande arbetsmarknadsregler.

Den som har någon form av utbildning kanske kan fasas in i det här, och det kan nog fungera bra. Men samtidigt har många både åldern och brist på utbildning emot sig. Man har som sagt dragit ned på komvux och på arbetsmarknadsutbildningen. Så mycket förutom jobbtorg förefaller inte erbjudas nu. Det handlar också om nyanlända flyktingar och flyktingintroduktion. Det gäller till exempel svenska för invandrare, sfi, och arbetsmarknadsåtgärder. Detta brukar väl i någon mån följas åt för att ge de nyanlända en chans ute i samhället och i arbetslivet.

Nu är det högkonjunktur. Men vad händer om det vänder? Vilken prognos har man för försörjningsstödet om det blir sämre tider? Vad händer om man inte får ut tillräckligt många på arbetsmarknaden? Då ökar ju trycket på försörjningsstödet, vilket i sin tur belastar stadsdelarna. Detta ökar i sin tur socialbidragen, barnomsorgen och äldreomsorgen.

Det låter intressant med jobbtorg. Men är det riktiga jobb enligt gällande arbetsmarknadsregler som erbjuds? Erbjuds utbildning, och på vilken nivå i så fall? Det handlar också om frågan om huruvida nyanlända flyktingar också ska introduceras i jobbtorgen. Ska de först lära sig svenska eller ska de parallellt med att de läser sfi jobba på ett jobbtorg?

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 168

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag reagerade lite grann när Ann-Katrin Åslund stod i talarstolen här sist och sade att vi är lite sura på den här kanten. Vi är griniga, skulle jag vilja påstå. Men vem är det som ska vara riktigt sur? Det är de människor som ni har lovat en massa saker som ni inte kommer att uppfylla. Socialborgarrådet har inte svarat på de frågor som vi har ställt från oppositionens sida.

Jag tycker att det är värt att kunna diskutera de förslag som s och v har i reservationen. Det gäller till exempel individanpassade lösningar, satsning på komvux, att

stärka sfi och hur det ska gå till, lokal samverkan, utbildning, arbetsmarknadsåtgärder och socialtjänsten i ett samarbete.

Socialborgarrådet säger att man ska kräva mycket av den enskilde. Jag skulle vilja påstå att den enskilde måste kräva besked om jobbgarantin. Jag tycker inte att vi behöver föra den här debatten vidare eftersom den ytterst ansvariga i kommunen har kvittat ut sig. En sådan debatt känns meningslös. Finansborgarrådet har gått hem.

Anförande nr 169

Stefan Nilsson (mp): Ordförande, fullmäktige! Miljöpartiet vill avslå förslaget om inrättande av jobbtorg. Vi har ett eget förslag till beslut som innebär att stadsdelsnämnderna ges i uppdrag att utveckla arbetssökarverksamheter för arbetssökande med försörjningsstöd. Vi vill hellre använda uttrycket en-dörr-in-verksamheter än jobbtorg. En dörr in innebär att man oavsett skälet till att man står utanför arbetsmarknaden alltid ska veta vart man ska gå. Den tanken finns i förslaget till beslut från den borgerliga majoriteten, och just den biten tycker vi är bra. Men vi vill att det här ska ligga på stadsdelsnämnds nivå. Det ska inte vara en centraliserad struktur med fyra eller fem jobbtorg, utan det ska utgå från de 14 stadsdelsnämnderna. Kommunstyrelsen bör få i uppdrag att utforma riktlinjer för en-dörr-in-verksamheterna, som vi väljer att kalla dem.

Skälet till att vi vill att detta ska utgå från stadsdelsnämnderna är att vi tror att det förutom att det blir mer kreativitet redan finns bra verksamheter som man kan utveckla vidare. I en del stadsdelar finns det väldigt lite sådana här verksamheter. Därför behövs en tydlig signal från fullmäktige att utveckla detta. Om man har det här på stadsdelsnämnds nivå tror vi att det innebär att den demokratiska styrningen av verksamheterna blir bättre. Människorna i varje stadsdel vet var besluten har fattats och vilka politiker de ska ställa till svars om det inte funkar i just den verksamhet som man själv går till, till exempel.

Det finns en sak till som vi inte tycker är så bra i förslaget, nämligen att det saknas ett diskrimineringsperspektiv. Det finns faktiskt mekanismer grundade på fördomar ute på marknaden som stänger vissa grupper ute. Framför allt handlar det kanske om personer med utländsk bakgrund, personer med olika typer av funktionshinder och – faktiskt – också ungdomar. Vi tycker att det behövs en speciell kompetens. Man måste utbilda de personer som ska jobba i de här verksamheterna just på diskrimineringsområdet för att de bättre ska kunna arbeta i den samordnade strukturen med försäkringskassa, arbetsförmedling, olika företag och så vidare.

En annan sak som jag vill trycka på är betydelsen av sfi. Stockholm har lägst andel fullföljande sfi-elever i Sverige, och ungefär en tredjedel så mycket pengar satsas per student här av det man satsar i Göteborg. Därför anser jag att detta är en nyckelfråga. Om man ska få verksamheterna att fungera måste man avsätta mer pengar till sfi. Det vill tyvärr inte de borgerliga partierna göra.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 170

A b e b e H a i l u (s): Ordförande! Jag vill börja med att protestera när det gäller Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd. Minoriteten har ett särskilt uttalande som inte finns med här; varför vet jag inte. Förvaltningens förslag finns däremot här.

Jag vill också ställa en fråga till majoriteten. De punkter som ni har skrivit om här är utredning, kartläggning, studie- och yrkesvägledning, rådgivning, individuell coachning, matchning mot befintliga jobb och så vidare. Det handlar också om sfi, kortare förberedande yrkesutbildningar och så vidare. Jag frågar borgarrådet Ulf Kristersson: Vad är det som är nytt som ni har hittat här? Kom med någon punkt! Kan du säga mig någon punkt som vi, s, v och mp, inte har gjort sedan 1995? Säg en punkt av dessa! Allt det här har vi gjort i två steg sedan 1995. Säg någon punkt som du har gjort som är ny här!

Anförande nr 171

D i k r a n D i s o n (kd): Abebe! Det har gjorts många arbetsmarknadsinsatser, men det har inte funnits någon i denna kommun som har haft en totalöversikt över vad som har pågått. Det finns inte någon som har känt till det. Alla har kört på sina kanter med sina lösningar och sina insatser. En av de nya sakerna är att kommunen, som sig bör, kommer att ha en totalkontroll över insatserna.

Anförande nr 172

A b e b e H a i l u (s): Jag trodde att vi bodde i samma stad. SLK tar hand om allt som finns i Stockholms stad. Självfallet finns det samordning i Stockholm, och det har det alltid funnits även under borgerlig tid.

Anförande nr 173

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag tror att jag nästan med en dåres envishet har sagt att när det handlar om varje enskilt handgrepp finns det inget som är unikt nytt i detta. En massa olika saker har prövats på olika ställen med olika intensitet, med olika tonvikt och med olika resultat – men utan samlad systematik över hela staden. Det skäms jag inte ett ögonblick för. Jag har aldrig sagt att vi har hittat på någonting helt nytt i detta.

Det som är nytt och möjligen till och med åsiktsskiljande är att jag är övertygad om att det finns ett utrymme för privata aktörer, företag, ideella föreningar – andra än stad och stat – att göra nytta. Andra kompetenser än klassisk arbetsförmedlingskompetens kommer nämligen att krävas. Det har aldrig prövats förut i tydlig systematisk ordning över huvud taget. Om vi lyckas med det är det en ganska stor sak. Men vägen dit är ganska lång; det är jag den första att medge.

Anförande nr 174

A b e b e H a i l u (s): Jag vill bara tacka borgarrådet för hans ärlighet – tack!

Anförande nr 175

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Hej alla stockholmare och alla här i fullmäktigesalen! Det här är en viktig fråga. Jag får en del frågor som jag känner att man behöver ha svar på. Den grupp som ska gynnas av borgarnas förslag om jobbtorg är den grupp av människor som står allra längst bort från arbetsmarknaden. Vi har nu en borgerlig politik både på riksplanet och i Stockholms stad som innebär försämringar när det gäller möjligheterna för den gruppen att ta sig tillbaka till arbetsmarknaden. Komvuxplatserna minskar. Jag undrar, Ulf Kristersson, om komvux inte är ett sätt att hjälpa människor som står långt bort från arbetsmarknaden att komma in på den.

Vi har en sfi, svenska för invandrare, i Stockholm som är av urdålig kvalitet. Man behöver satsa mer pengar på sfi per elev. Sfi:n i Stockholm i dag är dålig, och den kommer att bli sämre eftersom man inte lägger mer pengar på den trots att det verkligen skulle behövas. Det här är också någonting som borgarrådet behöver svara på. Hur tänker man förbättra och utveckla sfi:n? Det är ju också en viktig del när det gäller att få en del av den här gruppen in på arbetsmarknaden.

En annan sak som man inte heller tar upp är diskrimineringen på arbetsmarknaden. Eller ser man inte diskriminering som en orsak till att vissa står långt bort från arbetsmarknaden och har svårt att ta sig in? Och hur kommer man att motverka diskrimineringen på arbetsmarknaden? Det finns inget i det här förslaget som bidrar till att motverka diskrimineringen. Det är snarare tvärtom – man har nedmonterat det arbetet i staden.

När man pratar om privata aktörer här blir jag lite förvånad. Jag har inte hört om ett arbete från borgarna som handlar om att till exempel använda sociala arbetskooperativ som ett sätt och ett verktyg för att hjälpa människor som kanske har stått i 5, 10 eller 15 år utanför arbetsmarknaden att komma in på den. Jag har förstått att många i stadens organisation i dag känner en djup oro över de förändringar som känns lite som en pappersprodukt utan tydlighet om innehåll. Det gör att de som jobbar med att få in människor på arbetsmarknaden i dag känner att de inte riktigt mår bra. Om man inte mår bra kan man inte heller göra ett lika bra jobb. Har borgarrådet upptäckt att det finns många i den egna organisationen som är bekymrade för förändringarna? Hur ser man på det? Tänker man åtgärda detta och minska, eller helst ta bort, den oro som många som jobbar i staden med de här frågorna i dag känner?

Anförande nr 176

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Vi har ingenting emot komvux eller andra utbildningsinsatser över huvud taget. Men de är inte svaret på det man ska göra om man är arbetsför och beroende av socialbidrag. Det är den stora skillnaden. Det finns tusen goda skäl att skaffa sig en ny, bättre och längre utbildning inte minst för att kunna skaffa sig bättre jobb senare i livet. Men det är inte svaret för en person som kan arbeta men som i dag inte gör det och som har socialbidrag. Där tycker vi antagligen olika.

Till detta kommer det faktum att det vi har kunnat mäta och utvärdera – och det rimmar ganska väl med akademiska utvärderingar på området och med utländska exempel – är att det som lyckas inom ramen för ganska svåra projekt är det som är

individnära, mycket nära tight coachning av enskilda människor, nära den lokala arbetsmarknaden och det som är specialinriktat på bristyrken. Man ska då vara medveten om att det mesta inte lyckas över huvud taget. Det som lyckas handlar om allt det som görs som arbetsförmedlingen i vanliga fall inte är speciellt duktig på att göra gentemot den här speciella målgruppen. Det lyckas hyggligt väl. Det som inte alls lyckas är allmänna utbildningsinsatser. Med all respekt – vårt mål är inte mer allmänbildade arbetslösa socialbidragsmottagare. Vårt mål är i stället att ge människor chansen att stå på egna ben och tjäna egna pengar. Det är något helt annat.

Den andra frågan antyder våldsamt eller i varje fall betydande oro. Jag har personligen träffat alla chefer som finns i de nuvarande projekten. De tar, antagligen med olika fog och av olika skäl, förändringen med betydande ro. De inser att det nu kommer att krävas delvis andra saker än vad de är vana vid. Projektledningen har träffat samtlig personal som i dag är anställd i verksamheterna eller i näraliggande verksamheter som kan liknas vid dessa och berättat utförligt om exakt vad som kommer att hända inför starten den 1 januari. Det finns inget skäl till oro av den anledningen. Däremot finns det många skäl att vara extremt duktig de sista månaderna för att ge starten de allra bästa förutsättningarna.

Anförande nr 177

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag måste ändå reagera lite över föraktet mot komvux och svenska för invandrare. Har man varit borta från arbetsmarknaden i kanske tio år eller om man har hoppat av sin utbildning i svenska för invandrare – vilket 70 procent gör i Stockholm – så kanske man behöver läsa svenska. Vi skapar stora problem om vi inte har en bra svenska för invandrare. Det är ett problem för både kommunen och individen. Vi har en så otroligt dålig svenska för invandrare i dag. Den behöver verkligen förbättras, men här kommer man inte med några förslag.

När det gäller komvux ska naturligtvis inte alla som har försörjningsstöd läsa sig till ett yrke. Det är inte vad det handlar om. Men vissa kanske behöver komplettera. De kanske inte har jobbat på fem eller tio år, och de kanske behöver göra någon komplettering. Att då säga att komvux är bortkastat tycker jag visar ett förakt för bildning som jag inte trodde att den borgerliga sidan stod för.

Jag måste säga att det låter väldigt bra när borgarrådet pratar om att det ska vara ett individnära jobbtorg. Men en av de saker som har inspirerat borgarrådet är Skärholmensmodellen, som knappast har varit individnära. Den var snarare tvärtom enbart ett sätt att låta människor vara inlåsta på en plats – en sorts social arrest, men under kontroll. Det kallar inte jag för en individnära jobsatsning för människor, utan snarare för en föraktfull syn på och kontroll av människor.

Anförande nr 178

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag har aldrig sagt att jobbtorgen ska vara som Skärholmen. Jag har aldrig sagt någonting föraktfullt om komvux eller att det är meningslöst att lära sig mera. Jag har bara sagt att komvux inte är i fokus för jobbtorgen. Jobb är i fokus för jobbtorgen.

Sedan har du helt rätt i att sfi är undermålig och måste ändras.

§ 30 Motion om minimering av antalet valkretsar och införande av utjämningsmandat i kommunvalet (utl. 2007:121)

Anförande nr 179

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! I valet 2006 förvägrades över 40 000 stockholmare rätten att påverka sammansättningen i kommunfullmäktige. De hade nämligen oturen att bo i en valkrets där deras röster inte räckte för att ge just deras parti ytterligare ett mandat. Därför ligger dessa tusentals röster kvar i en låda hos länsstyrelsen utan att påverka vem eller vilka partier som styr Stockholm. När motsvarande inträffar i landstingsvalet eller i riksdagsvalet samlar man ihop de röster som blev över och ger dem en ny chans genom systemet med utjämningsmandat.

Hur motiveras då ett system som räknar bort nästan 9 procent av de godkända rösterna? Jo, bland annat med att det ska garantera intresset för lokalt förankrade kandidater. Det är ett sympatiskt argument. Dessvärre råkar jag veta att flera här inne i salen är valda i kretsar där ni inte själva bor. Men om man verkligen vill ha lokalt förankrade kandidater finns det ingenting som hindrar att man har flera listor inom valkretsarna, även om valkretsarna är större. På så sätt kan dessutom varje parti avgöra hur det bäst finner att Stockholm ska delas upp.

Vallagen säger att en kommun som är så stor som Stockholm ska delas upp i minst två valkretsar. Det finns alltså sätt att lösa det här problemet utan att blanda in staten och riksdagen. Genom att ha två stora valkretsar får man inte heller effekten att ett nytt bostadsområde kan påverka utfallet i valet åt ena eller andra hållet.

Slutligen, herr ordförande, finns en allvarlig strukturell snedvridning med dagens system. Det riskerar att på ett konsekvent och felaktigt sätt gynna vänsterblocket, vilket kanske vänsterblocket tycker är intressant och kul, på grund av sammansättningen av partiernas storlek. Det borgerliga blocket har två småpartier som konsekvent missgynnas när rösterna räknas bort på det här viset. Den ultimata snedvridningen känner ni därför till. Det är när staden riskerar att styras av ett block som inte har fått flest röster i valet. Ett sådant system måste bort så fort som möjligt.

Jag ser en antydning av förståelse för mina argument i finansborgarrådets skrivelse, men jag tänker trots det, herr ordförande, lägga fram ett yrkande här i dag. Det är att vi ska bifalla motionen i enlighet med mitt ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 180

H å k a n W a l l e n s t e n (m): Fullmäktige! Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och vill också informera om att inom valnämnden har översynen av valkretsarna redan initierats.

§ 31 Motion om utveckling av personvalssystemet (utl. 2007:122)

Anförande nr 181

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande, ledamöter! Det är glädjande att för första gången under tre mandatperioder någon från minoriteten och från majoriteten skriver en gemensam motion. Det är en jätteviktig motion. Det finns olika skiljelinjer mellan alla politiker på höger- och vänstersidan. Motionen handlar om att förbättra maktrelationen mellan partierna och väljarna genom att väljarna får mer inflytande över dem som sitter i alla de tre församlingarna, kommunen, landstinget och riksdagen. Detta handlar om att förbättra personvalssystemet eftersom det finns några brister i det.

Personval betyder att man förutom att rösta på ett parti även kan rösta på en person. Det klassiska partivalssystemet innebär att partierna mycket sällan representerar precis vad man själv tycker. Man får kompromissa och rösta på det alternativ som passar bäst eller är minst dåligt. Det har hänt i mitt fall inom mitt parti, och det kommer att hända också i fortsättningen.

En fördel med personvalssystemet är att det upplevda avståndet mellan väljarna och valda minskar. År 1998 och 2002 har jag fått högst antal röster bland alla miljöpartister i kommunvalet, trots att partiet har valt att satsa mer resurser på några personer som står ovanför mig på listan. Det har också hänt under 2006. Om väljarna hade fått möjligheten hade du kunnat vara i riksdagen i dag, Hassan, i stället för att sitta i fullmäktige.

Sverige har i dag infört ett begränsat personvalssystem. Systemet är en bit på vägen mot en bättre demokrati, men än så länge har det stora brister. I dagens system måste man få en viss andel av partiets röster för att gå förbi rangordningen. Det räcker inte med att få fler röster än övriga kandidater. I dag går gränsen vid 8 procent av partiets röster i en valkrets för att få förtur framför partiets nominering till riksdagen, till kommun och landsting går gränsen vid 5 procent. Dessa procentsatser infördes 1997 och har tillämpats i valen 1998, 2002 och 2006. Detta system leder till att partierna själva i alltför hög grad utser befolkningens representanter medan invånarna bara bestämmer fördelningen mellan partierna.

Förtroendet mellan väljare och valda måste stärkas. Vi tror att en stor del av lösningen kan ligga i personvalet. Det finns exempel i Finland.

Med hänvisning till detta yrkar jag bifall till min motion tillsammans med centerpartisten.

Herr ordförande och ledamöter! Det är märkligt att svaret har blivit att det innebär mer jobb och kanske också ökade kostnader. Men jag tycker att vi har råd att prova det här i Stockholm. Vi kan göra som vi har gjort med trängselförsöket för att förbättra miljön i Stockholms stad. Med detta kan man förbättra demokratin i Stockholms stad.

Vi har lågt valdeltagande trots att vi har översatt informationen till olika språk. År 2006 fick partierna 20 miljoner kronor för att öka valdeltagandet. Men pengarna gick enbart till några som står på listorna, inte till alla. I mitt parti har vi i 180 000 tryckalster med en enda kandidat för ett kommunalpolitiskt program i Stockholms stad. Trots detta har väljarna inte röstat på det sättet. Väljarna har röstat på några kandidater mer än den personen. Många väljare identifierar sig med invandrarkandidater. Det finns bevis för detta.

Anförande nr 182

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Detta är ytterligare en viktig demokratifråga. Den handlar om hur vi ser på väljarna, hur mycket vi vågar överlåta till stockholmarna när vi ska väljas. I dag har vi ett system som är något bättre än det tidigare. Dagens system har personvalsinslag men är långt ifrån exempelvis det system som finns i Finland. I Sverige har partierna kvar 95 procent av makten när det gäller vilka kandidater som ska sitta i de beslutande församlingarna.

Det finns en motsättning mellan partimakt och folkmakt, i alla fall om man är lagd åt det federalistiska hållet som jag är. Men vi har också ett politikerförakt och ett kraftigt minskande intresse för partipolitik som vi bland annat kan avläsa i att de flesta av partierna tappar medlemmar. Samtidigt finns det extrempartier som vinner ny mark. Att i det läget luta sig tillbaka och tycka att allting är bra vore fel.

Ordförande! Jag vet att den här motionen inte kommer att gå igenom. Rebwar och jag har nämligen lyckats med ett historiskt konststycke, att ena kommunstyrelsen – tyvärr emot oss. Men jag hoppas i alla fall att den sår ett frö hos var och en av er, att det är dags att konstruera ett valsystem som utgår från medborgarnas och inte från partiernas behov. Ta med er det till era partivänner i Grundlagsutredningen, denna utredning som det har blivit så populärt att hänvisa mina motioner till, så att vi kan se en förändring.

Trots detta yrkar jag ett ståndaktigt bifall till vår motion, ty all offentlig makt ska utgå från folket.

Anförande nr 183

H å k a n W a l l e n s t e n (m): Det tycks vara en ganska stor enighet om att översynen av personvalet i de här delarna visserligen är angelägen men att Grundlagsutredningen ju håller på att titta på detta. Jag har uppfattat av kommunstyrelsens nästan eniga ställningstagande att det finns en stor enighet om detta. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 184

R e b w a r H a s s a n (mp): Det är kul att driva personvalskampanj. Jag vill bara utifrån min erfarenhet säga att jag har träffat många invandrare. De identifierar sig med mig och med några till, till exempel Dikran. Jag tycker att det är viktigt att man tänker på detta. Medborgarna i Stockholm är trötta. Om vi fortsätter på samma nivå kommer folk inte att gå till vallokalerna.

Om väljarna hade bestämt kanske det sett annorlunda ut i den här salen, med några andra personer i stället för oss som sitter här.

Vi vill med den här motionen att väljarna får rangordna kandidaterna. Vi vill att väljarnas önskemål ges effekt. Vi vill eliminera behovet av taktikröstning, som har skett och sker jämt i den här staden. Spärren på 8 procent av rösterna är huvudorsaken till att andelen invandrare är så låg i fullmäktige, i landstinget och i riksdagen. Utan hindrande procentspärren skulle många kända svenska politiker inte sitta i riksdagen eller i fullmäktige. Denna procentspärren innebär att partierna centralt fortsätter att behålla greppet om vilka som blir valda. Den som inte lyckats få en valbar plats på valsedeln har mycket svårt att ta sig in genom personvalet. Speciellt gäller det de stora partierna Moderaterna och Socialdemokraterna. Skulle väljarna få makten fullt ut genom ett personval utan spärren skulle vår riksdag, vårt fullmäktige och landstinget vara annorlunda. Och som jag sade: Hassan! Du kunde sitta i riksdagen i stället för i fullmäktige. Jag har fått fler röster än Åsa Romson och Per Bolund som sitter i riksdagen just nu.

§ 33 Interpellation om resursfördelningssystemet till skolorna i Stockholm, m.m. (nr 2007:55)

Anförande nr 185

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 186

J a n V a l e s k o g (s): Jag har ställt fyra frågor och faktiskt inte fått svar alls på den första. Den verkar vara helt bortglömd. När man undersöker närmare kan man förstå varför. Den frågan lyder så här: Varför genomfördes det inte en analys och redovisning av de negativa budgeteffekterna i skolan för år 2007, som utbildningsförvaltningen hade lovat stadsdelsnämnderna? Det sista är ett tillägg. Det hade de nämligen gjort.

Svaret finns inte, men jag har förstått av det verkliga svaret att 2007 realt sett först och främst innebar en försvagning. De flesta skolor fick mindre pengar. Tidigare har det varit så att de flesta stadsdelsnämnderna överförde extra resurser till skolorna. Så gjorde vi bland annat på Norrmalm. Den utlovade utredningen på utbildningsförvaltningen stoppades uppenbarligen för att sanningen inte skulle få utredas. Därför vill jag fråga borgarrådet om det är hon som har sagt att den ska stoppas eller om det är förvaltningschefen som har sagt till om detta.

Alla utom borgarrådet förstår uppenbarligen att skiljandet av skolan från stadsdelsnämnderna innebär sämre kontakter mellan skolor och socialtjänsten, som ständigt arbetar med hundratals skolbarn som har allvarliga problem. Har man två olika stuprörsorganisationer är detta ofrånkomligt. Det inser de allra flesta stadsdelarna och de flesta rektorerna. Edholm och Björklund – om ni kommer ihåg honom – förstår det inte. Arvet från Björklund innebär att skolan till varje pris ska centraliseras. I svaret påstås det att orsaken till det är att stadsdelarna orsakar byråkrati och inte kan erbjuda en likvärdig skola. Rektorer och pedagoger vet att det här inte är sant. Olika resultat i skolorna beror naturligtvis på olika förutsättningar hos eleverna, på otillräckliga resurser, boendesegregation med mera. Här vill ni förstärka segregationen. Ni minskar resurserna, och ni ändrar resursfördelningen till det sämre.

Slutligen påstår borgarrådet att de flesta rektorerna stöder centraliseringen av skolan. Det är inte sant. De flesta av stadens 120–130 rektorer tycker att centraliseringen är olycklig. Hundra procent av rektorerna på Norrmalm tycker att det här är olyckligt.

Även om jag skulle tro att Björklunds referensram är det gamla rektorskollegiet med grånade äldre rektorer som säkert gillar den här centraliseringen ser en stor majoritet av de moderna ledarna på skolorna fördelarna med att kunna få extra resurser vid behov och att kunna ha ett nära samarbete med socialtjänsten för de många problem som dyker upp. De vill ha ett överskådligt schablonsystem. Framför allt vill de att eleverna efter sina individuella förutsättningar ska få stöd och hjälp att lyckas i sina studier. Folkpartiets centralisering och minskade resurser motverkar detta.

Anförande nr 187

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag tycker att vi ska gå tillbaka något i tiden och se på Skolverkets rapport, den omfattande granskning som Skolverket har gjort av Stockholms alla skolor och styrsystem. Den allvarligaste kritiken som där riktas är just bristande styrning i vårt skolsystem.

Skolverket påpekar att det styrsystem som fanns inte var riktigt, att en del stadsdelsnämnder till och med tycks omedvetna om att de har varit styrelse för skolan. Det är precis den kritik som vi under alla år också har riktat mot det här styrsystemet. Det blir inte lika villkor över staden utan det har bildats en kultur av 18 olika skolstyrelser trots att vi är en och samma kommun i Stockholm. Detta åtgärdas nu genom att vi tar över ansvaret för alla skolor centralt i staden samtidigt som rektorerna ges en stor frihet att utforma verksamheten på den egna skolan inom de ramar, naturligtvis, som staden sätter upp.

Jag kan när jag läst Socialdemokraternas budgetförslag notera att ni inte längre föreslår att ansvaret för skolan ska återföras till stadsdelsnämnderna.

En genomlysning pågår ju i utbildningsförvaltningen. De biträdande grundskolerektorerna sitter nu ned med varenda rektor för att gå igenom skolornas verksamheter, både det pedagogiska utfallet och utfallet av Skolverkets kritik, men också de ekonomiska resurserna som tillförs skolorna. Nog görs den här genomlysningen. Den görs väldigt brett och i varje enskild skola.

Anförande nr 188

J a n V a l e s k o g (s): Jag tycker fortfarande inte att jag har fått svar på min fråga, varför inte den olyckliga budgeten för 2007 har utretts som stadsdelarna utlovades av utbildningsförvaltningen. På Norrmalm har vi, som sagt, förlorat drygt 2 miljoner kronor. På flera skolor har en hel del lärare fått lämna: lilla och stora Adolf Fredrik, Karlbergsskolan, Vasa Real och Gustav Vasaskolan. Man har slutat med mellanmål och mellanmålsfrukt för de yngre eleverna på flera ställen – allt detta på grund av den här budgeten. Vi fick besked om att orsaken skulle utredas, men det har blivit stoppat.

Då undrar jag: Är det förvaltningsdirektören eller borgarrådet som har stoppat den här utredningen så att man inte får veta varför det har blivit sämre resurser? Vi har räknat på exakt samma elevantal på Norrmalm för 2006 och 2007, och det blir drygt 2 miljoner kronor mindre. Vad beror det på? Vi får alltså inget svar. Det tycker jag är ganska underligt. Jag får inte svar vare sig skriftligt eller muntligt av borgarrådet i den mycket centrala frågan.

Sedan vill vi självklart att skolan ska vara lokal, med lokal förankring i stadsdelarna. Jag undrar, på grund av den här utvärderingen, vilka stadsdelar som inte har fungerat med styrningen. Att resultaten skiljer sig åt är ju känt. Skälen till det är också kända på skolorna. Men det blir inte bättre av att man minskar resurserna till de mest utsatta delarna av staden.

Det är trist att både Björklund och Edholm håller på med den här mytbildningen om hur det har fungerat med skolorna. Utan tvekan vill jag påstå att de flesta rektorerna

tycker att det har fungerat mycket väl med stadsdelarna. Det kan vara gamla uvar då som inte tycker det. Sedan har det basunerats ut av magister Björklund och borgarrådet Edholm. Otroligt olyckligt!

Anförande nr 189

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag tyckte precis att jag sade att det pågår en sådan här genomlysning just nu så det är ingen som har stoppat den över huvud taget. Jag vet inte vad Jan Valeskog pratar om.

När det gäller vår kritik mot hur stadsdelsnämnderna har skött grundskolan verifieras den av Skolverket. Det är en grundläggande kritik som Skolverket har mot hur Stockholms stad har skött sitt skolväsende. Det är bara att läsa innantill. Det är den mest grundläggande kritiken de har.

Sedan är det självklart så att Skolverket riktar kritik mot enskilda skolor. Till exempel får nästan alla skolor i Stockholm kritik för att man inte lyckats uppfylla lagstiftningen när det gäller olika typer av dokumentation och så vidare. Det är också allvarlig kritik. Där går man igenom skola för skola nu och vidtar åtgärder. På en del skolor är kritiken ganska allvarlig. Men överlag kan man säga att den kritik som riktas mot Stockholms skolor är väldigt likartad den kritik som skolor har fått i andra kommuner där Skolverket också har gjort den här breda genomgången av alla skolor. Men en av Skolverkets kritikpunkter, som är speciell för Stockholms stad, är kritiken mot den bristande styrningen i det system som Jan Valeskog förespråkar, och det är ingenting som jag har hittat på utan det är Skolverkets kritik.

Anförande nr 190

J a n V a l e s k o g (s): I svaret påstår du att Skolverket använder ordet byråkrati och att det inte har funnits en likvärdig skola på grund av stadsdelsnämnderna. Det finns ingenting i Skolverkets rapport som säger någonting om det.

Nu är det bristande styrning som är problemet. Men att påstå att det ska bli bättre styrning med en centralisering där avståndet till skolorna blir ännu större, där rektorerna reagerar över detta, där utsatta barn riskerar att få sämre hjälp när samarbetet lokalt inte längre finns ... Det är det som kommer att hända med er lösning, som det är otroligt märkligt att Folkpartiet har lyckats driva igenom. Jag tror att ni kommer att få stå till svars för detta senare när de här problemen kommer att fortsätta. Vi har sett redan, på bara några månader, att ni inte har tillräckligt med pengar. Man får säga upp lärare och kan inte ens ge frukt till barnen på grund av detta.

Sedan påstår du att det pågår en utredning. Men tjänstemännen som ska göra den här utredningen sade att de hade fått uppdraget men att det sedan hade återkallats. De håller inte på med någon utredning, kan jag tala om. Om borgarrådet kan visa på att det blir en utredning om orsakerna till att ni drar ned resurserna så mycket, skillnaden mellan 2007 och 2006, så gärna det. Säg då när den utredningen kommer, för nu när vi har fått dubbla uppgifter är vi verkligen nyfikna på om det blir någon utredning eller inte.

Anförande nr 191

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Skolverket riktar mycket skarp kritik mot bristande styrning av skolväsendet i Stockholm. Har man en bristande styrning kan man fråga sig vad det kan leda till. Det kan till exempel leda till att man inte har en likvärdig skola. Det är också kritik som Skolverket riktar. Det ska man säga att de inte bara riktar mot Stockholms skolor utan det är problem i hela Sverige att en del skolor uppnår väldigt goda resultat och andra gör det inte. Men den kritik som Skolverket riktar specifikt mot Stockholms stad rör just den bristande styrningen. Detta är ingenting som jag har hittat på. Och jag är fortfarande förvånad över att Socialdemokraterna är så aggressiva med tanke på att de inte i sitt eget budgetförslag längre föreslår att skolan ska ligga på stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 192

C e c i l i a B r i n c k (m): Det riktigt stora problemet har ju varit att vi i denna sal inte har kunnat vara säkra på att de pengar vi har anslagit till skolan verkligen har gått till skolan eftersom de stadsdelsnämnder och stadsdelsförvaltningar som Jan Valeskog värnar så väldigt i det här sammanhanget har använt skolan som sin egen lilla budgetregulator som har skyfflat pengar hit och dit och fyllt på i andra konton närhelst man har ansett att det har behövts. Det tycker vi är en utomordentligt otillfredsställande ordning. Jag förstår inte heller den enorma aggressiviteten och upprördheten över detta, i synnerhet som ni som sagt inte själva föreslår att vi ska gå tillbaka till det gamla systemet.

Anförande nr 193

I n g e r S t a r k (v): Jag vill börja med att påpeka att Vänsterpartiet gör det i sin budget. Vi lägger tillbaka grundskolan på stadsdelsnämnderna. Det tycker vi är självklart.

Nu kan inte du bemöta det här, Lotta, men det pratas om bristande styrning under vår tid. Det är verkligen bristande styrning nu. Det kommer att bli oerhört svårt att kunna ha någon som helst styrning över alla de grundskolor som vi har i Stockholms stad när de ligger på sådant långt avstånd och med en sådan jättelik förvaltning som det nu har blivit.

Sedan är det väldigt samstämmigt hos stadens rektorer att resurserna faktiskt har minskat. Det finns ett stort antal rektorer som uttrycker att de inte har resurser kvar för att kunna ge barn med särskilda behov det stöd de behöver. Och det här är väldigt allvarligt. När skolorna låg på stadsdelarna hade vi en buffert, en organisation på de flesta stadsdelsförvaltningar där man hade pengar för särskilt behov som man också kunde samordna över stadsdelen. Det var ett mycket bättre system. Jag tycker att det har visat sig ganska tydligt.

Anförande nr 194

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag tycker att ni underskattar rektorerna. Samordna över gränserna tror jag att kloka rektorer fortsättningsvis också kommer att göra för att nyttja resurserna på ett effektivt sätt. Likadant när det gäller samarbete med socialtjänsten. Jag förutsätter och tror att stadens rektorer är så kloka, och ser till sina

elevers bästa, att de också i fortsättningen vill ha ett gott samarbete med socialtjänsten i respektive stadsdel.

Anförande nr 195

C e c i l i a B r i n c k (m): I yttersta korthet, jag kan inte låta bli att göra reflexionen att det egentligen är oerhört märkligt att någonting fungerade i den här staden innan vi införde stadsdelsnämnder. Eller det kanske det inte gjorde.

Anförande nr 196

I n g e r S t a r k (v): Jag tycker att det var en mycket märklig kommentar, Cecilia.

Vi underskattar inte rektorerna, vill jag föst säga till dig Margareta. Det har visat sig väldigt tydligt att en oerhört stor majoritet av rektorerna pekar på att de har mindre resurser nu. Det är inget man kan smita ifrån, det är faktiskt en verklighet.

Dessutom tycker jag att det har blivit tydligt att det inte var så att stadsdelsnämnderna snodde pengar från skolorna till något svart hål. Det var snarare så att man hade en samordning och en organisation som gjorde att man hade pengar till barn med särskilda behov. Det var en väldigt stor skillnad. Jag tycker att det har visat sig tydligt efter omorganisationen att styrningen nu är väldigt bristande.

Anförande nr 197

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Både Lotta Edholm och Cecilia Brinck har läst vår budget lite slarvigt, tror jag. Men ni har väl inte hunnit med, kan jag tänka mig. På s. 33 i vår budget står det i alla fall: i dialog med utbildningsnämnden förbereda stadsdelsnämndernas övertagande av grundskoleverksamheten från och med den 1 januari 2009.